

Aprobat în ședința Guvernului din _____ 2026

Decizia protocolară nr. _____/2026

Proiect

UE

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E **privind grădinile zoologice**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune Directiva 1999/22/CE a Consiliului din 29 martie 1999 privind animalele sălbatice din grădini zoologice, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 94, din 9 aprilie 1999, CELEX: 31999L0022.

Capitolul I **DISPOZIȚII GENERALE**

Articolul 1. Obiectul de reglementare

Prezenta lege reglementează autorizarea, controlul și funcționarea grădinilor zoologice, în scopul protejării faunei sălbatice, conservării biodiversității și asigurării bunăstării animalelor.

Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:

activitate de cercetare în grădinile zoologice – proces sistematic, multidisciplinar de studiu și de analiză, desfășurat în scopul înțelegerii comportamentului, fiziologiei și ecologiei animalelor sălbatice deținute în captivitate. Aceasta are drept scop atât conservarea speciilor amenințate cu dispariția, prin programe de reproducere controlată, cât și dezvoltarea și implementarea unor metode științifice eficiente pentru protecția, reabilitarea și reintroducerea acestora în habitatul natural, acolo unde este posibil. Cercetarea se concentrează, de asemenea, pe îmbunătățirea condițiilor de viață ale animalelor în captivitate, asigurându-le un mediu optim care să le susțină bunăstarea fizică și psihică, contribuind astfel la sustenabilitatea, pe termen lung, a diversității biologice;

animal sălbatic – animal care, trăind în natură sau aflat în captivitate, nu a fost domesticit ori modificat prin reproducere controlată și își păstrează trăsăturile și comportamentele specifice speciei, adaptate supraviețuirii în habitatul natural;

autorizare a grădinilor zoologice – procedură prin care se autorizează unitățile permanente în care se dețin animale din specii sălbatice, în scopul prezentării către public, pentru o perioadă de minimum șapte zile pe an, cu excepția circurilor, a magazinelor de animale de companie și a unităților care sunt exceptate de la cerințele legii, în temeiul faptului că nu expun publicului un număr semnificativ de animale sau specii, și că această exceptare nu aduce atingere obiectivelor de protejare a faunei sălbatice, conservare a biodiversității și bunăstare a animalelor;

bunăstare a animalelor – stare de satisfacere a nevoilor fiziologice, etologice, psihice și sociale ale animalelor, în scopul menținerii unei stări optime de sănătate și confort. Bunăstarea animalelor presupune, în mod obligatoriu:

a) asigurarea hrănirii și adăpării corespunzător necesităților fiziologice ale fiecărei specii;

b) crearea și menținerea condițiilor de adăpostire, întreținere, creștere și transport, în conformitate cu cerințele specifice speciei și stadiului de dezvoltare;

c) protejarea animalelor împotriva oricărei forme de suferință inutilă, frică, stres sau durere fizică ori psihică, provocate prin acțiuni sau omisiuni nejustificate;

d) asigurarea posibilității exprimării comportamentelor naturale specifice speciei și individului, în măsura în care acest lucru este compatibil cu condițiile de captivitate;

e) aplicarea unui tratament uman și demn, având în vedere natura sensibilă a animalului ca ființă vie, capabilă de simțire;

educație în domeniul biodiversității – proces de educare și sensibilizare a populației cu privire la importanța protejării și conservării durabile a biodiversității și a reabilitării ecosistemelor, având ca scop formarea unui comportament sustenabil și responsabil față de mediul înconjurător, atât la nivel individual, cât și colectiv;

grădini zoologice – unități permanente în care se dețin animale din specii sălbatice, în scopul prezentării către public, pentru o perioadă de minimum șapte zile pe an, cu excepția circurilor, a magazinelor de animale de companie și a unităților care sunt exceptate de la cerințele legii, în temeiul faptului că nu expun publicului un număr semnificativ de animale sau specii, și că această exceptare nu aduce atingere obiectivelor de protejare a faunei sălbatice, conservare a biodiversității și bunăstare a animalelor;

program de reproducere în captivitate – ansamblu de măsuri științifice, tehnice și administrative, implementate în grădini zoologice, în centre de conservare sau în alte unități autorizate, având ca scop asigurarea reproducerii controlate a animalelor sălbatice aflate în captivitate, în condiții care respectă cerințele de bunăstare animală, conservare a diversității biologice și menținere a viabilității populațiilor pe termen mediu și lung.

Noțiunile de „habitat” și „colecții de animale din fauna sălbatică” se aplică astfel cum sunt definite în Legea regnului animal nr. 439/1995.

Capitolul II

PROCEDURA DE AUTORIZARE ȘI RETRAGERE

A AUTORIZAȚIEI DE MEDIU PENTRU GRĂDINILE ZOOLOGICE

Articolul 3. Procedura de autorizare

(1) Se supun autorizării toate unitățile permanente în care se dețin animale din specii sălbatice, în scopul prezentării către public, pentru o perioadă de minimum șapte zile pe an, cu excepția circurilor, a magazinelor de animale de companie și a unităților care dețin și expun publicului mai puțin de 10 specii diferite de animale sălbatice și mai puțin de 50 de exemplare.

(2) Excepția stabilită la alin. (1) nu se aplică unităților care dețin și expun publicului animale cu o valoare ridicată de conservare.

(3) Grădinile zoologice sunt proiectate și construite conform prevederilor Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023.

(4) Autorizarea desfășurării activității grădinilor zoologice se efectuează de către Agenția de Mediu (în continuare – *Agenție*), în temeiul unei cereri depuse de persoana juridică interesată, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare.

(5) După îndeplinirea prevederilor alin. (3), cererea de autorizare se poate depune în format fizic la sediul Agenției sau în format electronic – prin intermediul Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permise (SIA GEAP), conform modelului aprobat de Agenție.

(6) La cerere se anexează următoarele documente:

a) copia autorizației sanitare veterinare eliberate de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (în continuare – *ANSA*) în conformitate cu art. 18 din Legea 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară (în continuare – *Legea nr. 221/2007*);

b) extrasul din contul curent, emis de o instituție financiar-bancară autorizată, care confirmă existența resurselor financiare pentru acoperirea cheltuielilor de întreținere a animalelor sălbatice pe o perioadă de șase luni, calculate în baza unui deviz estimativ prezentat de către solicitant;

c) confirmarea bancară a constituirii fondului de rezervă în valoare de minimum 5% din suma indicată la lit. b), destinat situațiilor critice și de forță majoră;

d) planul de afaceri care include descrierea infrastructurii, planul de întreținere a animalelor, cu indicarea costurilor și a măsurilor pentru protecția mediului;

e) lista animalelor care urmează să fie ținute în captivitate, cu indicarea familiei, genului, speciei și a numărului fiecărui animal în parte (în limba română și în limba latină) și a valorii de conservare ale acestora;

f) procura, după caz.

(7) În procesul de evaluare a cererii, Agenția solicită avizul Inspectoratului pentru Protecția Mediului (în continuare – *Inspectorat*) privind conformitatea activității grădinii zoologice cu cerințele de protecție a mediului și de utilizare rațională a resurselor naturale.

(8) Cererea de autorizare se examinează în termen de cel mult 60 de zile lucrătoare de la data înregistrării complete a documentației și decizia de emitere a autorizației sau de refuz motivat se comunică solicitantului nu mai târziu de cinci zile lucrătoare de la finalizarea examinării.

(9) Autorizația de mediu emisă pentru grădinile zoologice, conform anexei, include cerințe specifice privind bunăstarea animalelor, siguranța publicului, conservarea biodiversității și raportarea periodică.

(10) Autorizația de mediu se eliberează cu titlu gratuit de către Agenție pe durată nedeterminată.

(11) Agenția publică și actualizează pe site-ul său web oficial lista grădinilor zoologice autorizate.

Articolul 4. Retragera autorizației de mediu

(1) Autorizația de mediu se retrage de către Agenție:

- a) la cererea titularului;
- b) la cererea Inspectoratului sau a ANSA, în urma constatării unor nereguli majore care afectează bunăstarea animalelor sau mediul;
- c) în baza unei hotărâri judecătorești definitive.

(2) Procedura de control, stabilirea neregulilor, termenele de remediere și retragerea autorizației de mediu se realizează în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat.

(3) În cazul constatării neregulilor care contravin prevederilor prezentei legi, grădina zoologică sau o parte a acesteia poate fi închisă temporar pentru public, până la remedierea deficiențelor, în baza deciziei Agenției emise în urma actului de control comun al Inspectoratului și al ANSA.

(4) Neînlăturarea neregulilor în termen de 2 ani care au dus la închiderea temporară a grădinii zoologice sau o parte a acesteia constituie temei pentru retragerea de către Agenție a autorizației.

(5) În toate cazurile de retragere a autorizației, Agenția este obligată în termen de 10 de zile lucrătoare să notifice în scris titularul, indicând temeiul legal, actele constatatoare și, după caz, termenul de relocare a animalelor.

(6) Decizia privind retragerea autorizației poate fi contestată în condițiile prevăzute la art. 30 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat.

(7) În cazul închiderii grădinii zoologice, titularul autorizației are următoarele obligații:

- a) să elaboreze și să transmită Inspectoratului și ANSA un plan de relocare a animalelor în termen de 10 zile lucrătoare;

b) să mențină un personal minim calificat pentru îngrijirea animalelor până la relocarea completă;

c) să asigure condițiile de bunăstare ale animalelor până la relocarea acestora;

d) să suspende orice activitate de reproducere și să interzică accesul publicului.

(8) Procedura de relocare a animalelor se stabilește și se aprobă de către ANSA, cu consultarea Inspectoratului și a organizațiilor de profil.

(9) Dacă pe teritoriul național nu există unități autorizate care să primească animalele, acestea pot fi relocate în grădini zoologice din alte țări, cu consimțământul prealabil al acestora și în conformitate cu legislația națională și convențiile internaționale aplicabile.

(10) Inspectoratul și ANSA sunt responsabile de monitorizarea respectării măsurilor prevăzute la alin. (7), (8) și (9).

Capitolul III **FUNCȚIONAREA GRĂDINILOR ZOOLOGICE**

Articolul 5. Drepturile grădinilor zoologice

Grădinile zoologice beneficiază de următoarele drepturi:

a) dreptul de a deține și întreține animale sălbatice în captivitate, în condițiile legii și ale convențiilor internaționale;

b) dreptul de a desfășura activități educaționale, culturale și științifice, în scopul promovării biodiversității și sensibilizării publicului;

c) dreptul de a participa la programe de conservare, inclusiv reproducere în captivitate, reintroducere în natură și cercetare în colaborare cu entitățile în domeniu;

d) dreptul de a încheia parteneriate publice și private pentru dezvoltarea infrastructurii și susținerea financiară a activității;

e) dreptul de a solicita finanțări, granturi și sponsorizări pentru realizarea scopurilor educaționale, științifice și de protecție a animalelor;

f) dreptul de a gestiona activitatea personalului propriu, inclusiv stabilirea obligațiilor și a standardelor etice de îngrijire a animalelor;

g) dreptul de a beneficia de protecție juridică.

Articolul 6. Obligații generale privind funcționarea grădinilor zoologice

Pentru asigurarea funcționării eficiente a respectării standardelor de protecție și conservare a faunei sălbatice, precum și a unui mediu sigur, educativ și accesibil pentru public și personal, grădinile zoologice au următoarele obligații:

a) să elaboreze, să aprobe și să respecte regulamentul propriu de organizare și funcționare, afișat într-un loc vizibil și accesibil;

b) să furnizeze informații corecte și complete despre animalele din colecție, incluzând denumirea comună și științifică, arealul de distribuție, habitatul natural,

caracteristicile biologice și statutul de conservare, conform listelor Uniunii Internaționale pentru Conservarea Naturii și Convenției privind Comerțul Internațional cu Specii Periclitate de Faună și Floră Sălbatică (în continuare – CITES);

c) să desfășoare activitățile în conformitate cu legislația de mediu, evitând orice impact negativ asupra ecosistemului înconjurător;

d) să asigure finanțarea activității din surse proprii și din alte surse legale, inclusiv din fonduri publice, sponsorizări, donații și granturi;

e) să elaboreze și să aplice protocoale operaționale pentru gestionarea situațiilor de urgență privind animalele, personalul și vizitatorii;

f) să respecte cerințele de bunăstare a animalelor sălbatice deținute în captivitate și siguranța publicului în grădinile zoologice, aprobate de către Guvern;

g) să elaboreze, să implementeze și să mențină un program propriu de conservare a biodiversității, care să includă măsuri pentru protejarea, conservarea și reintroducerea în natură a speciilor rare sau periclitate;

h) să mențină și să dezvolte colecția de animale prin reproducere în captivitate, schimburi și management genetic responsabil;

i) să asigure respectarea ghidurilor naționale și internaționale de bune practici privind cerințele de habitat, nutriție, asistență medicală veterinară și manifestare a comportamentului natural;

j) să participe la programe de salvare, reabilitare și reintroducere în natură a speciilor, în colaborare cu autoritățile competente în domeniu;

k) să desfășoare activități de cercetare științifică, în special în domeniile biologiei, medicinei veterinare, etologiei și conservării;

l) să promoveze educația ecologică prin panouri informative, materiale educative, activități interactive și colaborări cu instituții de învățământ;

m) să colaboreze cu instituții naționale și internaționale în domeniul conservării biodiversității și protecției mediului;

n) să respecte cerințele privind raportarea, trasabilitatea și evidența animalelor.

Articolul 7. Achiziționarea animalelor

(1) Grădinile zoologice achiziționează numai animale născute și crescute în captivitate, care provin din alte grădini zoologice din țară sau din străinătate, pentru a evita impactul negativ asupra mediului natural.

(2) Prin derogare de la alin. (1), grădinile zoologice pot achiziționa din țară sau din străinătate animale sălbatice extrase din mediul lor natural, în scopul conservării *ex situ* a speciilor amenințate cu dispariția, precum și pentru reînnoirea și îmbogățirea rezervei genetice a colecțiilor, în cadrul unor proiecte naționale și internaționale dedicate salvării speciilor, habitatelor acestora și protecției bunăstării animalelor.

(3) Prin derogare de la alin. (1), animale sălbatice sechestrate de organele competente, abandonare sau donate de persoane fizice și juridice sunt preluate de grădinile zoologice în scopul protecției și conservării *ex situ* a acestora.

(4) În vederea aplicării alin. (3), grădina zoologică:

a) notifică în scris Agenției, Inspectoratului și ANSA, în termen de cel mult cinci zile lucrătoare de la preluare, despre primirea unui animal donat, abandonat sau confiscat;

b) analizează situația împreună cu specialiștii din cadrul Agenției, Inspectoratului, ANSA și ai instituțiilor de profil, în vederea stabilirii măsurilor necesare, precum eliberarea în mediul natural, carantinarea, includerea în colecția instituției, găzduirea temporară în scop de reabilitare și ulterior eliberare ori donarea/transferul către o altă instituție similară din țară sau din străinătate.

(5) Grădinile zoologice care dețin specii critic periclitate, periclitate și vulnerabile sunt obligate să participe la programe de management și conservare a acestor specii, contribuind astfel la protejarea lor pe termen lung.

(6) Grădinile zoologice care participă la programe de conservare și reproducere a speciilor, inclusiv în cadrul proiectelor de reintroducere în natură sau al altor activități de protecție, tratează animalele implicate în aceste programe doar din punct de vedere biologic, iar valoarea lor contabilă este considerată zero.

(7) Importul de animale sălbatice, pentru a fi incluse în colecția de animale sălbatice din grădinile zoologice, se efectuează în conformitate cu prevederile Legii regnului animal nr. 439/1995.

Articolul 8. Personalul grădinilor zoologice

(1) Grădinile zoologice angajează personal calificat, în număr suficient pentru a acoperi toate activitățile desfășurate în cadrul unităților, asigurându-se astfel că standardele de îngrijire a animalelor și de siguranță sunt respectate în permanență.

(2) Grădinile zoologice organizează anual cursuri de instruire și perfecționare profesională care includ, cel puțin, următoarele componente:

a) îngrijirea generală a animalelor, inclusiv alimentația, igiena, comportamentul și identificarea semnelor de boală;

b) specializarea pe specii, cu accent pe particularități biologice, comportamentale și medicale, precum și tehnici de manipulare specifice;

c) menținerea sănătății animalelor, inclusiv colaborarea cu medicii veterinari și prevenirea bolilor zoonotice;

d) cunoașterea principiilor de conservare a biodiversității și protecție a mediului;

e) instruirea pentru intervenții în situații de urgență, pentru protejarea animalelor și a vizitatorilor;

f) comunicarea eficientă cu publicul, educarea acestuia privind fauna și conservarea speciilor.

(3) Angajații grădinii zoologice respectă normele etice și principiile de tratare umană și responsabilă a animalelor.

Articolul 9. Măsuri de siguranță pentru personal și public

Grădinile zoologice au obligația de a implementa măsuri pentru asigurarea siguranței publicului și a personalului, inclusiv:

- a) elaborarea și afișarea, în locuri vizibile, a regulilor de comportament și a cerințelor de vizitare, redactate într-un limbaj accesibil tuturor categoriilor de vizitatori;
- b) amplasarea de panouri informative vizibile în proximitatea spațiilor unde se află animale periculoase, care indică natura riscului și măsurile de precauție;
- c) instruirea personalului de supraveghere pentru intervenții rapide în cazuri care pot pune în pericol siguranța vizitatorilor sau a animalelor;
- d) organizarea semestrială a exercițiilor de simulare pentru situații de urgență (evadarea animale, incendiu, accident);
- e) interzicerea accesului publicului în zonele tehnice, de îngrijire sau tratament al animalelor, cu excepția evenimentelor special organizate și supravegheate;
- f) asigurarea existenței echipamentelor de prim ajutor și a personalului instruit pentru intervenții medicale de urgență destinate vizitatorilor și angajaților;
- g) întreprinderea oricăror măsuri suplimentare necesare pentru protejarea personalului și a publicului privind riscurile asociate interacțiunii directe sau indirecte cu animalele.

Articolul 10. Transportul animalelor sălbatice

(1) Transportul intern, tranzitul și importul animalelor sălbatice se realizează cu respectarea reglementărilor naționale și internaționale, în conformitate cu principiile de bunăstare animală, iar grădinile zoologice și operatorii implicați au următoarele obligații:

- a) să asigure, pe durata transportului, condiții care să prevină stresul, suferința și vătămarea animalelor, precum și să elimine riscurile pentru oameni și alte animale;
- b) să utilizeze vehicule, containere și echipamente adaptate nevoilor fiziologice și comportamentale ale speciilor transportate, igienizate corespunzător înainte și după fiecare utilizare;
- c) să implice personal instruit în manipularea animalelor;
- d) să asigure prezența, pe tot parcursul transportului, a certificatului sanitar veterinar, a autorizației de transport, a documentului de proveniență și, după caz, a permisului CITES;
- e) în cazul tranzitului pe teritoriul Republicii Moldova, să accepte cazarea temporară a animalelor în grădini zoologice doar cu respectarea cerințelor sanitare veterinare și cu acordul scris al proprietarului grădinii zoologice;

f) să organizeze spații speciale pentru cazarea temporară a animalelor aflate în tranzit, care să respecte nevoile fiziologice și comportamentale ale acestora;

g) în cazul apariției unor situații de urgență (accident, îmbolnăvire, evadare), operatorii de transport au obligația să anunțe imediat Inspectoratul și ANSA, precum și autoritățile competente din statul în care s-a produs incidentul și să acționeze conform planului de intervenție în situații de urgență în timpul transportului;

h) să respecte, în cazul transportului internațional, acordurile și convențiile internaționale la care Republica Moldova este parte, inclusiv reglementările CITES.

(2) Planul de intervenție în situații de urgență în timpul transportului, prevăzut la alin. (1) lit. h), se elaborează și se aprobă de către ANSA.

Articolul 11. Interdicții

Pe teritoriul grădinilor zoologice sau în legătură cu activitatea acestora, se interzice:

a) distrugerea, deteriorarea sau modificarea infrastructurii grădinii zoologice într-un mod care afectează starea de sănătate, siguranța sau bunăstarea animalelor din colecție;

b) sustragerea sau prelevarea neautorizată de animale vii, pui, embrioni, ouă, icre ori alte produse biologice destinate reproducerii în captivitate;

c) eliberarea deliberată sau accidentală a animalelor din grădinile zoologice fără autorizarea expresă a autorităților competente;

d) transportarea animalelor vii sau a materialului reproductiv către sau dinspre grădina zoologică fără autorizațiile legale necesare;

e) vânzarea, donarea sau transferul de animale vii ori material reproductiv din colecția grădinii zoologice către persoane fizice sau juridice neautorizate;

f) organizarea de activități cu caracter artistic, cultural, sportiv, gastronomic sau de divertisment care pot perturba comportamentul, sănătatea sau starea psihică a animalelor;

g) utilizarea fondului financiar de rezervă în alte scopuri decât cele legate de întreținerea și îngrijirea animalelor din colecție;

h) reproducerea necontrolată a animalelor fără respectarea unui program de reproducere în captivitate aprobat de administrator și coordonat cu Agenția;

i) contactul fizic direct între vizitatori și animale, cu excepția zonelor special amenajate, supravegheate de personal calificat;

j) hrănirea animalelor de către vizitatori, cu excepția cazurilor permise și controlate de către personalul grădinii zoologice;

k) utilizarea focului deschis, a artificilor, a echipamentelor generatoare de zgomote puternice sau a oricăror alte surse de stres acustic ori vizual pentru animale.

Articolul 12. Cerințe de conservare a biodiversității

(1) Grădinile zoologice elaborează, implementează și publică propria strategie de conservare a biodiversității care include programe de reproducere în captivitate, activități educaționale și proiecte de cercetare științifică.

(2) Programul de reproducere în captivitate include, planificarea și controlul împerecherilor, realizate pe baze științifice, prin stabilirea perioadelor de reproducere, a perechilor sau grupurilor reproductive și a limitelor de reproducere pentru indivizii sau liniile genetice, în vederea evitării reproducerii necontrolate și a asigurării unei gestionări responsabile a populațiilor aflate în captivitate.

(2) Activitățile de cercetare efectuate de grădinile zoologice, fie independent, fie în colaborare cu instituții de învățământ superior, instituții de cercetare sau cu alte grădini zoologice din țară și străinătate sunt documentate, iar informația despre aceste proiecte este pusă la dispoziția autorităților sau a publicului, la cerere.

(3) Activitățile de cercetare efectuate de grădinile zoologice se realizează conform normelor etice și trebuie să excludă experimentele care pun în pericol sănătatea fizică sau psihologică a animalelor, inclusiv testarea medicamentelor, produselor medicale, cosmetice sau a altor substanțe chimice, precum și orice experimente care implică durere, stres, suferință sau riscuri pentru viața acestora, precum și utilizarea metodelor inumane sau care contravin principiilor bunăstării animalelor.

(4) Protocoalele, autorizațiile și rezultatele cercetărilor publicate, aferente activităților de cercetare, sunt puse la dispoziția organelor de control în vederea verificării.

(5) Grădinile zoologice pun în aplicare următoarele cerințe de conservare:

a) să participe la activități de cercetare prin colaborarea cu instituții de învățământ superior și institute de cercetare pentru a desfășura studii despre comportamentul, biologia și conservarea speciilor;

b) să participe la programe internaționale de cercetare, cum ar fi programele de urmărire a populațiilor de animale sau cercetarea ecologică;

c) să dezvolte proiecte proprii de cercetare și tehnici de conservare a speciilor, inclusiv studii de reproducere în captivitate, reabilitare sau reintegrare în sălbăticie a speciilor autohtone;

d) să publice și să disemineze rezultatele cercetărilor, pentru a contribui la baza de cunoștințe științifice despre conservare;

e) să promoveze și să implementeze programe de educație și sensibilizare a publicului și a instituțiilor școlare în domeniul conservării biodiversității;

f) să adăpostească animale în condiții care să corespundă nevoilor fiziologice, etologice, mentale și sociale ale fiecărui individ, luând în considerare specificul speciei;

g) să mențină un standard ridicat de creștere a animalelor prin programe de îngrijire medicală veterinară și alimentară;

h) să adopte măsuri pentru prevenirea evadării animalelor, pentru a evita pericolele ecologice pentru speciile indigene și pentru a împiedica răspândirea speciilor exotice;

i) să adopte măsuri pentru prevenirea pătrunderii dăunătorilor sau a epidemiilor din exterior;

j) să interzică expunerea către public a animalelor destinate reabilitării, precum animale accidentate, bolnave sau epuizate fizic;

k) să realizeze transferul, donarea sau schimbul de animale din colecție către unități permanente de profil autorizate, cu prezentarea documentelor de evidență individuală;

l) să creeze un plan de urgență pentru situații de criză, care să includă măsuri pentru protejarea animalelor în caz de incendiu, cutremure, inundații sau alte situații de risc major;

m) să colaboreze cu autoritățile competente, instituțiile de învățământ și ONG-urile acreditate în domeniul protecției animalelor și al conservării naturii, pentru aplicarea politicilor de conservare;

n) să evalueze impactului ecologic al grădinii zoologice asupra mediului înconjurător, inclusiv gestionarea resurselor naturale și reducerea poluării prin practici sustenabile;

o) să promoveze programe de voluntariat și implicare a comunității, pentru a crește conștientizarea și implicarea publicului în protejarea speciilor de animale și în activitățile de conservare;

p) să încurajeze cercetarea comportamentului animalelor în captivitate pentru a îmbunătăți condițiile de trai și a asigura stimulente adecvate pentru fiecare specie;

r) să reînnoiască și să îmbogățească rezerva genetică a populațiilor de animale din colecție prin schimburi și împrumuturi pentru reproducere sau, prin derogare de la art. 7 alin. (1), prelevare din mediul lor natural în cadrul unor proiecte naționale și internaționale destinate salvării speciilor și habitatelor lor naturale și protecției bunăstării animalelor sau realizării programelor de educație ecologică, cu respectarea reglementărilor în domeniu.

Articolul 13. Înregistrarea animalelor

(1) Grădinile zoologice duc evidențe pentru toate animalele identificabile individual, precum și pentru grupurile de animale din colecția de animale sălbatice deținute.

(2) Înregistrările sunt efectuate în format digital, semnate electronic de către responsabilul desemnat și păstrate într-un sistem securizat.

(3) Înregistrările prevăzute la alin. (2), după 10 ani, sunt arhivate electronic pe termen lung, cu posibilitatea accesării, la cerere, de către autorități.

(4) Înregistrările ținute de grădinile zoologice sunt supuse verificării anuale de către ANSA sub aspectul trasabilității și conformității sanitare veterinare și de către Inspectorat, sub aspectul respectării cerințelor de mediu.

(5) Înregistrările conțin următoarele informații:

- a) denumirea comună și denumirea științifică a speciei;
 - b) informațiile despre locul de naștere al animalului, indicarea părinților, dacă se cunosc, locațiile anterioare ale animalului, precum și situația populației din libertate de unde provine animalul;
 - c) data la care animalul a intrat în colecție, data ieșirii din colecție, modalitatea de intrare și/sau ieșire din colecție (donație, schimb, vânzare, custodie, alte modalități), instituția către care a fost transferat animalul în cazul ieșirii din colecție;
 - d) data estimativă a nașterii, criteriile de efectuare a estimării;
 - e) sexul animalului, dacă se cunoaște;
 - f) semnele distinctive precum tatuaje, chipuri, inele, crotalii, mască facială;
 - g) date clinice, inclusiv detalii și date când au fost administrate vaccinuri, medicamente, injecții și alte forme de tratament, investigații, analize, și detalii despre starea de sănătate a animalului;
 - h) data morții și constatările *post-mortem* efectuate de către medicul veterinar al grădinii zoologice și/sau de către un medic veterinar membru al Colegiului Medicilor Veterinari din Republica Moldova;
 - i) cauza evadării (dacă a avut loc), daunele produse de animalul evadat persoanelor și/sau altor animale și măsurile întreprinse pentru a preveni asemenea incidente;
 - j) data împerecherii, partenerii de împerechere, numărul de pui născuți, nașterea a fost naturală sau asistată, tipul de incubatie (artificială sau naturală) și orice alte observații disponibile;
 - k) observații etologice, caracterizarea individului din punct de vedere comportamental;
 - l) informații privind caracterul invaziv al speciei în Republica Moldova.
- (6) Modelul certificatelor de primire, de naștere, de deces, de transfer sau de evadare a animalelor din colecția de animale din grădina zoologică sunt elaborate și aprobate de către ANSA.

Articolul 14. Lista colecției

- (1) Animalele din speciile sălbatice deținute în grădinile zoologice se consideră colecție de animale din fauna sălbatică și este înregistrată de către Agenție în Registrul de stat al colecțiilor de animale și plante.
- (2) Grădinile zoologice întocmesc lista anuală a colecției de animale care se ține separat de înregistrările individuale ale animalelor.
- (3) Lista anuală a colecției de animale include următoarele informații pentru fiecare specie:
 - a) denumirea comună și științifică a speciei;
 - b) totalul indivizilor dintr-o specie la data de 1 ianuarie;
 - c) numărul de animale intrate în colecție, din toate sursele, pe parcursul anului;

- d) numărul nașterilor din colecție pe parcursul anului;
- e) numărul deceselor în primele 30 de zile de la naștere;
- f) numărul indivizilor morți din alte cauze;
- g) numărul ieșirilor din colecție, inclusiv vânzărilor, donațiilor, schimburilor, eliberărilor în natură, participărilor la programe de reproducere etc.;
- h) totalul de indivizi rămași în colecție la 31 decembrie;
- l) sexul fiecărui animal.

(4) Lista anuală a colecției de animale se prezintă ANSA și Inspectoratului nu mai târziu de 1 aprilie a anului următor celui la care se referă lista.

(5) Lista anuală a colecției de animale se publică de către grădina zoologică pe site-ul său web oficial nu mai târziu de 1 aprilie a anului următor celui la care se referă lista.

(6) Persoanele fizice și juridice deținători de animalele sălbatice care au importanță științifică, culturală, educațională și estetică, dar care nu corespund noțiunii de grădină zoologică prevăzută la art. 2, sunt, după caz, înregistrate ca fiind colecție de animale din fauna sălbatică, conform Legii regnului animal nr. 439/1995, și/sau autorizate/înregistrate conform Legii nr. 221/2007.

(7) Modul de înființare și completare a colecțiilor de animale din fauna sălbatică se efectuează conform Legii regnului animal nr. 439/1995.

(8) Persoanele fizice și juridice deținători de colecție de animale din fauna sălbatică prevăzută la alin. (7) trebuie să respecte cerințele sanitare veterinare privind protecția și bunăstarea animalelor, prevăzute în Legea nr. 221/2007.

Capitolul IV

REGLEMENTĂRI PROCEDURALE

Articolul 15. Răspunderea juridică pentru încălcarea prezentei legi

(1) Nerespectarea prevederilor prezentei legi și ale actelor normative aprobate în temeiul acesteia atrage, după caz, răspunderea contravențională, civilă sau penală.

(2) Tragerea la răspundere nu exonerează persoanele fizice sau juridice de obligația de a repara prejudiciile cauzate mediului, animalelor sau sănătății umane.

Articolul 16. Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea termenului de șase luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Grădinile zoologice existente, la data intrării în vigoare a prezentei legi, vor fi autorizate de către Agenție în termen de cel mult 3 ani, calculat de la data intrării în vigoare a cerințelor prevăzute la alin. (4), în baza cererii depuse de către administrator.

(3) În termenul prevăzut la alin. (2), grădinile zoologice pot continua să funcționeze în baza autorizațiilor valabile existente, cu respectarea obligațiilor legale aplicabile.

(4) În termen de șase luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a prezentei legi, Guvernul va aproba Cerințele privind bunăstarea animalelor sălbatice deținute în captivitate și siguranța publicului în grădinile zoologice.

(5) La data intrării în vigoare a prezentei legi:

a) Legea grădinilor zoologice nr. 136/2007, (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 107-111 art. 474) se abrogă;

b) Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 66-68, art. 442), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

- art. 4 alin. 2 lit. c), art. 76-82, art. 83 alin. (2) lit. d) și anexa nr. 12 se abrogă;

- la art. 12 lit. d), art. 14 lit. e), art. 19, art. 88 alin. (1), art. 90 alin. (1) și (3) și art. 95 alin. (2) și alin. (3), cuvintele „și grădina zoologică”, la orice formă gramaticală, se exclude;

- la art. 105, poziția „anexa nr. 12 – Grădinile zoologice;”, se exclude;

b) Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 170-175, art. 494), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

tabelul din capitolul II din anexa nr. 1 se completează cu poziția 59¹ următorul cuprins:

„59 ¹	Autorizație de mediu pentru grădinile zoologice	Agencia de Mediu	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor, Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Gratuit	Termen nelimitat”.
------------------	---	------------------	---	---------	--------------------

**MINISTERUL
MEDIULUI**
AGENȚIA DE MEDIU

**MINISTRY OF
ENVIRONMENT**
ENVIRONMENTAL AGENCY

**AUTORIZAȚIE DE MEDIU
pentru grădini zoologice**

Nr. _____ din _____

Beneficiar

Adresa

IDNO

Genul de activitate

Locul activității

Cerințe

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Notă: Pot fi indicate următoarele cerințe:

1. Măsuri de prevenire și reducere a impactului asupra mediului (sol, apă, aer, biodiversitate).
2. Modalități de gestionare a habitatelor naturale și protecția speciilor sălbatice din cadrul grădinii zoologice.
3. Planuri privind conservarea biodiversității și participarea la programe de reabilitare sau reintroducere a speciilor.
4. Sistemul de colectare, depozitare și eliminare a deșeurilor organice și neorganice.
5. Metode de tratare și epurare a apelor uzate rezultate din activitatea grădinii zoologice.
6. Obligația de a raporta periodic autorităților de mediu, conform cerințelor legale.

Director _____

Semnătura electronică _____

NOTĂ DE FUNDAMENTARE
la proiectul de Lege privind grădinile zoologice

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de Lege privind grădinile zoologice este elaborat de către Sergiu Balacci, consultant principal, Direcția politici în domeniul conservării naturii și biodiversității, Ministerul Mediului
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ Proiectul este elaborat în scopul executării acțiunii 79, Capitolul 27, Mediu și schimbări climatice, Clusterul 4, Agenda verde și conectivitatea sustenabilă din Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2025-2029 aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 306/2025; și în temeiul Legii nr. 112/2014 pentru ratificarea Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 185-199, art. 442).
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative În contextul global actual, protecția faunei sălbatice și conservarea biodiversității devin priorități tot mai urgente, având în vedere presiunile majore exercitate asupra ecosistemelor naturale. Printre cele mai importante amenințări identificate la nivel internațional se numără: - pierderea și fragmentarea habitatelor naturale, cauzate de activități antropice precum defrișările masive, extinderea zonelor urbane, agricultura intensivă și extracția de resurse; - schimbările climatice, care forțează migrarea unor specii și destabilizează lanțurile trofice; - braconajul și comerțul ilegal cu animale sălbatice, o piață ilicită globală estimată la peste 19 miliarde USD anual, ce contribuie la declinul rapid al speciilor emblematice (ex. aproximativ 35000 de elefanți, 1000 de rinoceri și un număr considerabil de tigri sunt uciși anual); - poluarea, în special cea agricolă (peste 2,5 milioane de tone de pesticide utilizate anual, conform FAO și OECD), care afectează grav sănătatea animalelor și ecosistemele;

- expansiunea infrastructurii, ce conduce la conflicte frecvente între om și animale;

- răspândirea speciilor invazive, care pun în pericol speciile autohtone și reduc diversitatea biologică.

Cu toate că există numeroase acorduri internaționale relevante (ex. CITES, Convenția privind Diversitatea Biologică), eficiența acestora este deseori diminuată de lipsa fondurilor, capacității administrative și unui cadru normativ național adecvat.

În acest context, grădinile zoologice moderne joacă un rol esențial în conservarea biodiversității, fiind implicate în:

- protejarea și reproducerea speciilor amenințate;
- cercetarea științifică aplicată asupra comportamentului și fiziologiei faunei;
- educația publicului cu privire la importanța conservării mediului natural.

La nivel global, conform World Association of Zoos and Aquariums (WAZA), activează peste 1500 de grădini zoologice, dintre care aproximativ 400 în Europa, membre ale EAZA (European Association of Zoos and Aquaria), care adăpostesc peste 300000 de animale și contribuie activ la proiecte de conservare, reintroducere în sălbăticie și educație ecologică.

În Republica Moldova, situația este caracterizată de multiple deficiențe care împiedică grădinile zoologice să-și îndeplinească funcțiile de bază. Problema fundamentală o constituie în absența unui cadru normativ specific, coerent și aplicabil, adaptat standardelor europene. Această lacună legislativă generează o serie de consecințe negative:

- lipsa reglementărilor clare privind autorizarea, monitorizarea sau închiderea grădinilor zoologice;

- absența unor standarde minime pentru bunăstarea animalelor, modul de întreținere, spațiul necesar, hrănirea sau îngrijirea medicală veterinară;

- neexistența unor cerințe explicite pentru programe de conservare, cercetare și educație ecologică;

- lipsa prevederilor privind responsabilitățile administratorilor și angajamentele instituțiilor față de biodiversitate;

- capacitate de control deficitară, cu inspecții rare și sancțiuni ineficiente;

- slaba integrare în rețelele internaționale de protecție a faunei, ceea ce reduce impactul în domeniul conservării.

În prezent, grădinile zoologice din Republica Moldova funcționează în baza Legii nr. 136/2007, un act normativ incomplet, care:

- nu prevede un mecanism de autorizare clar și transparent;
- nu include standarde minime obligatorii privind întreținerea animalelor;
- nu reglementează componenta de cercetare științifică;
- nu definește obligații concrete în materie de educație publică și conservare.

Această lipsă de reglementare conduce la situații incerte și periculoase, cum ar fi introducerea în țară a unor specii sălbatice exotice fără un cadru clar privind deținerea, întreținerea și urmărirea destinației ulterioare a acestora.

De exemplu, în anul 2024, s-au raportat importuri de animale precum:

- a) din Ucraina: 10 cerbi lopătați și 2 zebre;
- b) din Ungaria: 20000 fazani;
- c) din România: 15000 fazani și 50 struți;
- d) din Namibia: 1 antilopă Blesbok, 1 antilopă Nyala, 1 antilopă Șamur, 1 antilopă săritoare, 1 antilopă Comura.

Lipsa unui sistem funcțional de urmărire a acestor animale și a responsabilităților aferente poate genera riscuri pentru biodiversitate, sănătatea publică și bunăstarea animalelor.

Proiectul de lege propus are ca obiectiv transpunerea Directivei 1999/22/CE a Consiliului, care reglementează întreținerea animalelor sălbatice în grădini zoologice și stabilește standarde minime privind:

- autorizarea funcționării;
- efectuarea inspecțiilor periodice;
- elaborarea și implementarea programelor de conservare;
- asigurarea bunăstării animalelor și educației publicului.

Conform preambulului Directivei, lipsa unor norme armonizate duce la tratamente necorespunzătoare aplicate animalelor, neglijarea obiectivelor de educație și conservare și la dificultăți în cooperarea transfrontalieră între instituții similare.

Adaptat la contextul național, proiectul urmărește:

- corectarea vidului legislativ existent;
- crearea unui mecanism clar, eficient și aplicabil de autorizare și supraveghere a grădinilor zoologice;

- asigurarea conformității cu bunele practici europene;
- consolidarea rolului acestor instituții în educație, cercetare și conservare a biodiversității.

Părțile interesate:

Actul normativ va afecta în mod direct:

- Grădinile zoologice active în Republica Moldova, în special Grădina Zoologică din Chișinău (singura cu activitate permanentă, deschisă publicului);
- Instituțiile de cercetare și educație implicate în protejarea faunei;
- Autoritățile de implementare și control, precum Agenția de Mediu, Inspectoratul pentru Protecția Mediului (IPM), Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), responsabile de autorizare, monitorizare și sancționare.

Indirect, vor fi influențate pozitiv comunitățile locale și publicul larg, prin accesul la instituții care respectă standarde de bunăstare animală, oferă educație ecologică și contribuie la protecția speciilor.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul Legii privind grădinile zoologice are drept scop reglementarea unitară a cerințelor privind protejarea faunei sălbatice și conservarea biodiversității, prin instituirea unui cadru normativ clar pentru autorizarea, funcționarea și controlul grădinilor zoologice. Prin această intervenție legislativă se urmărește sporirea contribuției grădinilor zoologice la eforturile de conservare, educație ecologică și cercetare științifică, în conformitate cu angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova.

Totodată, proiectul urmărește armonizarea legislației naționale cu reglementările Uniunii Europene în materie, în special cu dispozițiile Directivei 1999/22/CE privind păstrarea animalelor sălbatice în grădini zoologice.

Principalele prevederi ale proiectului sunt următoarele:

- Instituirea unui mecanism clar de funcționare a grădinilor zoologice;
- Reglementarea procedurii de autorizare și retragere a autorizației de mediu;
- Stabilirea normelor privind evidența și înregistrarea animalelor deținute de grădinile zoologice, precum și gestionarea listelor colecțiilor;
- Promovarea educației publicului și a activităților de cercetare științifică;

- Definirea responsabilităților instituționale și a atribuțiilor autorităților competente în domeniu.

Elementele de noutate introduse de proiect includ:

- Introducerea noțiunilor precum: „activitate de cercetare în grădinile zoologice”, „autorizarea grădinilor zoologice”, „bunăstarea animalelor”, „animal sălbatic”, „educația în domeniul biodiversității”, „program de reproducere în captivitate”;
- Definirea detaliată a procedurii de autorizare și retragere a autorizației de mediu;
- Stabilirea normelor privind controlul și monitorizarea originii și provenienței animalelor din grădinile zoologice;
- Instituirea obligației de monitorizare a grădinilor zoologice și publicarea listei acestora pe pagina web a Agenției de Mediu;
- Reglementarea măsurilor de protecție a animalelor în caz de închidere a grădinii zoologice;
- Stabilirea unor norme clare privind identificarea individuală și înregistrarea în grup a animalelor deținute;
- Obligativitatea întocmirii și actualizării listei anuale a colecției de animale din grădinile zoologice;
- Reglementarea activităților de educație publică și promovarea colaborării cu instituții de cercetare;
- Stabilirea obligației Guvernului de a elabora cerințe tehnice privind bunăstarea animalelor și asigurarea siguranței publicului în cadrul grădinilor zoologice.

Aplicarea noilor prevederi se va face potrivit dispozițiilor legale în vigoare. Având în vedere faptul că Directiva 1999/22/CE este deja aplicabilă din anul 1999, iar Legea nr. 136/2007 reglementează în mod parțial acest domeniu, proiectul de lege nu prevede un termen extins pentru transpunere.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În cadrul elaborării proiectului de lege privind grădinile zoologice, au fost analizate mai multe opțiuni alternative pentru reglementarea și controlul activităților acestora. Fiecare opțiune a fost evaluată în funcție de avantajele și dezavantajele sale, iar cele respinse au fost identificate din cauza riscurilor asociate cu implementarea insuficientă sau ineficientă a reglementărilor.

1. Opțiunea de reglementare minimă (fără reglementări detaliate)

Această opțiune presupune adoptarea unui cadru legislativ mai general, care să reglementeze doar aspectele fundamentale ale funcționării grădinilor zoologice, lăsând autoritățile locale sau instituțiile respective să stabilească detalii suplimentare.

Motive pentru respingerea opțiunii:

Inconsistență în implementare: Lipsa unui cadru uniform ar putea duce la discrepante semnificative între grădinile zoologice, ceea ce ar afecta protecția animalelor și a biodiversității.

Control insuficient: Absența unor norme detaliate ar putea încuraja nerespectarea reglementărilor privind bunăstarea animalelor și conservarea faunei sălbatice.

2. Opțiunea de a nu crea un mecanism de autorizare decentralizat

Această opțiune presupune ca autorizarea și retragerea autorizațiilor să fie gestionate la nivel local, fără un mecanism național centralizat.

Motive pentru respingerea opțiunii:

Lipsa uniformității: Aplicarea diferită a reglementărilor la nivel local ar fi dus la discrepante între grădinile zoologice din diferite regiuni.

Control limitat: Fără un control centralizat, monitorizarea conformității cu reglementările internaționale ar fi fost mai dificilă.

3. Opțiunea de a nu reglementa normele privind educația publicului și cercetarea științifică

Aici nu ar fi existat reglementări specifice privind implicarea grădinilor zoologice în educația publicului sau în cercetarea științifică legată de protecția faunei sălbatice.

Motive pentru respingerea opțiunii:

- Impact educativ scăzut: Fără reglementări clare, grădinile zoologice nu ar fi putut juca un rol eficient în educația ecologică a publicului.

- Limitarea cercetării: Absența unui cadru legislativ adecvat ar fi restrâns posibilitățile grădinilor zoologice de a contribui la cercetări internaționale de conservare a speciilor pe cale de dispariție.

4. Opțiunea de a nu stabili norme de protecție pentru animalele din grădinile zoologice în cazul închiderii acestora

Această opțiune presupune neadoptarea unor reglementări clare privind gestionarea animalelor în cazul în care o grădină zoologică ar trebui să se închidă temporar sau definitiv.

Motive pentru respingerea opțiunii:

- Risc pentru sănătatea animalelor: Fără reglementări clare, animalele ar fi fost expuse la riscuri de sănătate și bunăstare în absența unor soluții de relocare adecvate.
- Consecințe negative pentru faună: Animalele ar fi putut fi relocalate în condiții improprii sau ajunge în locuri nesigure, fără protecție corespunzătoare.

5. Opțiunea de a înlocui autorizația de mediu cu un sistem de înregistrare.

Această opțiune a fost examinată, însă nu este considerată oportună pentru a fi aplicată în condițiile actuale, din următoarele considerente fundamentate:

5.1. Caracterul condiționat și restrictiv al derogării prevăzute de Directiva 1999/22/CE.

Articolul 5 din Directiva 1999/22/CE permite statelor membre să nu aplice regimul de autorizare prevăzut la articolul 4 doar în situația în care acestea pot demonstra Comisiei Europene, într-un mod convingător, că obiectivele directivei, stabilite la articolul 1, precum și cerințele obligatorii aplicabile grădinilor zoologice, prevăzute la articolul 3, sunt îndeplinite și menținute constant printr-un sistem alternativ echivalent. Un asemenea sistem trebuie să includă, în mod obligatoriu, mecanisme eficiente de inspecție periodică și posibilitatea închiderii grădinilor zoologice care nu respectă cerințele legale, în condiții echivalente celor prevăzute la articolul 4 alineatele (4) și (5) ale directivei.

În prezent, în Republica Moldova nu există un cadru normativ și instituțional consolidat, demonstrabil și funcțional, care să ofere garanții echivalente cu cele ale unui regim de autorizare prealabilă.

5.2. Rolul esențial al autorizației de mediu în controlul preventiv și trasabilitatea activităților

Autorizarea de mediu reprezintă un instrument juridic fundamental de control ex-ante, care permite autorităților competente să verifice, înainte de începerea activității, îndeplinirea condițiilor esențiale privind bunăstarea animalelor sălbatice, protecția mediului, sănătatea publică și siguranța vizitatorilor. Un sistem bazat exclusiv pe înregistrare administrativă, fără evaluare tehnică și aviz prealabil, reduce semnificativ capacitatea statului de prevenire a riscurilor și mută accentul exclusiv pe controale ulterioare, care pot identifica neconformități doar post-factum, adesea cu efecte ireversibile.

5.3. Contextul juridic și instituțional național

Republica Moldova nu este stat membru al Uniunii Europene și, în consecință, nu se află în situația juridică de a notifica sau justifica Comisiei Europene o eventuală derogare de la sistemul de autorizare. Mai mult, nivelul actual de capacitate instituțională, resursele umane și mecanismele de inspecție nu oferă

suficiente garanții pentru implementarea eficientă a unui regim bazat exclusiv pe înregistrare și control ulterior, fără autorizare inițială.

5.4. Caracterul integrat al autorizației de mediu

Activitatea grădinilor zoologice are un impact complex asupra mediului, incluzând aspecte ce țin de conservarea biodiversității, gestionarea deșeurilor, utilizarea resurselor naturale, prevenirea răspândirii bolilor zoonotice și protecția ecosistemelor locale. Autorizația de mediu asigură o abordare integrată și coerentă a tuturor acestor componente, depășind semnificativ sfera unei simple proceduri de înregistrare administrativă.

5.5. Riscul diminuării instrumentelor de reglementare și control

Înlocuirea regimului de autorizare cu un sistem de înregistrare ar conduce, în mod inevitabil, la slăbirea instrumentelor juridice de reglementare și control ale autorităților competente. În lipsa unei autorizații formale, capacitatea de a preveni deschiderea și funcționarea unor grădini zoologice neconforme este redusă, ceea ce poate genera riscuri sporite pentru bunăstarea animalelor, pentru mediu și pentru imaginea internațională a statului.

Astfel adoptarea regimului de autorizare de mediu pentru grădinile zoologice constituie o soluție justificată, proporțională și adecvată realităților administrative și instituționale ale Republicii Moldova, fiind conformă cu obiectivele și spiritul Directivei 1999/22/CE. Opțiunea alternativă a unui sistem de «înregistrare fără autorizare» nu oferă garanții echivalente și ar presupune existența unui cadru instituțional care, în prezent, nu este pe deplin dezvoltat.

În concluzie, opțiunile alternative au fost respinse din cauza riscurilor legate de implementarea inconsistentă a reglementărilor, lipsa unui control centralizat eficient și impactul negativ asupra protecției animalelor și educației publicului. Proiectul de lege adoptă o abordare detaliată și unitară, care asigură o reglementare coerentă, conformă cu standardele internaționale, pentru o protecție adecvată a faunei sălbatice și a bunăstării animalelor.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1 Implementarea prevederilor Legii privind grădinile zoologice nu va genera un impact semnificativ asupra sectorului public și nu va conduce la modificări structurale sau instituționale majore în cadrul administrației publice. De asemenea, nu se preconizează necesitatea unor reforme structurale sau instituționale în scopul aplicării acestei legi. Implementarea va putea fi realizată eficient în cadrul structurilor administrative existente, fără a impune schimbări fundamentale în organizarea sau funcționarea acestora. Autoritățile competente vor opera în baza reglementărilor deja stabilite, iar resursele și capacitățile instituționale actuale vor fi suficiente pentru implementarea reglementărilor prevăzute de lege.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative.

Implementarea prevederilor proiectului Hotărârii Guvernului nu va implica alocarea de fonduri suplimentare din bugetul de stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul de lege privind grădinile zoologice introduce un cadru normativ actualizat, menit să asigure respectarea unor standarde moderne în materie de autorizare, protecție a animalelor, educație publică și cercetare științifică. Aceste prevederi vor avea un impact direct asupra agenților economici care dețin sau intenționează să deschidă grădini zoologice private în Republica Moldova. În ceea ce privește procedura de autorizare a grădinilor zoologice, proiectul prevede obținerea autorizației de mediu pe termen indeterminat fără costuri suplimentare (gratuit).

În prezent, în Republica Moldova funcționează o singură grădină zoologică autorizată, aflată în proprietatea publică a Primăriei municipiului Chișinău, ale cărei cheltuieli sunt acoperite din bugetul local. Aceasta deja aplică un sistem de evidență a animalelor și investește în formarea personalului, conform cerințelor propuse în proiect, astfel încât nu va necesita alocări financiare suplimentare semnificative.

Proiectul prevede obligația constituirii unui fond de rezervă, din partea agenților economici, pentru situații de urgență, menit să asigure resurse financiare în vederea intervențiilor rapide în caz de criză (asistență veterinară, evacuare a animalelor etc.). Acest mecanism reflectă bune practici internaționale, adoptate în diverse state, precum:

Estonia, unde legea impune dovada capacității financiare nu doar pentru operare curentă, dar și pentru gestionarea obligațiilor privind bunăstarea animalelor;

Regatul Unit, unde se propune instituirea unui „Zoo Insurance Bond” în scopul protejării animalelor în cazul închiderii unei grădini zoologice;

Statele Unite, unde instituții precum Maryland Zoo sau Central Florida Zoo au constituit fonduri de urgență pentru crize sanitare sau dezastre naturale.

Deși valoarea acestor fonduri nu este standardizată la nivel internațional, există modele de bună practică, precum:

- Modelul pe 3–6 luni: fondul trebuie să acopere între 3 și 6 luni de cheltuieli operaționale esențiale (îngrijirea animalelor, tratamente, salarii de bază, costuri de evacuare).

- Modelul procentual: 5%–10% din bugetul anual.

- Modelul pe bază de evaluare de risc: adaptat în funcție de locație, tipul speciilor și condițiile de infrastructură.

În acest context, proiectul de lege privind grădinile zoologice prevede că fondul financiar de rezervă pentru necesități urgente, inclusiv pentru asistență veterinară și evacuarea animalelor în cazuri de urgență să fie de 5% din resursele

financiare pentru întreținerea pe o perioadă de 6 luni, ale animalelor sălbatice indicate în cerere în condiții optime de sănătate.

Beneficiile pentru agenții economici

Implementarea proiectului de lege aduce o serie de beneficii concrete pentru agenții economici din sectorul privat, oferind un cadru favorabil dezvoltării și profesionalizării grădinilor zoologice:

1. Creșterea atractivității și a veniturilor

Respectarea standardelor legale contribuie la consolidarea încrederii publicului și atragerea unui număr mai mare de vizitatori. Activitățile educaționale, evenimentele tematice și serviciile conexe pot genera venituri suplimentare.

2. Acces la finanțări naționale și internaționale

Grădinile zoologice conforme cu reglementările pot aplica pentru granturi, subvenții sau facilități fiscale în domenii precum conservarea biodiversității, educația ecologică și infrastructura verde.

3. Oportunități de parteneriat și colaborare științifică

Legea încurajează parteneriatele cu universități, institute de cercetare și organizații internaționale, permițând accesul la expertiză, resurse și participarea în proiecte comune.

4. Îmbunătățirea reputației și încrederea publicului

Aderarea la standarde etice și de bunăstare animală va contribui la consolidarea imaginii grădinii zoologice ca instituție responsabilă, fapt ce atrage investitori, sponsori și susținători din mediul privat și non-guvernamental.

5. Dezvoltarea economică locală

Grădinile zoologice pot deveni centre de atracție turistică, stimulând indirect economia locală prin creșterea cererii pentru servicii conexe (cazare, alimentație publică, transport etc.).

6. Stabilitate legislativă și previzibilitate

Introducerea unui cadru legal clar, cu cerințe bine definite, oferă agenților economici siguranță juridică și predictibilitate în planificarea investițiilor.

Concluzie

Prin introducerea unor standarde europene și bune practici internaționale, proiectul de lege reglementează activitatea grădinilor zoologice într-o manieră care echilibrează obligațiile legale cu stimulentele economice. Astfel, cadrul legal propus creează premise favorabile pentru dezvoltarea durabilă, profesionalizarea și atragerea investițiilor în sectorul privat, contribuind totodată la bunăstarea animalelor, educația ecologică a populației și protecția biodiversității.

4.4 Impactul social.

Implementarea Legii privind grădinile zoologice va avea un impact semnificativ asupra societății, influențând atât comportamentele și atitudinile publicului, cât și activitățile educaționale, culturale și de protecție a mediului. Iată

principalele aspecte ale impactului social:

1. Educarea și sensibilizarea publicului:

Conștientizarea importanței biodiversității: Legea va contribui la promovarea educației ecologice și la creșterea gradului de conștientizare a populației privind importanța protecției faunei sălbatice. Grădinile zoologice vor deveni centre educaționale cheie, oferind vizitatorilor informații despre protecția animalelor și conservarea ecosistemelor, influențând astfel atitudinile și comportamentele față de natură.

Programe educaționale și interactive: Prin reglementarea și încurajarea activităților educaționale, grădinile zoologice vor deveni mai accesibile și mai atractive pentru tineri, școlari și familii. Proiectele educaționale interactive, vizitele ghidate și expozițiile vor juca un rol crucial în formarea unei noi generații de oameni conștienți de importanța protecției mediului.

2. Promovarea unui comportament responsabil față de mediu:

Instruirea comunității privind protecția mediului: Prin activitățile educaționale și de informare, grădinile zoologice vor contribui la dezvoltarea unui comportament responsabil față de mediu, încurajând publicul să adopte obiceiuri mai ecologice în viața de zi cu zi. De exemplu, vizitatorii vor învăța despre importanța conservării resurselor naturale și protecția animalelor sălbatice, ceea ce poate duce la o schimbare a comportamentului lor în privința consumului și gestionării resurselor.

Creșterea respectului față de animale și față de natura înconjurătoare: În urma interacțiunii cu animalele și obținerea informațiilor despre speciile pe cale de dispariție, publicul va deveni mai empatic și mai responsabil în ceea ce privește protecția animalelor și a habitatelor lor naturale.

3. Implicarea comunității în activități de voluntariat și protecția faunei:

Crearea de oportunități de voluntariat: Legea va încuraja implicarea activă a cetățenilor în activități de protecție a faunei sălbatice și în programele educaționale ale grădinilor zoologice. Voluntarii ar putea participa la proiecte de restaurare a habitatelor naturale, activități de educație ecologică sau cercetări științifice, iar acest lucru va întări sentimentul de responsabilitate socială în rândul comunității.

Dezvoltarea unor inițiative comunitare: Grădinile zoologice vor putea deveni puncte de întâlnire pentru diverse grupuri comunitare, instituții educaționale și organizații de mediu. Astfel, vor exista oportunități de colaborare și implicare a cetățenilor în diverse proiecte ecologice, ce vor avea un impact direct asupra calității vieții în comunitățile respective.

4. Promovarea turismului educațional și ecologic:

Atracții turistice educative: Grădinile zoologice vor deveni destinații turistice importante, atrăgând vizitatori locali și internaționali interesați de

conservarea faunei sălbatice. Aceasta va contribui nu doar la protejarea biodiversității, dar și la dezvoltarea turismului educațional și ecologic, având un impact benefic asupra economiei locale și regionale.

Promovarea unui turism responsabil: Vizitele la grădinile zoologice vor stimula un turism mai responsabil și mai conștient de protecția mediului, încurajând vizitatorii să adopte comportamente mai ecologice și să susțină activitățile de conservare.

5. Îmbunătățirea imaginii publice și responsabilitatea socială:

Consolidarea responsabilității sociale a grădinilor zoologice: Prin respectarea reglementărilor stricte și prin promovarea unui tratament etic și responsabil al animalelor, grădinile zoologice vor câștiga încrederea publicului și vor deveni exemple de bune practici în domeniul protecției mediului și educației ecologice. Acest lucru va contribui la îmbunătățirea imaginii grădinilor zoologice și va crea o relație mai puternică între acestea și comunitățile în care sunt situate.

Creșterea implicării în problemele ecologice globale: Implementarea acestei legi va sprijini grădinile zoologice în a deveni parte activă a soluțiilor la problemele ecologice globale, cum ar fi schimbările climatice și pierderea biodiversității, iar acest lucru va influența pozitiv percepția publicului asupra importanței protecției faunei sălbatice.

6. Impactul asupra sănătății și bunăstării publice:

Încurajarea unui stil de viață sănătos: Vizitele la grădinile zoologice pot deveni activități recreative pentru familii, contribuind la promovarea unui stil de viață activ și sănătos. În plus, educația ecologică va sprijini o mai bună înțelegere a importanței unui mediu curat și sănătos.

Promovarea unui mediu mai curat și mai sigur: Prin reglementările stricte de protecție a animalelor și a mediului înconjurător, grădinile zoologice vor contribui indirect la îmbunătățirea calității mediului urban și rural, făcându-l mai curat și mai sigur pentru vizitatori și comunități.

Implementarea Legii privind grădinile zoologice va avea un impact social pozitiv, influențând comportamentele, atitudinile și implicarea publicului în protecția mediului și conservarea faunei sălbatice. Grădinile zoologice vor deveni centre educaționale valoroase, contribuind la formarea unei generații mai responsabile și mai conștiente de importanța biodiversității. De asemenea, va stimula dezvoltarea unui turism ecologic și responsabil, având beneficii asupra economiei locale și asupra imaginii publice a instituțiilor implicate în protecția mediului.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal.

Prezenta Lege nu aduce atingere cerințelor prevăzute în Legea nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen.

Prezenta Lege nu influențează în mod diferit femeile, bărbații și minoritățile de gen precum și măsurile menite să elimine discriminarea și să promoveze oportunitățile egale în toate domeniile vieții sociale.

4.5. Impactul asupra mediului.

Implementarea Legii privind grădinile zoologice va avea un impact semnificativ asupra mediului, contribuind direct la protecția biodiversității și la gestionarea resurselor naturale într-un mod responsabil.

Iată principalele aspecte ale impactului asupra mediului:

1. Conservarea biodiversității:

Protecția speciilor pe cale de dispariție: Legea va contribui la conservarea speciilor de animale sălbatice amenințate cu dispariția prin stabilirea unor reglementări stricte privind adăpostirea și protejarea acestora. Grădinile zoologice vor deveni centre esențiale pentru programele de reproducere în captivitate și pentru reintroducerea speciilor în habitatul lor natural, reducând riscul extincției acestora.

Crearea de habitate protejate: Grădinile zoologice vor implementa măsuri pentru asigurarea unor condiții apropiate de cele naturale pentru animalele adăpostite, încurajând astfel conservarea habitatelor naturale și protejând ecosistemele fragile. Aceste măsuri pot include reabilitarea și protecția habitatelor naturale pentru specii vulnerabile, contribuind astfel la menținerea echilibrului ecologic.

2. Reducerea impactului negativ asupra habitatelor naturale:

Prevenirea vânătorii ilegale și comerțului cu animale sălbatice: Legea va întări măsurile de control și reglementare a comerțului ilegal cu animale sălbatice și a vânătorii ilegale, ajutând astfel la protejarea habitatelor naturale din care aceste specii provin. Prin reducerea presiunii asupra populațiilor de animale sălbatice, va fi prevenită deteriorarea habitatelor lor naturale.

Protejarea ecosistemelor locale: Măsurile de protecție a animalelor și a habitatelor lor vor contribui la conservarea ecosistemelor locale, inclusiv pădurile, savanele, și alte habitate naturale care sunt esențiale pentru menținerea echilibrului ecologic. Astfel, grădinile zoologice vor sprijini protecția nu doar a speciilor de animale, ci și a vegetației și a altor resurse naturale.

3. Promovarea educației ecologice și responsabilității față de mediu:

Creșterea conștientizării ecologice a publicului: Legea va facilita educația ecologică în grădinile zoologice, iar vizitatorii vor învăța despre importanța protejării biodiversității și despre modul în care pot contribui la conservarea mediului. Aceasta va conduce la o mai mare responsabilitate ecologică a publicului și la adoptarea unor comportamente mai sustenabile, care vor sprijini protecția mediului.

Educația privind schimbările climatice și efectele acestora asupra faunei:

Grădinile zoologice vor deveni centre de educație și informare despre efectele schimbărilor climatice asupra biodiversității, contribuind astfel la conștientizarea populației cu privire la impactul negativ al încălzirii globale asupra animalelor și habitatelor lor.

4. Gestionarea resurselor naturale în mod sustenabil:

Reducerea consumului de resurse naturale: Grădinile zoologice vor fi încurajate să adopte practici sustenabile în gestionarea resurselor naturale, cum ar fi apă, energie și materiale, reducând astfel impactul lor asupra mediului. Măsurile de eficientizare a consumului de energie și de gestionare responsabilă a deșeurilor vor ajuta la minimizarea amprentei ecologice a acestor instituții.

Promovarea energiei regenerabile și a tehnologiilor ecologice: Grădinile zoologice vor putea implementa soluții ecologice, cum ar fi panouri solare, sisteme de colectare a apei de ploaie sau tehnologiile de reciclare a deșeurilor, pentru a reduce impactul lor asupra mediului. Aceste măsuri vor sprijini tranziția către o economie verde și vor contribui la protejarea resurselor naturale.

Implementarea Legii privind grădinile zoologice va avea un impact semnificativ și pozitiv asupra mediului, contribuind la protejarea și conservarea biodiversității, la protejarea habitatelor naturale și la reducerea presiunii asupra ecosistemelor. De asemenea, va sprijini educația ecologică și responsabilitatea socială în ceea ce privește protecția mediului, încurajând un comportament mai sustenabil al publicului și al sectorului privat. Grădinile zoologice vor deveni actori-cheie în eforturile de conservare globală și locală, având un impact pozitiv asupra mediului pe termen lung.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Prezenta Lege transpune Directiva 1999/22/CE a Consiliului din 29 martie 1999 privind animalele sălbatice din grădini zoologice, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 94, din 29 martie 1999, CELEX: 31999L0022.

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Pentru a evidenția gradul de compatibilitate al proiectului de Lege cu legislația Uniunii Europene, a fost elaborat tabelul de concordanță. În conformitate cu articolul 35 din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, proiectul a fost supus expertizei de compatibilitate de către Centrul de Armonizare a Legislației.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul consultării publice, în data de 10.01.2025, a fost plasat pe pagina Particip.gov.md anunțul privind inițierea elaborării proiectului la următoarea adresă: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-de-lege-privind-gradinile-zoologice-si-acvariile-publice/13763>.

Ulterior adoptării deciziei în cadrul ședinței secretarilor generali de stat și după atribuirea numărului unic 100/MM/2025, proiectul a fost supus procedurii de consultare publică. Astfel, la data de 18.02.2025, acesta a fost publicat pe pagina oficială a Ministerului Mediului, precum și pe site-ul Guvernului, la următoarea adresă: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13973

În temeiul pct. 229 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 311–313, art. 631), proiectul de lege privind grădinile zoologice (număr unic 100/MM/2025) a fost retransmis spre avizare repetată autorităților publice, instituțiilor de profil și organizațiilor neguvernamentale din domeniu, la data de 23.05.2025.

Totodată, proiectul a fost publicat pe pagina oficială a Ministerului Mediului, la următoarea adresă: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-cu-privire-la-avizarea-repetata-a-proiectului-de-lege-privind-gradinile-zoologice-numar-unic-100mm2025/14531>

La data de 04.09.2025, pe site-ul oficial al Ministerului Mediului a fost publicat proiectul definitivat al Legii privind grădinile zoologice (număr unic 100/MM/2025), însoțit de documentele aferente, după parcurgerea integrală a procedurilor de avizare, avizare repetată și expertizare, conform prevederilor legale.

7. Concluziile expertizelor

Conform art. 36 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative Proiectul a fost supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție. Obiecțiile au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.

Conform art. 37 din legea nr.100/2017 cu privire la actele normative Proiectul a fost supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției. Obiecțiile au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Implementarea Legii privind grădinile zoologice necesită modificarea și abrogarea următoarelor acte normative.

(1) Prezenta lege intră în vigoare după 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Grădinile zoologice existente la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi autorizate de către Agenție în termen de cel mult 3 ani, calculat de la data intrării în vigoare a cerințelor prevăzute la alin. (4) în baza cererii depuse de administrator.

(3) În termenul prevăzut la alin. (2) grădinile zoologice pot continua să funcționeze în baza autorizațiilor valabile existente, cu respectarea obligațiilor legale aplicabile.

(4) În termen de 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial a prezentei legi, Guvernul va aproba Cerințele privind bunăstarea animalelor sălbatice deținute în captivitate și siguranța publicului în grădinile zoologice.

(5) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă:

a) Legea grădinilor zoologice nr. 136/2007, (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 107-111 art. 474);

b) „art. 4 alin. 2 lit. c); art. 76-82;) art. 83 alin. (2) lit. d); anexa nr. 12 din Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat;

(6) La data intrării în vigoare a prezentei legi, următoarele acte normative se modifică după cum urmează:

a) Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat:

la art.12 lit. d) cuvintele „și grădini zoologice”; la art.14 lit. e) cuvintele „și grădinilor zoologice”; la art. 19 cuvintele „și grădinile zoologice”; la art. 88 alin. (1) cuvintele „și grădina zoologică”; la art. 90 alin. (1) și alin. (3) cuvintele „și grădinilor zoologice”; la art. 95 alin. (2) și alin. (3) cuvintele „și grădini zoologice”; la art. 105 „anexa nr. 12 – Grădinile zoologice”, se exclud.

b) Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător:

tabelul din Capitolul II, Actele permissive care se încadrează în categoria autorizațiilor, din Anexa nr. 1 Nomenclatorul actelor permissive eliberate de către autoritățile emitente persoanelor fizice și persoanelor juridice pentru practicarea activității de întreprinzător se completează și va avea următorul cuprins:

60 ²	Autorizație de mediu pentru grădinile zoologice	Agencia de Mediu	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor, Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Gratuit	Termen nelimitat
-----------------	---	------------------	---	---------	------------------

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Prin intervenția propusă, se va crea cadrul juridic național privind cerințele grădinilor zoologice aliniat la acquis-ul comunitar și respectarea angajamentelor asumate în cadrul Acordului de Asociere.

Implementarea prevederilor actului normativ se pune în sarcina Agenției de Mediu, Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și Inspectoratului pentru Protecția Mediului.

Secretar de stat

Victoria GRATH

Ex.: Sergiu Balacci

e-mail: serghei.balacci@mediu.gov.md

tel. 022 204 574

SINTEZĂ
la proiectul de LEGE privind grădinile zoologice

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	N r. cr t.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Centrul de Armonizare a Legislației (nr.31/02-126-2149 din 26.02.2025)	1	Cu referire la art. 6, lit. a) din proiectul național, se va asigura completarea cu termenul „sau” în partea ce ține de schimbul de informații referitoare la conservarea speciilor în vederea asigurării unei compatibilități depline cu prima cerință aplicabilă grădinilor zoologice stabilită în art. 3 din Directiva 1999/22/CE.	Se acceptă În urma obiecțiilor formulate în cadrul procesului de avizare a proiectului, prevederile inițiale ale art. 6 lit. a) au fost revizuite, restructurate și dezvoltate, fiind integrate în mai multe alineate distincte ale proiectului. În acest sens, dispoziția corespunzătoare a fost reformulată, iar textul art. 6 s-a modificat și s-a completat după cum urmează: b) să furnizeze informații corecte și complete despre animalele din colecție, incluzând denumirea comună și științifică, arealul de distribuție, habitatul natural, caracteristicile biologice și statutul de conservare conform listelor Uniunii Internaționale pentru Conservarea Naturii și Convenției privind Comerțul Internațional cu Specii Periclitate de Faună și Floră Sălbatică (în continuare – CITES);

			h) să elaboreze, implementeze și mențină un program propriu de conservare a biodiversității, care să includă măsuri pentru protejarea, conservarea și reintroducerea în natură a speciilor rare sau periclitate; i) să mențină și să dezvolte colecția de animale prin reproducere în captivitate, schimburi și management genetic responsabil; k) să participe la programe de salvare, reabilitare și reintroducere în natură a speciilor, în colaborare cu autoritățile competente din domeniu;
		Clauza de armonizare urmează a fi modificată în partea ce ține de data publicării actului UE în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, prin substituirea datei de „29” cu data de „9” martie 1999.	Se acceptă În urma verificărilor suplimentare efectuate asupra datelor de publicare, s-a constatat că Directiva 1999/22/CE a Consiliului nu a fost publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene la data de 29 martie, (așa cum este indicat în proiect) și nici la 9 martie așa cum se solicită în aviz, ci la data de 9 aprilie 1999. În consecință, clauza de armonizare s-a modificat și are următorul cuprins: „Prezenta lege transpune Directiva 1999/22/CE a Consiliului din 29 martie 1999 privind animalele sălbatice din grădini zoologice, publicată în Jurnalul Oficial al

			Uniunii Europene L 94 din 9 aprilie 1999, CELEX: 31999L0022.”
		Compartimentul 8 al Tabelului de concordanță cu Directiva 1999/22/CE urmează a fi modificat, iar prevederile art. 9 și art. 10 din actul UE vor fi calificate ca „Prevederi UE neaplicabile”, iar informația ce se conține în compartimentul 7 și 9 va fi exclusă.	Se acceptă
Congresul Autorităților Locale din Moldova (nr. 62 din 26.02.2025)	2	1. La art. 4, alin. (3) din proiect se propune completarea cu o nouă literă cu următorul cuprins: „avizul autorității executive a administrației publice locale din unitatea administrativ-teritorială pe teritoriul căreia se solicită autorizarea grădinii zoologice”. Este necesar ca autoritățile administrației publice locale să examineze în prealabil asemenea autorizări, pe motiv că sunt responsabile de asigurarea echilibrată și sustenabilă a dezvoltării teritoriului în conformitate cu politicile locale și documentația de urbanism aprobată, iar grădinile zoologice, de regulă, necesită suprafețe considerabile și condiții specifice care trebuie analizate multispectuala	Se acceptă parțial Agentul economic care intenționează să înființeze o grădină zoologică este obligat să se adreseze primăriei unității administrativ-teritoriale în raza căreia urmează să fie amplasată grădina zoologică, în vederea obținerii autorizației de construire, în conformitate cu legislația în vigoare. În aceste condiții, considerăm că nu se impune solicitarea unui aviz distinct din partea autorității executive a administrației publice locale. Totodată, avizul autorității executive a administrației publice locale din unitatea administrativ-teritorială în care se solicită autorizarea grădinii zoologice constituie un act permisiv suplimentar, care nu este justificat din perspectiva necesității administrative și nu corespunde principiului reducerii sarcinilor și barierelor administrative.
		2. În art. 14 din proiect (Persoanele fizice nu pot deținute următoarele specii de animale din fauna sălbatică după cum	Se acceptă

		urmează) urmează a fi corectată forma gramaticală a cuvântului „deținute” (deține)	Articolul 14 s-a exclus deoarece nu este obiectul de reglementare a prezentei legi.
		3. Solicităm avizarea suplimentară a proiectului cu Î.M. „Grădina Zoologică”, în calitate de parte interesată.	Se acceptă Proiectul a fost remis Î.M. „Grădina Zoologică” spre avizare. Totodată, în data de 26.03.2024 Ministerul Mediului a organizat o ședință de lucru pe marginea proiectului de lege privind Grădinile zoologice la care au fost prezenți și reprezentanți Î.M. Grădina zoologică din Chișinău.
Ministerul Afacerilor Externe (nr. DI/3/041-1902 din 25.02.2025)	3	Lipsa de obiecții și propuneri	
Ministerul Finanțelor (nr. 07/5/03/96/291 din 03.03.2025)	4	Lipsa de obiecții și propuneri	
Ministerul Educației și Cercetării (nr. 04/2-09/1380 din 03.03.2025)	5	La art. 6 lit. a) este necesar să se specifice modul de participare al grădinilor zoologice la activitățile de cercetare.	Se acceptă Textul la art. 12 alin. (5) lit. a) (anterior art.6) s-a modificat și are următorul cuprins: (5) Grădinile zoologice pun în aplicare următoarele cerințe de conservare: a) să participe la activități de cercetare prin colaborarea cu instituții de învățământ superior și institute de cercetare pentru a desfășura studii despre

			comportamentul, biologia și conservarea speciilor;
		La art. 14 de substituit cuvântul „deținute” cu cuvântul „deține” iar sintagma „după cum urmează” de exclus.	Se acceptă Articolul 14 s-a exclus deoarece nu este obiectul de reglementare a prezentei legi.
		La lit. e) de expus în următoarea redacție. „toate speciile de păsări de pradă, cu excepția păsărilor de vânătoare (cu autorizare conform Legii 5/2024),	Se acceptă Articolul 14 s-a exclus deoarece nu este obiectul de reglementare a prezentei legi.
		Lit. f) de expus în următoarea redacție: „toate speciile de reptile veninoase și pitoni”.	Se acceptă Articolul 14 s-a exclus deoarece nu este obiectul de reglementare a prezentei legi.
Institutul de Fiziologie și Sanocreatologie (ne. 13 din 04.03.2025)		Art. 2 se propune de completat cu alin. (2) cu următorul cuprins: „(2) Animalele din speciile sălbatice aflate în unitățile permanente, care sunt deținute în scopul prezentării către public pentru o perioadă de minimum 7 zile pe an, precum și animalele din unitățile care expun publicului cel mult 10 specii de animale sălbatice și cel mult 50 de exemplare, se consideră colecție de animale din fauna sălbatică (în continuare – colecție) și sunt înregistrate de către Agenția de Mediu (în continuare – Agenție) în Registrul de stat al colecțiilor de animale și plante.”	Se acceptă Articolul 14 (anterior art. 8) s-a completat cu următorul text: (1) Animalele din speciile sălbatice deținute în grădinile zoologice se consideră colecție de animale din fauna sălbatică și este înregistrată de către Agenția în Registrul de stat al colecțiilor de animale și plante.
	6	În scopul protejării animalelor în caz de închidere a grădinilor zoologice propunem art. 5 de completat cu alin. (8) cu următorul cuprins: „(8) În situația închiderii unei grădini zoologice administratorul trebuie: a) să păstreze un număr suficient de angajați până la redistribuirea animalelor din colecție către alte unități permanente de profil autorizate. b) să asigure condițiile privind bunăstarea animalelor. c) să interzică orice activitate de reproducere a speciilor din colecție.	Se acceptă Art. 4 (anterior art. (5) s-a completat cu următorul text: (7) În cazul închiderii grădinii zoologice, titularul autorizației are următoarele obligații: a) să elaboreze și să transmită Inspectoratului și ANSA un plan de relocare a animalelor în termen de 10 zile lucrătoare;

		d) să interzică accesul publicului.	b) să mențină un personal minim calificat pentru îngrijirea animalelor până la relocarea completă; c) să asigure condițiile de bunăstare ale animalelor până la transferul efectiv; d) să suspende orice activitate de reproducere și să interzică accesul publicului.
		La art. 8. alin. (1) se propune de substituit cuvântul „Agenției” cu ANSA și IPM deoarece aceste autorități sunt organe de control.	Se acceptă Textul la art. 14 alin. (4) (anterior art. 8 alin. (1)) s-a modificat și are următorul cuprins: (4) Lista anuală a colecției de animale se prezintă ANSA și Inspectoratului nu mai târziu de 1 aprilie a anului următor celui la care se referă lista.
Inspectoratul pentru Protecția Mediului (nr. 370 din 03.03.2025)	7	La art. 5 alin. (4) al proiectului de lege propunem modificarea sintagmei în următoarea lectură, „Termenul maxim de suspendare a autorizației de mediu constituie 1 an”. Respectiv la art. 5 alin. (5) al proiectului de lege, termenul de neînlăturare a circumstanțelor care au adus la suspendarea valabilității autorizației de mediu necesită a fi reduse pe un termen de 1 an.	Se acceptă Textul la art. 4 (anterior art. 5) alin. (2) și (3) s-a modificat și are următorul cuprins: (2) Procedura de control, stabilirea neregulilor, termenele de remediere și retragerea autorizației de mediu se realizează în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat. (3) În cazul constatării neregulilor care contravin prevederilor prezentei legi, grădina zoologică sau o parte a acesteia poate fi închisă temporar pentru public până la remedierea deficiențelor, în baza deciziei Agenției, emisă în urma actului de

			control comun al Inspectoratului și ANSA.
		Art. 6 al proiectului legislativ necesită a fi completat cu litera h) în următorul conținut: „Administrația grădinii zoologice are obligațiunea să prezinte anual IPM și ANSA datele actualizate privind starea colecției, sau decesul a careva exemplare”	Se acceptă Art. 14 (anterior art. 6) s-a completat cu textul: (4) Lista anuală a colecției de animale se prezintă ANSA și Inspectoratului nu mai târziu de 1 aprilie a anului următor celui la care se referă lista.
		Art. 7 lit. h) se propune de a fi modificat în felul următor: „cauza decesului a exemplarelor din colecția grădinii zoologice necesită a fi autenticată în prezența reprezentanților IPM și ANSA”.	Se acceptă Textul la art.13 (anterior art.7) alin. (4) lit. h) s-a modificat și are următorul cuprins: „h) data morții și constatările post-mortem efectuate de medicul veterinar al grădinii zoologice și/sau de un medic veterinar membru al Colegiului Medicilor Veterinari din Republica Moldova;
		Art. 8 lit. e) după cuvintele „numărul deceselor în primele 30 de zile de la naștere” necesită a fi completată cu sintagma”: confirmate prin raportul de încheiere ANSA”.	Se acceptă Textul la art. 13 alin. (4) lit. h) (anterior art. 8 lit. e)) s-a modificat și are următorul cuprins: h) data morții și constatările post-mortem efectuate de medicul veterinar al grădinii zoologice și/sau de un medic veterinar membru al Colegiului Medicilor Veterinari din Republica Moldova;”
		La art. 12 necesită includerea literei (f) cu următorul text. „Administratorii grădinilor zoologice sunt obligați să preia pentru reabilitare și întreținere temporară animale ridicate și predarea de la organele abilitate.	Se acceptă Textul la art. 7 s-a completat după cum urmează: (3) Prin derogare de la alin. (1), animale sălbatice

			sechestrare de organele competente, abandonare sau donare de persoane fizice și juridice sunt preluate de grădinile zoologice în scopul protecției și conservării ex situ a acestora. (4) În vederea aplicării alin. (3), grădina zoologică: a) notifică în scris Agenția, Inspectoratul și ANSA, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la preluare, despre primirea unui animal donat, abandonat sau confiscat; b) analizează situația împreună cu specialiștii din cadrul Agenției, Inspectoratului, ANSA și ai instituțiilor de profil, în vederea stabilirii măsurilor necesare, precum eliberarea în mediul natural, carantinarea, includerea în colecția instituției, găzduirea temporară în scop de reabilitare și ulterior eliberare, ori donarea/transferul către o altă instituție similară din țară sau din străinătate.
Grupul de Lucru al Comisiei de Stat pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător	8	Proiectul prevede autorizația de mediu pentru grădini zoologice (art.3), act permisiv care va fi eliberat de Agenția de mediu. Menționăm că Directiva 1999/22/CE a Consiliului din 29 martie 1999 privind animalele sălbatice din grădini zoologice1 prevede autorizația de funcționare pentru grădinile zoologice (ar. 4). Totodată, prevederile art. 5 din Directiva 1999/22/CE stabilesc, că cerințele pentru autorizare stabilite la articolul 4 nu se aplică în	Se acceptă Menționăm că opțiunea alternativă prevăzută de Directiva 1999/22/CE a Consiliului din 29 martie 1999, respectiv înlocuirea sistemului de autorizare cu un mecanism de înregistrare, a fost analizată în mod

(nr. 38-78-2255 din
28.02.2025)

cazul în care un stat membru poate demonstra Comisiei, într-un mod convingător, că obiectivul prezentei directive, formulat la articolul 1, și cerințele aplicabile grădinilor zoologice stabilite la articolul 3 sunt îndeplinite și menținute constant printr-un sistem sau un regulament și prin înregistrare. Un astfel de sistem trebuie, între altele, să conțină prevederi cu privire la inspecții și la închiderea grădinilor zoologice, care să fie echivalente cu cele menționate la articolul 4 alineatul (4) și (5). Astfel, Directiva 1999/22/CE oferă și altă abordare pentru state (înregistrare fără autorizare, dar cu menținerea inspecțiilor și respectarea cerințelor) și este necesar de prezentat informații în Nota de fundamentare dacă a fost analizată această opțiune.

detaliat. În acest sens, punctul 3.2 din Nota de fundamentare s-a completat cu următorul text:

„5. Opțiunea de a înlocui autorizația de mediu cu un sistem de înregistrare Această opțiune a fost examinată, însă nu este considerată oportună pentru a fi aplicată în condițiile actuale, din următoarele considerente fundamentate:

5.1. Caracterul condiționat și restrictiv al derogării prevăzute de Directiva 1999/22/CE

Articolul 5 din Directiva 1999/22/CE permite statelor membre să nu aplice regimul de autorizare prevăzut la articolul 4 doar în situația în care acestea pot demonstra Comisiei Europene, într-un mod convingător, că obiectivele directivei, stabilite la articolul 1, precum și cerințele obligatorii aplicabile grădinilor zoologice, prevăzute la articolul 3, sunt îndeplinite și menținute constant printr-un sistem alternativ echivalent. Un asemenea sistem trebuie să includă, în mod obligatoriu, mecanisme eficiente de inspecție periodică și posibilitatea închiderii grădinilor zoologice care nu respectă cerințele legale, în condiții echivalente celor prevăzute

		la articolul 4 alineatele (4) și (5) ale directivei. În prezent, în Republica Moldova nu există un cadru normativ și instituțional consolidat, demonstrabil și funcțional, care să ofere garanții echivalente cu cele ale unui regim de autorizare prealabilă. 5.2. Rolul esențial al autorizației de mediu în controlul preventiv și trasabilitatea activităților Autorizarea de mediu reprezintă un instrument juridic fundamental de control ex-ante, care permite autorităților competente să verifice, înainte de începerea activității, îndeplinirea condițiilor esențiale privind bunăstarea animalelor sălbatice, protecția mediului, sănătatea publică și siguranța vizitatorilor. Un sistem bazat exclusiv pe înregistrare administrativă, fără evaluare tehnică și aviz prealabil, reduce semnificativ capacitatea statului de prevenire a riscurilor și mută accentul exclusiv pe controale ulterioare, care pot identifica neconformități doar post-factum, adesea cu efecte ireversibile. 5.3. Contextul juridic și instituțional național Republica Moldova nu este stat membru al Uniunii Europene și, în
--	--	---

		consecință, nu se află în situația juridică de a notifica sau justifica Comisiei Europene o eventuală derogare de la sistemul de autorizare. Mai mult, nivelul actual de capacitate instituțională, resursele umane și mecanismele de inspecție nu oferă suficiente garanții pentru implementarea eficientă a unui regim bazat exclusiv pe înregistrare și control ulterior, fără autorizare inițială. 5.4. Caracterul integrat al autorizației de mediu Activitatea grădinilor zoologice are un impact complex asupra mediului, incluzând aspecte ce țin de conservarea biodiversității, gestionarea deșeurilor, utilizarea resurselor naturale, prevenirea răspândirii bolilor zoonotice și protecția ecosistemelor locale. Autorizația de mediu asigură o abordare integrată și coerentă a tuturor acestor componente, depășind semnificativ sfera unei simple proceduri de înregistrare administrativă. 5.5. Riscul diminuării instrumentelor de reglementare și control Înlocuirea regimului de autorizare cu un sistem de înregistrare ar
--	--	--

		conduce, în mod inevitabil, la slăbirea instrumentelor juridice de reglementare și control ale autorităților competente. În lipsa unei autorizații formale, capacitatea de a preveni deschiderea și funcționarea unor grădini zoologice neconforme este redusă, ceea ce poate genera riscuri sporite pentru bunăstarea animalelor, pentru mediu și pentru imaginea internațională a statului. În concluzie, adoptarea regimului de autorizare de mediu pentru grădinile zoologice constituie o soluție justificată, proporțională și adecvată realităților administrative și instituționale ale Republicii Moldova, fiind conformă cu obiectivele și spiritul Directivei 1999/22/CE. Opțiunea alternativă a unui sistem de «înregistrare fără autorizare» nu oferă garanții echivalente și ar presupune existența unui cadru instituțional care, în prezent, nu este pe deplin dezvoltat.
	Chiar dacă proiectul prevede, că la data intrării în vigoare grădinile zoologice nu vor mai fi autorizate sanitar veterinar de către ANSA, persistă riscul menținerii acestei autorizații, deoarece în Nota de fundamentare nu sunt prezentate informații referitor la consultările dintre autorități la acest subiect. ANSA, în procesul de avizare, poate să insiste pentru menținerea autorizației sanitare	Se acceptă parțial În procesul de avizare a proiectului a fost realizată o cooperare instituțională cu Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), care s-a pronunțat motivat în favoarea menținerii regimului de

	veterinare eliberată de această autoritate. În așa situație pentru grădinile zoologice va fi necesar de obținut două acte permissive, fapt ce nu poate fi acceptat din cauza unor dublări nejustificate. Se recomandă conlucrarea cu ANSA pentru a evita astfel de situații. Prevederile alin. (7) al art. 3 din proiect stabilesc, că Guvernul va elabora Cerințe privind asigurarea bunăstării animalelor și siguranța publicului în grădinile zoologice. Cadrul normativ este deja instituit prin Legea grădinilor zoologice nr. 136/2007, care prevede că scopul acesteia este crearea cadrului legal pentru aplicarea în Republica Moldova a prevederilor Directivei 1999/22/CE privind deținerea animalelor sălbatice în grădini zoologice. În cazul în care deja sunt aprobate astfel de cerințe de Guvern, prevederile alin. (7) necesită a fi reformulate, și anume: „Cerințele privind asigurarea bunăstării animalelor și siguranța publicului în grădinile zoologice sunt aprobate de Guvern.” Prevederile art. 4 din proiect stabilesc procedura de autorizare a grădinilor zoologice. Este prevăzut că la cerere se anexează copia actului ce confirmă înregistrarea activității de întreprinzător în Republica Moldova. Prevederile respective ridică semne de întrebare, deoarece certificatul de înregistrare a fost exclus prin abrogarea art. 6 din Legea nr.220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali. Astfel, solicitarea copiei actului ce confirmă înregistrarea activității de întreprinzător în Republica Moldova poate crea situații de	autorizare sanitară veterinară. În consecință, proiectul prevede la art. 3 obligativitatea anexării la cerere a copiei autorizației sanitare veterinare. Totodată, menționăm că, potrivit Anexei nr. 6 la Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară, grădinile zoologice sunt expres incluse în lista activităților supuse autorizării sanitare veterinare de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, poziția „nr. crt. 1.14” Se acceptă Textul la art.6 lit. g) (anterior art. 3. alin. (7)) s-a modificat și are următorul cuprins: „g) să respecte cerințele privind bunăstarea animalelor și siguranța publicului, stabilite de Ministerul Mediului și aprobate prin hotărâre de Guvern; Se acceptă Textul: „b) copia actului ce confirmă înregistrarea activității de întreprinzător în Republica Moldova” atât din articol cat și din anexa nr. 2 s-a exclus.
--	--	---

		interpretări discreționare și abuzive. Se recomandă excluderea prevederilor respective, iar cererea să conțină doar IDNO.	
		De asemenea, prevederile art. 4 din proiect stabilesc, că la cerere se anexează: e) avizul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (în continuare – ANSA); f) avizul Inspectoratului pentru Protecția Mediului (în continuare – IPM). Aceste două avize sunt acte permissive, nu se acceptă și necesită a fi excluse, deoarece vor crea bariere administrative nejustificate pentru mediul de afaceri. În cazul în care, Agenția de mediu are nevoie de anumite consultări/ coordonări/avizări din partea altor autorități/instituții publice, dacă sunt justificate, proiectul trebuie să prevadă că aceasta le va obține fără implicarea solicitantului. Recomandare valabilă și pentru anexa nr. 2 referitor la necesitatea excluderii din modelul cererii a avizelor respective.	Se acceptă parțial Textul proiectului s-a modificat prin prisma faptului că Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor eliberează autorizația sanitară veterinară. Menționăm că, conform Anexei nr. 6 din Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară, grădinile zoologice sunt incluse în lista activităților care se supun autorizării sanitare veterinare de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (nr. crt. 1.14). De asemenea, această prevedere se regăsește și în actuala Lege nr. 136/2007 grădinilor zoologice. Suplimentar, comunicăm că în proiectul de lege, la depunerea cererii de autorizare, solicitantul nu mai este obligat să prezinte avizul de stabilire a conformității de la Inspectoratul pentru Protecția Mediului (IPM). Acest aviz va fi solicitat direct de către Agenție de la IPM.
		Prevederile alin. (9) al art. 4 din proiect stabilesc, că ANSA și IPM au obligația să efectueze controale anuale ale grădinilor zoologice autorizate sau, ori de câte ori este cazul. Pentru a nu admite situații de abuz și de conflict, se recomandă de a concretiza prevederile respective, fiind efectuate trimiteri la Legea 131/2012. Totodată, pentru a exclude dublări la efectuarea controalelor, este necesar de	Se acceptă Textul la art. 4 alin. (2) (anterior art. 4 alin.(9) s-a modificat și are următorul cuprins: (2) Procedura de control, stabilirea neregulilor, termenele de remediere și retragerea

	accentuat că controalele efectuate de aceste autorități, la orice etapă, vor fi controale comune.	autorizației de mediu se realizează în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat. (3) În cazul constatării neregulilor care contravin prevederilor prezentei legi, grădina zoologică sau o parte a acesteia poate fi închisă temporar pentru public până la remedierea deficiențelor în baza deciziei Agenției emisă în urma actului de control comun al Inspectoratului și ANSA.
	Prevederile art. 5 din proiect stabilesc procedura de suspendare/retragere a autorizației de funcționare. Denumirea autorizației necesită modificări redacționale. Totodată, este prevăzut, că autorizația de mediu se suspendă/retrage de către Agenție la cererea titularului, la cererea IPM și/sau la cererea ANSA (alin. (1)). În cazul în care grădinii zoologice nu i se eliberează o autorizație în baza prezentei legi sau în urma controalelor efectuate de către IPM și/sau ANSA, se constată nerespectarea prevederilor prezentei legi, autorizația de mediu se suspendă, iar grădina zoologică sau o parte din aceasta se închide pentru public până la remedierea neregulilor și/sau îndeplinirea condițiilor necesare pentru eliberarea unei noi autorizații (alin. (2)). Termenul maxim de suspendare a autorizației de mediu constituie 2 ani (alin. (4)). Abordarea respectivă pune accentul în primul rând pe suspendarea autorizației de mediu. Directiva 1999/22/CE prevede o altă abordare, fiind prevăzut, că în cazul în care grădinii zoologice nu i se eliberează o autorizație pe baza prezentei directive sau în care nu sunt îndeplinite condițiile pentru eliberarea unei autorizații, grădina zoologică respectivă sau o parte a acesteia: (a) este închisă pentru public de către autoritățile competente; și/sau (b) îndeplinește cerințele impuse de autoritățile	Se acceptă Textul la art. 4 (anterior art. 5) s-a modificat și are următorul cuprins: Articolul 4. Retragerea autorizației de mediu (1) Autorizația de mediu se retrage de către Agenție: a) la cererea titularului; b) la cererea Inspectoratului sau ANSA, în urma constatării unor nereguli majore care afectează bunăstarea animalelor sau mediul; c) în baza unei hotărâri judecătorești definitive. (2) Procedura de control, stabilirea neregulilor, termenele de remediere și retragerea autorizației de mediu se realizează în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat.

		competente pentru a se asigura de îndeplinirea condițiilor pentru autorizare. În cazul în care aceste cerințe nu sunt îndeplinite într-un termen corespunzător care urmează să fie stabilit de autoritățile competente, dar care nu poate depăși o perioadă de doi ani, autoritățile competente retrag sau modifică autorizația și închid grădina zoologică sau o parte a acesteia (alin. (5) al art. 4). Astfel, Directiva 1999/22/CE pune accentul pe conformare și doar în ultima instanță pe retragerea sau modificarea autorizației, fără a prevedea suspendarea acesteia, suspendare, care implică încetarea activității. Din cele expuse, se recomandă modificarea proiectului, fiind prevăzută aceeași abordare ca și în Directiva 1999/22/CE.	(3) În cazul constatării neregulilor care contravin prevederilor prezentei legi, grădina zoologică sau o parte a acesteia poate fi închisă temporar pentru public până la remedierea deficiențelor, , în baza deciziei Agenției, emisă în urma actului de control comun al Inspectoratului și ANSA. (4) Neînălțurarea neregulilor în termen de 2 ani care au dus la închiderea temporară a grădinii zoologice sau o parte a acesteia constituie temei pentru retragerea de către Agenție a autorizației (5) În toate cazurile de retragere a autorizației, Agenția este obligată în termen de 10 de zile lucrătoare să notifice în scris titularul, indicând temeiul legal, actele constatatoare și, după caz, termenul de relocare a animalelor (6) Decizia privind retragerea autorizației poate fi contestată în condițiile prevăzute la art. 30 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat. (7) În cazul închiderii grădinii zoologice, titularul autorizației are următoarele obligații: a) să elaboreze și să transmită Inspectoratului și ANSA un plan de
--	--	---	--

		relocare a animalelor în termen de 10 zile lucrătoare; b) să mențină un personal minim calificat pentru îngrijirea animalelor până la relocarea completă; c) să asigure condițiile de bunăstare ale animalelor până la relocarea acestora; d) să suspende orice activitate de reproducere și să interzică accesul publicului. (8) Procedura de relocare a animalelor se stabilește prin regulament aprobat de ANSA, cu consultarea Inspectoratului și a organizațiilor de profil. (9) Dacă pe teritoriul național nu există unități autorizate care să primească animalele, acestea pot fi relocate în grădini zoologice din alte țări, cu consimțământul prealabil al acestora și în conformitate cu legislația națională și convențiile internaționale aplicabile. (10) Inspectoratul și ANSA sunt responsabile de monitorizarea respectării măsurilor prevăzute la alin. (7)–(9).
	Prevederile articolului 15 stabilesc faptele ce constituie contravenții și se sancționează. Se recomandă revizuirea prevederilor respective, fiind stabilite doar faptele, care nu pot fi remediate și care vor aduce prejudicii. Spre exemplu, nu se acceptă că constituie contravenție așa fapte ca: înființarea sau deținerea	Se acceptă În urma examinării obiecției formulate articolul 15 din proiect s-a exclus integral.

	grădinilor zoologice fără autorizarea prealabilă de către Agenție; desfășurarea de activități economice sau recreative care pot afecta viața normală a animalelor din colecții. Totodată, Codul contravențional deja conține prevederi care stabilesc sancțiuni pentru anumite fapte, spre exemplu art. 157 (Cruzimea față de animale), și acest aspect necesită a fi luat în considerare. Prevederile alin.(3) al art. 16, stabilesc completarea Capitolului II. Actele permissive care se încadrează în categoria autorizațiilor din Anexa nr. 1 Nomenclatorul actelor permissive la Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător cu numărul curent 54² - Autorizație de mediu pentru	Excluderea este determinată de faptul că faptele care constituie contravenții sau infracțiuni, precum și regimul sancționator aferent acestora, sunt reglementate de Codul contravențional și Codul penal al Republicii Moldova. Includerea în prezentul proiect de act normativ a unor prevederi care califică anumite acțiuni drept încălcări ale legislației, fără ca acestea să fie corelate și reflectate corespunzător în codurile menționate, ar lipsi normele respective de efect juridic, făcându-le inaplicabile în practică. Totodată, menținerea unor dispoziții sancționatorii paralele ar genera riscul unor suprapuneri normative, neclarități de interpretare și conflicte de aplicare, inclusiv în raport cu prevederi deja existente, precum cele ale articolului 157 din Codul contravențional (Cruzimea față de animale). Prin urmare, pentru asigurarea coerenței cadrului normativ și a respectării principiului securității juridice, s-a optat pentru excluderea articolului 15 din proiect. Se acceptă Textul la art. 16 alin. (6) lit. b) (anterior alin (3) s-a modificat.
--	--	---

	grădini zoologice. Astfel Nomenclatorul actelor permise se va completa cu un nou act permisiv. Totodată, Nomenclatorul actelor permise prevede Autorizația de mediu (60¹) și pentru a nu admite creșterea numărului de acte permise se recomandă excluderea alin. (3) al art.16 din proiect. Iar la poziția 60¹ de prevăzut, că autorizația de mediu pentru grădini zoologice se eliberează pe un termen nelimitat. În acest context, menționăm prevederile alin. (2) al art. 4 din Legea160/2011, conform cărora la instituirea (propunerea) unui act permisiv nou este obligatoriu de a examina și de a propune eliminarea unui sau mai multor acte permise în vigoare eliberate de aceeași autoritate sau acte care acoperă total sau parțial aceleași riscuri, domenii de reglementare și/sau de activitate de întreprinzător.	
	Evaluarea notei de fundamentare (analizei impactului de reglementare)	
	Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ. La sub punctul 2.2 nu este definită problema. Se menționează, că în Republica Moldova, grădinile zoologice se confruntă cu o serie de probleme specifice, care includ atât deficiențe în infrastructură, cât și lacune semnificative în reglementările legale. Una dintre cele mai mari provocări este lipsa unui cadru normativ clar, exhaustiv și ușor aplicabil, care să reglementeze în mod eficient funcționarea acestor instituții. Informația respectivă nu poate fi calificată ca problemă, deoarece se referă la lipsa unor mecanisme/instrumente (reglementări, controale, etc) de soluționare a problemei. Totodată, se recomandă de descris părțile interesate, în special de menționat numărul de agenți economici asupra cărora va fi aplicabilă reglementarea respectivă. Deoarece este prezentat un proiect de act normativ cu relevanță UE, se va face referință la problemele reflectate în analiza de impact elaborată de instituțiile UE și/sau la problema enunțată în preambulul actului UE, adaptate specificului național.	Se acceptă Nota de Fundamentare a fost completată conform propunerilor expuse.

	Obiectivele urmărite și soluțiile propuse La acest compartiment este necesar de descris obiectivele urmărite prin adoptarea actului normativ, care sunt legate de situația și problemele abordate. Totodată, obiectivele și rezultatele scontate trebuie expuse în mod măsurabil, realist, cuantificat și fixat în timp. De asemenea, se vor explica prevederile proiectului și elementele noi, fiind menționat cum acestea ținesc cauzele problemei. Menționăm, că unele prevederi din proiect (spre exemplu, articolul 6. Cerințe aplicabile grădinilor zoologice) nu corespund cu prevederile Directivei 1999/22/CE. Totodată, proiectul prevede unele cerințe (spre exemplu, art. 7, 8), care nu se regăsesc în directiva respectivă. Astfel, se recomandă de argumentat includerea unor astfel de prevederi. Deoarece este prezentat un proiect de act normativ cu relevanță UE, se va examina, în calitate de opțiuni alternative, diferite perioade de intrare în vigoare sau soluții de implementare oferite de actele respective.	
	Analiza impactului de reglementare. La acest compartiment este prevăzut, că conform proiectului propus grădinile zoologice vor trebui să se conformeze noilor reglementări stabilite de lege, incluzând procedura de autorizare, protecția animalelor, educația publicului și cercetarea științifică. Aceasta poate implica investiții pentru renovarea infrastructurii, adaptarea instalațiilor la cerințele fiziologice ale animalelor și respectarea normelor de protecție. De asemenea, este prevăzut că grădinile zoologice vor trebui să aloce resurse financiare pentru a îndeplini cerințele impuse de lege, cum ar fi dezvoltarea unui sistem de evidență a animalelor și alocarea de fonduri pentru instruirea personalului în conformitate cu noile reglementări. Aceste investiții pot fi semnificative pe termen scurt, însă vor contribui la îmbunătățirea standardelor de funcționare ale grădinilor zoologice private. Se recomandă prezentarea unor informații mai detaliate referitor la estimarea costurilor	Se acceptă Textul a fost reformulat

		(preponderent cuantificate) pentru asigurarea conformării reglementării.	
		Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ. Deoarece proiectul conține norme, prin care se instituie autorizația de mediu pentru grădinile zoologice, sunt necesare consultări directe cu ANSA referitor la propunerea de a exclude grădinile zoologice de la autorizarea sanitară veterinară. Totodată, deoarece se stabilesc cerințe, care vor genera costuri considerabile pentru grădinile zoologice, posibil imposibil de respectat și cu riscul de a se închide, sunt necesare consultări directe cu proprietarii grădinilor zoologice din țară. Aceste consultări directe necesită fi reflectate în Nota de fundamentare.	Se acceptă În urma prezentării argumentelor din partea ANSA, s-a hotărât de modificat proiectul în felul în care ANSA continuă să elibereze autorizația sanitară veterinară. Suplimentar în data de 26.03.2025 Ministerul Mediului a organizat o ședință de lucru pe marginea proiectului la care a participat și reprezentanții grădinii zoologice din Chișinău. Obiecțiile și propunerile au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (nr. 2025 PLP-602 din 04.03.2025)	9	Lipsa de obiecții și propuneri	
Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor (nr. 05-1219 din 05.03.2025)	10	Agencia nu susține propunerea de abrogarea, la data intrării în vigoare prezentului proiect, a nr. crt. 1.14 Grădini zoologice din Lista activităților care se supun autorizării sanitare veterinare de către Agenție, anexa nr. 6 din Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară. Vă aducem la cunoștință că în cazul neajustării revederilor proiectului de Lege grădinile zoologice, conform avizului Agenției, astfel de unități vor fi în incapacitate de a efectua operațiuni de import, export și tranzit cu animale și schimb cu grădini zoologice din alte țări, dat fiind faptul că sistemul informațional TRACES prevede respectarea condițiilor sanitare	Se acceptă Textul proiectului de lege s-a modifică în felul în care ANSA continuă să elibereze autorizația sanitară veterinară.

		veterinare de sănătate a animalelor și certificarea sanitară veterinară care sunt efectuate de o autoritate competentă, atât din țara de destinație cât și din țara de origine. La fel, conform Hotărârii Guvernului 938/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de trecere a frontierei de stat a mărfurilor supuse controlului de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, mărfurile enumerate în anexa nr.1 la Nomenclator se supun controalelor veterinare la punctele de inspecție la frontieră. Totodată nu v-a fi posibil efectuarea controlului de stat astfel cum este prevăzut în Legea 131/2012 privind controlul de stat, odată ce Agenția nu a emis autorizația sanitară veterinară. Atragem atenția, că în conformitate cu prevederile art. 94 din Legea 196/2024 privind sănătatea animalelor orice alt tip de unitate pentru animale terestre deținute care prezintă un risc semnificativ și are obligația de a obține o autorizație sanitară veterinară conform normelor stabilite la alin. (3) lit. b) din prezentul articol. În contextul celor enunțate, Agenția va susține prezentul proiect după excluderea conținutului lit. (b) din alin. (2) al articolul 16.	
ECOCONTACT CENTRUL DE INFORMARE ȘI CONSULTANȚĂ DE MEDIU AARHUS (nr.08-EC/2025 din 05.02.2025)	11	Conform indicațiilor metodologice privind regulile de tehnică legislativă, conținutul proiectului se expune în limbă simplă, clară și concisă, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale și de ortografie. Nu se admite folosirea arhaismelor și regionalismelor. Textul punctelor/articolelor trebuie să aibă un caracter dispozitiv (normativ), să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări iar verbele urmează a fi utilizate la timpul prezent. Astfel, în tot textul documentului, autorul proiectului a utilizat frecvent verbul ”trebuie”, ceea ce face ca textul să fie mai rigid, reducând eficiența normei juridice. Respectiv, recomandăm substituirea acestui lexem. La fel, în proiectul actului normativ sunt utilizate verbe la timpul viitor ceea ce contravine cerințelor tehnicii legislative, recomandăm ajustarea acestora.	Se acceptă Textul a fost revizuit conform obiecțiilor înaintate.

	La fel, recomandăm revizuirea Tabelului de concordanță conform comentariilor la proiectul de act normativ.	
	La art. 2 din proiectul actului normativ, Recomandăm reducerea numărului de animale care pot fi deținute de unitățile ce expun publicului specii sălbatice, deoarece un efectiv mare crește riscul de abuzuri și de eludare a prevederilor legale privind grădinile zoologice. Permiteea deținerii unui număr semnificativ de specii sălbatice și domestice poate favoriza evitarea cerințelor impuse de lege pentru funcționarea unei grădini zoologice și obținerea autorizației de mediu necesare.	Nu se acceptă Nu suntem de acord cu obiecția privind reducerea numărului de animale care pot fi deținute de unitățile ce expun publicului specii sălbatice, deoarece un număr mic de animale nu ar putea caracteriza unitățile respective ca fiind grădini zoologice în sensul adevărat al termenului (noțiunii). În legislația Letoniei, de exemplu, este prevăzut un număr similar de specii și animale, iar acest lucru reflectă standarde europene care permit funcționarea unor grădini zoologice la scară mai mică. De asemenea, nu este corect să aplicăm aceleași prevederi legale atât pentru grădinile zoologice mici, care dețin un număr limitat de specii și animale, cât și pentru cele mari, care au peste o mie de animale, deoarece condițiile, resursele și cerințele de funcționare sunt diferite. Este important ca reglementările să fie proporționale cu dimensiunea și complexitatea fiecărei unități, astfel încât să asigurăm o protecție adecvată pentru animale și să evităm abuzurile fără a împiedica dezvoltarea grădinilor zoologice mici, care pot contribui la

			educația publicului și la conservarea speciilor.
		La art. 5 din proiectul de act normativ, autorul proiectului menționează două tipuri de acte permissive, autorizație de funcționare și autorizație de mediu, ceea ce creează confuzie privind tipul de act permisiv care se reglementează, prin urmare, recomandăm rectificarea erorilor gramaticale sau clarificarea tipul de act permisiv aplicabil. Din abordarea legislației de mediu cu referință la folosirea resurselor naturale, activitatea grădinilor zoologice nu se încadrează, considerăm relevant că până la lansarea activității și procesul de executare a activității administrația grădinii zoologice să dețină toate actele de mediu permissive sau contracte civile relevante (certificat CITES, etc)	Se acceptă În textul proiectului s-au operat modificările de rigoare.
		La art. 5, alin. (4) și (5) din proiectul de act normativ, autorul proiectului stabilește un termen de suspendare a actului permisiv de 2 ani. Acest termen contravine prevederilor art. art. 10, alin. (3) din Legea 160/2011, care stabilește că termenul de suspendare a valabilității actului permisiv nu poate depăși două luni, dacă legea nu prevede altfel. Totuși, comparând ambele termene, se atestă că termenul propus de autorul actului normativ este mult mai mare ceea ce sporește riscul încălcării principiului achitabilității (proportionalității) în raporturile dintre stat și întreprinzător prevăzut de ar. 4 al Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător. Recomandăm reducerea termenului de suspendare a actului permisiv în conformitate cu prevederile Legii 160/ 2011 fie argumentarea acestui aspect în nota de fundamentare.	Se acceptă Textul la art. 4 (anterior art. 5 alin. (4) și (5)) s-a modificat si are următorul cuprins: (2) Procedura de control, stabilirea neregulilor, termenele de remediere și retragerea autorizației de mediu se realizează în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat. (3) În cazul constatării neregulilor care contravin prevederilor prezentei legi, grădina zoologică sau o parte a acesteia poate fi închisă temporar pentru public până la remedierea deficiențelor, în baza deciziei Agenției, emisă în urma actului de control comun al Inspectoratului și ANSA.
		Art. 15 din proiectul de act normativ, recomandăm excluderea acestuia, deoarece acțiunile care constituie încălcări ale legislației	Se acceptă Art. 15 s-a exclus.

	în vigoare sunt indicate în Codul Contravențional și în Codul Penal al Republicii Moldova. Astfel, indicarea unor acțiuni ca fiind încălcări ale legislației în acest proiect de act fără a fi reflectate și în codurile menționate, nu va avea efect juridic și vor rămâne inaplicabile.	
	La art. 16, alin. (2), lit. b) din proiectul de act normativ, recomandăm păstrarea prevederi de a obține autorizarea sanitară veterinară pentru grădinile zoologice, deoarece, spațiile aglomerate cu animale sălbatice pot favoriza răspândirea bolilor zoonotice, punând în pericol atât îngrijitorii, cât și vizitatorii. În acest sens, autorizarea sanitară veterinară contribuie la asigurarea și respectarea normelor de sănătate publică și protecția animalelor.	Se acceptă Textul proiectului s-a modificat în felul în care ANSA eliberează autorizația sanitară veterinară.
	La Anexa 1 la proiectul de act normativ, recomandăm revizuirea modelului de autorizație de mediu pentru grădinile zoologice și unor secțiuni care să cuprindă următoarele cerințe: a) Măsuri de prevenire și reducere a impactului asupra mediului (sol, apă, aer, biodiversitate). b) Modalități de gestionare a habitatelor naturale și protecția speciilor sălbatice din cadrul grădinii zoologice. c) Planuri pentru conservarea biodiversității și participarea la programe de rehabilitare sau reintroducere a speciilor. d) Sistemul de colectare, depozitare și eliminare a deșeurilor organice și neorganice. e) Metode de tratare și epurare a apelor uzate rezultate din activitatea parcului. f) Obligația de a raporta periodic autorităților de mediu conform cerințelor legale.	Se acceptă Anexa nr. 1 s-a completat cu următorul text: Notă: Pot fi indicate următoarele cerințe: 1. Măsuri de prevenire și reducere a impactului asupra mediului (sol, apă, aer, biodiversitate). 2. Modalități de gestionare a habitatelor naturale și protecția speciilor sălbatice din cadrul grădinii zoologice. 3. Planuri pentru conservarea biodiversității și participarea la programe de rehabilitare sau reintroducere a speciilor. 4. Sistemul de colectare, depozitare și eliminare a deșeurilor organice și neorganice. 5. Metode de tratare și epurare a apelor uzate rezultate din activitatea grădinii zoologice. 6. Obligația de a raporta

			periodic autorităților de mediu conform cerințelor legale.
Întreprinderea Municipală „Grădina Zoologică” (nr. 50 din 05.03.2025)	12	1. Proiectul de lege, în forma sa actuala, prezintă o organizare deficitară, cu o succesiune incorectă a articolelor, ceea ce îngreunează înțelegerea și aplicarea prevederilor sale. Structura acestuia nu urmează o logică juridică clară, fiind dificil de parcurs și interpretat, atât pentru autoritățile de reglementare, cât și pentru operatorii din domeniu. Pentru a asigura claritatea și eficiența acestui act, recomandăm revizuirea structurii generale a proiectului de lege.	Se acceptă Proiectul a fost revizuit în totalitate pentru a facilita interpretarea și aplicarea prevederilor sale.
		2. Numeroase articole conțin formulări vagi sau ambigue, ceea ce ar putea genera interpretări diferite și dificultăți în aplicarea prevederilor legale. Ex. art. 3 alin.(4), (5), art..5 alin. (6), (7), art.6, art.7 alin.(3), art.9.	Se acceptă Textul articolelor enunțate s-au modificat.
		3. Unele definiții și termeni esențiali nu sunt clar specificați, . Articolul 2 în actuala sa formulare lasă loc de interpretat privind domeniul de aplicare și nu stabilește o delimitare clară între „grădina zoologică” și alte tipuri de entități cu scopuri similare, precum colecții private de animale, ferme, rezervații naturale, sanctuare pentru animale. Această lipsă de precizie poate crea incertitudini în ceea ce privește regimul juridic aplicabil fiecărei categorii și poate genera dificultăți în procesul de autorizare, supraveghere și control. Nu este clar dacă o colecție de animale sau un sanctuar pentru animale care îndeplinește parțial criteriile stabilite în lege ar trebui să fie supus acelorași cerințe ca o grădină zoologică. În lipsa unei diferențe explicite, anumite entități ar putea fi reglementate inadecvat sau, dimpotrivă s-ar putea sustrage reglementărilor necesare.	Se acceptă Proiectul de lege se referă explicit la grădinile zoologice și stabilește definirea acestora în mod clar, astfel încât domeniul său de aplicare să fie bine delimitat. Astfel definiția de „grădină zoologică” modificată are caracteristici specifice – <i>grădini zoologice</i> – toate unitățile permanente în care se dețin animale din specii sălbatice în scopul prezentării către public pentru o perioadă de minimum 7 zile pe an, cu excepția circurilor, a magazinelor de animale de companie și a unităților care sunt exceptate de la cerințele legi în temeiul faptului că nu expun publicului un număr

			semnificativ de animale sau specii și că această exceptare nu aduce atingere obiectivelor de protejare a faunei sălbatice, conservarea biodiversității și bunăstării animalelor. Aceasta este o delimitare clară și precisă a conceptului de „grădină zoologică” în contextul acestui proiect legislativ. Este adevărat că există entități similare care nu se încadrează în definirea unei grădini zoologice, cum ar fi colecțiile private de animale din fauna sălbatică de animale, fermele, rezervațiile naturale sau sanctuarele pentru animale. Totuși, este important de menționat că aceste entități sunt reglementate de alte acte normative, fiecare cu propriile reguli și cerințe specifice. De exemplu, fermele sunt reglementate de act normative referitoare la protecția și bunăstarea animalelor agricole, iar colecțiile private de animale din fauna sălbatică sunt reglementate de Legea nr. 439/1995 regnului animal. Prin urmare, nu există o confuzie între grădinile zoologice și alte tipuri de entități, deoarece acestea sunt reglementate de legea specifică domeniului lor. Proiectul propus stabilește un regim juridic distinct
--	--	--	--

			pentru grădinile zoologice, iar acest regim nu se suprapune cu cel al altor tipuri de unități, cum ar fi sanctuarele sau colecțiile private de animale. Mai mult, definiția grădinii zoologice este suficient de detaliată pentru a preveni orice ambiguități în ceea ce privește aplicarea legii. De asemenea, delimitarea clară a acestora față de alte entități care nu se încadrează în aceleași condiții este evidentă și nu lasă loc de interpretări, deoarece proiectul se referă doar la unitățile care îndeplinesc condițiile specifice pentru a fi considerate grădini zoologice, cum ar fi durata minimă de expunere și numărul minim de specii și animale.
		În textul legii apar termeni importanți care nu sunt definiți corespunzător și care ar trebui incluși explicit în Articolul 2 precum: bunăstarea animalelor, educația ecologică, conservare, animale domestice, animale sălbatice. Se recomandă completarea articolului 2 cu definiții clare și detaliate pentru aceste concepte.	Se acceptă Articolul 2 s-a completat cu următoarele noțiuni: <i>activitate de cercetare în grădinile zoologice</i> – proces sistematic, multidisciplinar de studiu și analiză, desfășurat în scopul înțelegerii comportamentului, fiziologiei și ecologiei animalelor sălbatice deținute în captivitate. Aceasta are drept scop atât conservarea speciilor amenințate cu dispariția, prin programe de

			reproducere controlată, cât și dezvoltarea și implementarea unor metode științifice eficiente pentru protecția, reabilitarea și reintroducerea acestora în habitatul natural, acolo unde este posibil. Cercetarea se concentrează, de asemenea, pe îmbunătățirea condițiilor de viață ale animalelor în captivitate, asigurându-le un mediu optim care să le susțină bunăstarea fizică și psihică, contribuind astfel la sustenabilitatea pe termen lung a diversității biologice. <i>autorizarea grădinilor zoologice</i> – procedură prin care se autorizează unitățile permanente în care se dețin animale din specii sălbatice în scopul prezentării către public pentru o perioadă de minimum 7 zile pe an, cu excepția circurilor, a magazinelor de animale de companie și a unităților care sunt exceptate de la cerințele legi în temeiul faptului că nu expun publicului un număr semnificativ de animale sau specii și că această exceptare nu aduce atingere obiectivelor de protejare a faunei sălbatice, conservarea biodiversității și bunăstării animalelor. <i>grădini zoologice</i> – toate unitățile permanente în care se dețin
--	--	--	---

			animale din specii sălbatice în scopul prezentării către public pentru o perioadă de minimum 7 zile pe an, cu excepția circurilor, a magazinelor de animale de companie și a unităților care sunt exceptate de la cerințele legi în temeiul faptului că nu expun publicului un număr semnificativ de animale sau specii și că această exceptare nu aduce atingere obiectivelor de protejare a faunei sălbatice, conservarea biodiversității și bunăstării animalelor. <i>bunăstarea animalelor</i> – starea de satisfacere a nevoilor fiziologice, etologice, psihice și sociale ale animalelor, în scopul menținerii unei stări optime de sănătate și confort. Bunăstarea animalelor presupune, în mod obligatoriu: a) asigurarea hrănirii și adăpării corespunzătoare necesităților fiziologice ale fiecărei specii; b) crearea și menținerea unor condiții adecvate de adăpostire, întreținere, creștere și transport, în conformitate cu cerințele specifice speciei și stadiului de dezvoltare; c) protejarea animalelor împotriva oricărei forme de suferință
--	--	--	--

			inutilă, frică, stres sau durere, fizică ori psihică, provocate prin acțiuni sau omisiuni nejustificate; d) asigurarea posibilității exprimării comportamentelor naturale specifice speciei și individului, în măsura în care acest lucru este compatibil cu condițiile de captivitate; e) aplicarea unui tratament uman și demn, având în vedere natura sensibilă a animalului ca ființă vie, capabilă de simțire. <i>animal sălbatic</i> – animal care, trăind în natură sau aflat în captivitate, nu a fost domesticit ori modificat prin reproducere controlată și își păstrează trăsăturile și comportamentele specifice speciei, adaptate supraviețuirii în habitatul natural. <i>educația în domeniul biodiversității</i> – proces de educare și sensibilizare a populației cu privire la importanța protejării și conservării durabile a biodiversității și reabilitării ecosistemelor având ca scop formarea unui comportament sustenabil și responsabil față de mediul înconjurător, atât la nivel individual, cât și colectiv. Noțiunile de „habitat” și „colecții de animale din fauna
--	--	--	--

			sălbatică” se aplică astfel cum sunt definite în Legea nr. 439/1995 regnului animal.
		4. Cerințele privind participare obligatorie la programe de cercetare și conservare pot fi dificil de îndeplinit de către grădinile zoologice mai mici, punându-le în pericol activitatea și chiar existența. Proiectul limitează drastic posibilitățile de schimb, transfer sau donație a animalelor, ceea ce ar putea afecta colaborarea dintre grădinile zoologice și alte instituții specializate.	Se acceptă La elaborarea proiectul sa luat în considerare aceste inconveniențe. Astfel la art. 3 alin. (1) s-au indicat cifrele minime de 10 specii de animale și 50 de exemplare, pentru ca aceste unități să fie autorizate. În legătură cu obiecția formulată privind limitarea posibilităților de schimb, transfer sau donație a animalelor, considerăm că este important să subliniem motivele pentru care aceste prevederi sunt importante pentru scopurile de conservare și protecție a faunei sălbatice, în conformitate cu principiile de gestionare responsabilă a grădinilor zoologice. Prevederea conform căreia grădinile zoologice trebuie să achiziționeze numai animale născute și crescute în captivitate are ca scop evitarea impactului negativ asupra mediului natural, protejând astfel biodiversitatea și habitatul natural al speciilor de animale. Această măsură este esențială pentru a preveni capturarea ilegală și comerțul cu animale sălbatice din

			natură, care poate duce la dezechilibre ecologice și la declinul populațiilor de animale din habitatele lor naturale. Prin stabilirea acestor reguli clare, proiectul promovează o practică responsabilă și etică de gestionare a faunei sălbatice. În ceea ce privește derogările de la această regulă, prevăzute pentru achiziționarea animalelor sălbatice capturate din natură în scopul conservării <i>ex situ</i> a speciilor amenințate cu dispariția, aceste excepții sunt reglementate cu scopul de a sprijini programele de conservare a speciilor vulnerabile. Achiziționarea unor astfel de animale va fi făcută numai în contextul unor inițiative de conservare bine documentate, având în vedere că unele specii, în special cele aflate în pericol, pot necesita intervenții speciale pentru asigurarea supraviețuirii lor, inclusiv prin transferuri controlate între grădinile zoologice și alte instituții specializate. De asemenea, considerăm că limitele impuse privind achiziționarea animalelor din natură nu afectează în mod negativ colaborările între grădinile zoologice și alte instituții, dar,
--	--	--	---

			dimpotrivă, ele sunt menite să consolideze colaborarea într-un cadru mai clar și mai bine reglementat. Într-adevăr, schimburile, transferurile și donațiile de animale vor putea continua, dar sub condiția respectării unor principii etice și a unui regim de transparență și evidență riguroase, care să asigure faptul că fiecare animal achiziționat sau transferat provine din surse care nu pun în pericol conservarea speciei. De asemenea, aceste reglementări permit o colaborare internațională și interinstituțională mai eficientă, întrucât grădinile zoologice și instituțiile de conservare vor avea un cadru legislativ mai clar și mai bine reglementat pentru a gestiona schimburile de animale, evitând orice practici care ar putea dăuna mediului natural sau speciei în sine. Astfel, proiectul de lege nu limitează nejustificat colaborările între instituții, ci impune măsuri de protecție a biodiversității, asigurându-se că schimburile și transferurile de animale se desfășoară în conformitate cu cele mai bune practici de conservare și gestionare a faunei. Aceste reglementări sunt esențiale pentru a
--	--	--	--

			preveni riscurile legate de comerțul ilegal cu animale sălbatice și pentru a proteja integritatea speciilor amenințate cu dispariția, în concordanță cu principiile de conservare globală.
		6. Interzicerea expunerii publice a animalelor aflate în reabilitate este o măsură excesivă, care ar putea afecta negativ activitățile educaționale și de sensibilizare a publicului.	Se acceptă Prevederea s-a exclus.
		7. proiectul nu oferă detalii clare privind mecanismele de tratament și relocare a animalelor afectate. În cazul suspendării sau retragerii autorizației ori al închiderii unei părți a acesteia, se menționează doar obligația de relocare a animalelor către o unitate desemnată, fără a specifica care sunt aceste unități, cine le autorizează, ce standarde trebuie să îndeplinească și care sunt responsabilitățile lor. Legea ar trebui să prevadă o listă clară a unităților eligibile pentru relocare, cu criterii bine definite, un proces transparent de autorizare și monitorizare a acestor unități, un protocol clar de relocare și adaptare a animalelor, cu responsabilități clare stabilite între grădinile zoologice și unitățile de primire, mecanismele de finanțare și suport pentru asigurarea condițiilor optime în centrele de relocare. Proiectul de lege ar trebui să includă definirea clară a atribuțiilor și responsabilităților instituțiilor implicate în gestionarea faunei rănite, inclusiv a grădinilor zoologice, centrelor de reabilitare și autorităților de mediu și stabilirea unui cadru procedural pentru preluarea, îngrijirea și eliberarea în sălbătăciei a acestor animale.	Se acceptă Art. 4 s-a completat cu alin. (9) cu următorul text: (9) Dacă pe teritoriul național nu există unități autorizate care să primească animalele, acestea pot fi relocate în grădini zoologice din alte țări, cu consimțământul prealabil al acestora și în conformitate cu legislația națională și convențiile internaționale aplicabile. Nu suntem de acord cu propunerea de a include o listă clară a unităților eligibile pentru relocare în lege, cu criterii și procese de autorizare detaliate, din mai multe motive. În primul rând, există riscul ca unitățile incluse în această listă să nu mai fie active sau să nu îndeplinească condițiile necesare în momentul relocării animalelor. Datele se pot schimba rapid, iar unitățile autorizate pot întâmpina dificultăți financiare, administrative sau de

			reglementare care le-ar putea face inaplicabile pentru relocarea animalelor. Mai mult, includerea unei liste fixe ar putea crea probleme în cazul unor situații urgente de relocare, când timpul și flexibilitatea sunt esențiale pentru siguranța și bunăstarea animalelor. O listă rigidă poate întârzia procesul de relocare, în loc să-l sprijine.
		Proiectul nu detaliază clar mecanismele de cooperare între instituțiile implicate Agenția de Mediu, ANSA, IPM. Proiectul de lege conține numeroase lacune și incoerențe care pot influența negativ activitatea grădinilor zoologice și implementarea eficientă a reglementărilor propuse. Considerăm esențială o revizuire profundă a proiectului, care să vizeze clarificarea definițiilor, optimizarea procedurilor administrative și ajustarea cerințelor în funcție de realitățile și nevoile specifice domeniului.	Se acceptă Textul proiectului a fost revizuit și ajustat, prin eliminarea lacunelor și a incoerențelor identificate. În ceea ce privește observația referitoare la mecanismele de cooperare între instituțiile implicate, este important de menționat că proiectul de lege a fost modificat pentru a asigura un cadru coerent de reglementare. În ceea ce privește afirmația că proiectul conține lacune și incoerențe, considerăm că este important ca în procesul de avizare și consultare să fie abordate aceste aspecte pe care noi le vom lua în considerare pentru a opera corectări. Totodată, proiectul a fost revizuit pentru a clarifica definițiile și pentru a asigura coerența reglementărilor în domeniul grădinilor zoologice și al protecției faunei sălbatice.

		Recomandăm inițierea consultărilor extinse cu instituțiile de specialitate, experți în protecția faunei și reprezentanți ai grădinilor zoologice.	Se acceptă Proiectul a fost remis diferitelor autorități competente și organizații neguvernamentale (ONG-uri) de profil spre avizare, pentru a asigura un proces de consultare transparent și participativ. Suplimentar, la data de 26.03.2025, a avut loc o ședință de lucru cu ONG-uri de profil, în cadrul căreia s-au discutat aspectele cheie ale proiectului, au fost prezentate observațiile și sugestiile acestora, iar partea tehnică și reglementările propuse au fost analizate în detaliu. Scopul acestei întâlniri a fost de a integra perspectivele și recomandările organizațiilor de specialitate în procesul de finalizare al proiectului, pentru a asigura că acesta răspunde eficient nevoilor de protecție a animalelor și celor de conservare a biodiversității.
Ministerul Sănătății (nr. 09/747 din 06.03.2025)	13	1. La art. 7 Modul de înregistrare a animalelor din grădinile zoologice, alin. (4), lit. g), se propune a fi completat cu cuvintele: „date cu privire la vaccinare”.	Se acceptă La art. 13 alin. (4) lit. g) (anterior art.7 alin. (4) lit. g)) textul s-a modificat după cum urmează: g) date clinice, inclusiv detalii și date când au fost administrate vaccinuri, medicamente, injecții și alte forme de tratament, investigații, analize, și detalii despre starea de sănătate a animalului;

		2. La art. 13, se propune completarea cu un alineat nou prin care să fie indicată informația când se antrenează Comitetul de etică (la necesitate sau la anumite intervale de timp).	Se acceptă parțial Prevederea de la art.13 se exclude deoarece în grădinile zoologice nu se vor efectua experimente științifice.
		La nota de fundamentare, se propune de inclus informații suplimentare la pct. 4.3, privitor la activitățile de import de animale sălbatice vii. Conform art. 16, alin. (2) din proiectul de lege, este prevăzut abrogarea autorizației sanitar-veterinare de funcționare a grădinilor zoologice. Această abrogare introduce o contradicție în legislație, deoarece conform art. 19, alin. (5), lit. c) din Legea regnului animal nr. 439/1995, pentru a obține acordul necesar importului de animale sălbatice vii, este obligatoriu prezentarea unei copii a autorizației sanitar-veterinare de funcționare a grădinilor zoologice.	Se acceptă Textul proiectului s-a modificat în felul în care ANSA eliberează autorizația sanitară veterinară. Totodată Nota de fundamentare la pct. 2.2 s-a completat cu date referitoare la importul, de animale sălbatice.
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (nr.03-764 din 10.03.2025)	14	La art. 4, proiectul prevede solicitarea de avize de la ANSA și IPM pentru obținerea autorizației de mediu. Aceste avize constituie acte permissive suplimentare și trebuie excluse, conform principiului reducerii barierelor administrative. În cazul în care Agenția de Mediu necesită coordonări cu aceste instituții, aceasta ar trebui să le obțină fără implicarea solicitantului.	Se acceptă parțial În legislația actuală, (Legea nr. 136/2007 grădinilor zoologice), pentru autorizarea grădinilor zoologice era necesară obținerea a trei acte permissive: 1) acordul de mediu, 2) autorizația sanitară veterinară și 3) avizul Academiei de Științe. În proiectul nostru numărul de acte permissive nu s-a majorat, iar reglementările actuale continuă să reflecte aceleași cerințe fundamentale. De asemenea, considerăm că autorizația eliberată de ANSA și certificatul de conformitate de IPM sunt esențiale pentru asigurarea unei autorizări corecte și complete, care să țină cont de toate aspectele de mediu, sanitare

		veterinare și de protecție a animalelor, pentru a garanta bunăstarea animalelor și sănătatea publicului. Aceste avize sunt necesare pentru a verifica și a asigura că toate condițiile de protecție a faunei și a mediului sunt îndeplinite. În plus, în ceea ce privește principiul reducerii barierelor administrative, subliniem că, deși este important să simplificăm procesul de autorizare, în cazul activităților ce implică grădini zoologice, sănătatea animalelor și siguranța oamenilor trebuie să rămână prioritară. De aceea, reglementările trebuie să asigure că autoritățile competente sunt implicate în procesul de coordonare și verificare. În concluzie, actele permissive eliberate de către ANSA și IPM sunt esențiale pentru un control riguros și transparent al activității grădinilor zoologice, iar simplificarea procesului de autorizare nu trebuie să compromită standardele de sănătate, siguranță și protecția mediului. În cazul în care Agenția de Mediu necesită coordonări cu IPM, acestea vor fi obținute direct de către
--	--	---

		Agenzie, fără implicarea solicitantului, asigurând astfel simplificarea procesului administrativ și reducerea sarcinilor administrative pentru operatorii din domeniu. În conformitate cu prevederile de la art. 3 alin. (7), „(7) În procesul de evaluare a cererii, Agenția solicită avizul Inspectoratului pentru Protecția Mediului (în continuare – Inspectorat) privind conformitatea activității grădinii zoologice cu cerințele de protecție a mediului și utilizare rațională a resurselor naturale.” Această procedură asigură că autoritățile competente își îndeplinesc responsabilitățile fără a impune solicitantului obligații suplimentare sau redundante. Astfel, procesul de autorizare va rămâne eficient, transparent și în conformitate cu reglementările legale, protejând atât mediul, cât și bunăstarea animalelor și sănătatea publicului.
	Prevederile art. 3 alin. (5) și art. 4 alin. (9) urmează a fi reformulate, reieșind din faptul că, prevederile privind controalele anuale ale ANSA și IPM trebuie corelate cu Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, stabilind expres că acestea trebuie efectuate, în comun, pentru a evita suprapunerile și abuzurile.	Se acceptă Textul la art. 4 alin. (2) (anterior art. 3 alin. (5) s-a modificat și are următorul cuprins: (2) Procedura de control, stabilirea neregulilor, termenele de remediere și retragerea autorizației de mediu se realizează în

			conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat.
		La art. 5 din proiect, se pune accent pe suspendarea autorizației în cazul neconformării, în timp ce Directiva 1999/22/CE promovează conformare progresivă, iar suspendarea este o măsură de ultimă instanță. Astfel, recomandăm armonizarea proiectului cu abordarea directivei europene, evitând riscurile unei interpretări restrictive care ar putea duce la încetarea activității agenților economici	Se acceptă Textul la art. 4 (anterior art. 5) s-a modificat și are următorul cuprins: Articolul 4. Retragera autorizației de mediu (1) Autorizația de mediu se retrage de către Agenție: a) la cererea titularului; b) la cererea Inspectoratului sau ANSA, în urma constatării unor nereguli majore care afectează bunăstarea animalelor sau mediul; c) în baza unei hotărâri judecătorești definitive. (2) Procedura de control, stabilirea neregulilor, termenele de remediere și retragerea autorizației de mediu se realizează în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat. (3) În cazul constatării neregulilor care contravin prevederilor prezentei legi, grădina zoologică sau o parte a acesteia poate fi închisă temporar pentru public până la remedierea deficiențelor, în baza deciziei Agenției de Mediu, emisă în urma actului de control comun al Inspectoratului și ANSA. (4) Neînlturarea neregulilor în termen de 2 ani care au dus la

			închiderea temporară a grădinii zoologice sau o parte a acesteia constituie temei pentru retragerea de către Agenție a autorizației (5) În toate cazurile de retragere a autorizației, Agenția este obligată în termen de 10 de zile lucrătoare să notifice în scris titularul, indicând temeiul legal, actele constatatoare și, după caz, termenul de relocare a animalelor. (6) Decizia privind retragerea autorizației poate fi contestată în condițiile prevăzute la art. 30 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat. (7) În cazul închiderii grădinii zoologice, titularul autorizației are următoarele obligații: a) să elaboreze și să transmită Inspectoratului și ANSA un plan de relocare a animalelor în termen de 10 zile lucrătoare; b) să mențină un personal minim calificat pentru îngrijirea animalelor până la relocarea completă; c) să asigure condițiile de bunăstare ale animalelor până la relocarea acestora; d) să suspende orice activitate de reproducere și să interzică accesul publicului.
--	--	--	---

			(8) Procedura de relocare a animalelor se stabilește prin regulament aprobat de ANSA, cu consultarea Inspectoratului și a organizațiilor de profil. (9) Dacă pe teritoriul național nu există unități autorizate care să primească animalele, acestea pot fi relocate în grădini zoologice din alte țări, cu consimțământul prealabil al acestora și în conformitate cu legislația națională și convențiile internaționale aplicabile. (10) Inspectoratul și ANSA sunt responsabile de monitorizarea respectării măsurilor prevăzute la alin. (7)-(9).
		La art. 15, propunem corelarea sancțiunilor menționate cu prevederile existente din Codul Contravențional (ex. art. 157 - Cruzimea față de animale). Totodată, recomandăm eliminarea sancțiunilor pentru faptele care pot fi remediate fără a aduce prejudicii, pentru a evita aplicarea unor penalități excesive asupra agenților economici	Se acceptă Textul art. 15 s-a exclus deoarece acțiunile care constituie încălcări ale legislației în vigoare sunt indicate în Codul Contravențional și în Codul Penal al Republicii Moldova.
Agencia de Mediu (Nr. 14/315/2025 din 13.03.2025)	15	1. În art. 4 alin. (3) cu referire la avizele Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și Inspectoratului pentru Protecția Mediului nu este clar care trebuie să fie conținutul acestora, ce informații să oglindească sau ce recomandări și concluzii să ofere, astfel ca ele să servească ulterior temei obiectiv pentru primirea deciziei de către autoritatea emitentă (Agenția de Mediu) de autorizare a grădinilor zoologice. În același context, în conținutul proiectului nu se regăsește nici o prevedere despre necesitatea elaborării de către Guvern a unei metodologii sau proceduri de avizare concrete ce ar face claritate pentru organele cu competențe de control în	Se acceptă Art. 3 alin. (7) (anterior art.4 alin. (3)) textul s-a modificat și are următorul cuprins: „(7) În procesul de evaluare a cererii, Agenția solicită avizul Inspectoratului pentru Protecția Mediului (în continuare – Inspectorat) privind conformitatea activității grădinii zoologice cu cerințele de protecție a mediului și

		acțiunile întreprinse în acest sens. Această necesitate reiese și din practicile eliberării în prezent a unor acte permissive de mediu în cadrul cărora deși participă și alte instituții, însă nu întotdeauna acestea oferă o claritate certă în avizele eliberate, ceea ce deseori creează dificultăți în primirea deciziei de către autoritatea emitentă.	utilizare rațională a resurselor naturale.”
		2. În art. 4 alin. (8) din textul proiectului de lege privind grădinile zoologice să fie exclus cuvântul „oficială”, iar noua redacție a alin. (8) să fie expusă în felul următor: „Agenția are obligația să țină și să publice pe pagina sa web Lista grădinilor zoologice”, deoarece instituția publică nu poate avea pagina sa web neoficială.	Se acceptă Textul la art. 3 alin. (11), (anterior art.4 alin. (8) s-a modificat și va avea următorul cuprins: „(11) Agenția publică și actualizează pe pagina oficială web Lista grădinilor zoologice autorizate.”
		3. În art. 5 se propune reformularea denumirii articolului din „Procedura de suspendare/retragere a autorizației de funcționare” în „Procedura de suspendare/retragere a autorizației de mediu pentru grădini zoologice”	Se acceptă La art. 4 (anterior art. 5) titlul s-a reformulat în felul următor: Articolul 4. Retragerea autorizației de mediu
		4. În conținutul art. 5 alin. (6), în cazul în care o grădină zoologică sau o parte a ei este închisă, nu este clar care este unitatea concretă în care se va asigura tratamentul și relocarea animalelor afectate, căror cerințe de protecție a animalelor trebuie să corespundă aceasta, mai ales în cazul speciilor critic periclitare, periclitare și vulnerabile, specifice faunei naționale, cât și a speciilor care nu fac parte din ea, și de către cine și în ce condiții/norme legale este desemnată această unitate. Astfel, nu este clar dacă unitatea respectivă trebuie sau nu să fie autorizată în acest sens.	Se acceptă Art. 4 (anterior art. 5) s-a completat cu alin. (9) cu următorul text: „(9) Dacă pe teritoriul național nu există unități autorizate care să primească animalele, acestea pot fi relocate în grădini zoologice din alte țări, cu consimțământul prealabil al acestora și în conformitate cu legislația națională și convențiile internaționale aplicabile.” Totodată, în lege nu putem include o listă clară a unităților eligibile pentru relocare, cu criterii și procese de autorizare detaliate, din mai multe

			motive. În primul rând, există riscul ca unitățile incluse în această listă să nu mai fie active sau să nu îndeplinească condițiile necesare în momentul relocării animalelor. Datele se pot schimba rapid, iar unitățile autorizate pot întâmpina dificultăți financiare, administrative sau de reglementare care le-ar putea face inaplicabile pentru relocarea animalelor. Mai mult, includerea unei liste fixe ar putea crea probleme în cazul unor situații urgente de relocare, când timpul și flexibilitatea sunt esențiale pentru siguranța și bunăstarea animalelor. O listă rigidă poate întârzia procesul de relocare, în loc să-l sprijine.
		În art. 7 alin. (4) lit. J) și la art. 8 alin. (2) lit. J), urmează a fi substituită cu litera mică „j”;	Se acceptă Textul s-a modificat.
		6.În art. 8 alin. (2) lit. h) se propune reformularea sintagmei „totalul rămas în colecție la 31 decembrie” în „totalul de indivizi rămas în colecție la 31 decembrie”, pentru a exclude o ambiguitate și oferirea unui indicator clar și precis;	Se acceptă La art. 14 alin. (3) lit. h (anterior art. 8 alin. (2) lit. h) s-a modificat și are următorul cuprins: „h) totalul de indivizi rămași în colecție la 31 decembrie;”
		7. În art. 9 se menționează despre necesitatea demonstrării de către grădinile zoologice a unor performanțe măsurabile în privința conservării, reproducerii, educației și cercetării, cât și domeniile care trebuie să fie examinate. Însă, nu este clar cum vor fi verificate rezultatele acestor măsuri, care este periodicitatea raportării lor și unde ele vor fi expuse pentru a fi valorificate.	Se acceptă Textul a fost reformulat.

		Astfel, din sensul conținutului proiectului nu se înțelege dacă aceste performanțe rămân a fi numai ca prevederi recomandabile pentru managementul interior al grădinilor zoologice sau ele sunt obligatorii și, respectiv, pot fi supuse verificării din partea organelor de control, servind temei, după caz, și pentru suspendarea/retragerea autorizației de funcționare.	
		8. Art. 9 alin. (4) și (5) restricționează cerințele de dobândire a animalelor, însă nu sunt prevăzute norme care reglementează cazurile de posibilitate a plasării animalelor care pot provine din contrabandă, confiscări și alte acțiuni ilegale pentru a le asigura măsuri de protecție adecvate conform standardelor existente.	Se acceptă Textul la art. 7 s-a completat după cum urmează: (3) Prin derogare de la alin. (1), animale sălbatice sechestrate de organele competente, abandonare sau donate de persoane fizice și juridice sunt preluate de grădinile zoologice în scopul protecției și conservării <i>ex situ</i> a acestora. (4) În vederea aplicării alin. (3), grădina zoologică: a) notifică în scris Agenția, Inspectoratul și ANSA, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la preluare, despre primirea unui animal donat, abandonat sau confiscat; b) analizează situația împreună cu specialiștii din cadrul Agenției, Inspectoratului, ANSA și ai instituțiilor de profil, în vederea stabilirii măsurilor necesare, precum eliberarea în mediul natural, carantinarea, includerea în colecția instituției, găzduirea temporară în scop de reabilitare și ulterior

			eliberare, ori donarea/transferul către o altă instituție similară din țară sau din străinătate.
		9. În art. 14 se propune substituirea cuvântului „deținute” cu cuvântul „deține”.	Se acceptă Textul articolului 14 s-a exclus deoarece nu este obiectul de reglementare a acestei legi .
		10. În art. 16 alin. 3) în tabel de corectat denumirea autorității emitente din „Agenția de mediu” în „Agenția de Mediu”, conform denumirii prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 549 din 13.06.2018 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției de Mediu.	Se acceptă Textul a fost modificat.
		Totodată, în conținutul proiectului considerăm oportun să fie introdusă și prevederea vizavi de obligativitatea obținerii de către grădinile zoologice a actelor permissive relevante în cazul importului, exportului sau dobândirii animalelor din fauna sălbatică, prevăzute de Legea regnului animal nr. 439/1995, pentru a nu permite interpretări eronate aplicate în cadrul procedurilor de achiziționare, schimb, expoziții etc.	Se acceptă Art. 7 s-a completat cu alin. (7) cu următorul cuprins: (7) Importul de animale sălbatică, pentru a fi incluse în colecția de animale sălbatică din grădinile zoologice, se efectuează în conformitate cu prevederile Legii regnului animal nr. 439/1995.
		La fel, considerăm strict necesar de a introduce prevederi legate de posibilitatea plasării animalelor vii în grădini zoologice pentru hrană, adăpare și odihnă temporară în cazul tranzitului acestora pe teritoriul Republicii Moldova, în special a celor care sunt transportate conform cerințelor din Convenția privind comerțul internațional cu specii sălbatică de faună și floră pe cale de dispariție (CITES).	Se acceptă Art. 10 s-a completat cu alin. (1) cu următorul text: „(1) Transportul intern, tranzitul și importul animalelor sălbatică se realizează cu respectarea reglementărilor naționale și internaționale, în conformitate cu principiile de bunăstare animală, iar grădinile zoologice și operatorii implicați au următoarele obligații: e) în cazul tranzitului pe teritoriul Republicii Moldova, să accepte

			cazarea temporară a animalelor în grădini zoologice doar cu respectarea cerințelor sanitare veterinare și cu acordul scris al proprietarului grădinii zoologice; Art. 16 s-a completat cu alin. (4) cu următorul cuprins: „(4) În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul va aproba Cerințele privind bunăstarea animalelor sălbatice deținute în captivitate și siguranța publicului în grădinile zoologice.” Aceste Cerințe prevăd și norme de transportare și tranzitare a animalelor sălbatice.
Institutul de Zoologie Nr. 30/01 din 29 02.2025	16	La art. 6 p.) de specificat modul de participare a Grădinii zoologice la activitățile de cercetare.	Se acceptă Textul de la art. 12 alin. (5) (anterior art. 6 s-a modificat după cum urmează: 5) Grădinile zoologice pun în aplicare următoarele cerințe de conservare: a) să participe la activități de cercetare prin colaborarea cu instituții de învățământ superior și institute de cercetare pentru a desfășura studii despre comportamentul, biologia și conservarea speciilor; b) să participe la programe internaționale de cercetare, cum ar fi programele de urmărire a

			populațiilor de animale sau cercetarea ecologică; c) să dezvolte proiecte proprii de cercetare și tehnici de conservare a speciilor, inclusiv studii de reproducere în captivitate, reabilitare sau reintegrare în sălbăticie a speciilor autohtone; d) să publice și să disemineze rezultatele cercetărilor, pentru a contribui la baza de cunoștințe științifice despre conservare; e) să promoveze și să implementeze programe de educație și sensibilizare a publicului și instituțiilor școlare în domeniul conservării biodiversității; f) să adăpostească animale în condiții care să corespundă nevoilor fiziologice, etologice, mentale și sociale ale fiecărui individ, luând în considerare specificul speciei. g) să mențină un standard ridicat de creștere a animalelor prin programe de îngrijire medicală veterinară și alimentară; h) să adopte măsuri pentru prevenirea evadării animalelor, pentru a evita pericolele ecologice pentru speciile indigene și pentru a împiedica răspândirea speciilor exotice;
--	--	--	---

			i) să adopte măsuri pentru prevenirea pătrunderii dăunătorilor sau a epidemiilor din exterior; j) să interzică expunerea publicului a animalelor destinate reabilitării, precum animale accidentate, bolnave sau epuizate fizic; k) să realizeze transferul, donarea sau schimbul de animale din colecție către unități permanente de profil autorizate, cu prezentarea documentelor de evidență individuală; l) să creeze un plan de urgență pentru situații de criză, care să includă măsuri pentru protejarea animalelor în caz de incendiu, cutremure, inundații sau alte situații de risc major; m) să colaboreze cu autoritățile competente, instituții de învățământ și ONG-uri acreditate în domeniul protecției animalelor și al conservării naturii, pentru aplicarea politicilor de conservare. n) să evalueze impactul ecologic al grădinii zoologice asupra mediului înconjurător, inclusiv gestionarea resurselor naturale și reducerea poluării prin practici sustenabile; o) să promoveze programe de voluntariat și implicare a comunității, pentru a crește
--	--	--	--

			conștientizarea și implicarea publicului în protejarea speciilor de animale și în activitățile de conservare; p) să încurajeze cercetarea comportamentului animalelor în captivitate pentru a îmbunătăți condițiile de trai și a asigura stimulente adecvate pentru fiecare specie; r) să reînnoiască și să îmbogățească rezerva genetică a populațiilor de animale din colecție prin schimburi și împrumuturi pentru reproducere, sau prin derogare de la art. 7 alin. (1) prelevate din mediul lor natural în cadrul unor proiecte naționale și internaționale destinate salvării speciilor și habitatelor lor naturale, și protecției bunăstării animalelor sau realizării de programe de educație ecologică, cu respectarea reglementărilor în vigoare.
		La art. 14 de substituit cuvântul „deținute” cu cuvântul „deține” iar expresia „după cum urmează” de exclus.	Se acceptă Articolul 14 s-a exclus deoarece nu este obiectul de reglementare a prezentei legi.
		La art. 14 lit. e) de redactat după cum urmează: toate speciile de pradă, cu excepția păsărilor de vânătoare (cu autorizare conform Legii vânătoriei și a proiectului fondului cinegetic nr. 55/2024).	Se acceptă Articolul 14 s-a exclus deoarece nu este obiectul de reglementare a prezentei legi.
		La art. 14 pf) de redactat după cum urmează: toate speciile de reptile veninoase și pitoni.	Se acceptă

			Articolul 14 s-a exclus deoarece nu este obiectul de reglementare a prezentei legi.
Matușenco Anton Activist de mediu anton@matușenco.com	17	Articolul 2. Noțiuni principale Se propune eliminarea din definiția grădinii zoologice a sintagmei „a magazinelor de animale de companie”, având în vedere faptul că animalele sălbatice nu pot fi comercializate ca animale de companie. Se propune eliminarea sintagmei „și a unităților care expun publicului cel mult 10 specii de animale sălbatice și cel mult 50 de animale”, deoarece această excepție ar crea un vid de reglementare și control, expunând la riscuri semnificative de răspândire a bolilor zoonotice, periclitanți siguranța publică, favorizând maltratarea animalelor, stimulând creșterea și comercializarea ilegală a acestora, precum și alte abuzuri, riscuri care se amplifică exponențial în contextul dezastrelor naturale, conflictelor armate și altor situații excepționale. Se propune modificarea definiției bunăstării animalelor, înlocuind sintagma „nevoilor fiziologice și etologice/mentale” cu „nevoilor fiziologice, etologice, mentale și sociale”, având în vedere necesitatea recunoașterii relațiilor sociale, dovedite științific, ale majorității animalelor vizate de prezenta lege.	Se acceptă Noțiunea de grădină zoologică s-a modificat și are următorul cuprins: <i>grădini zoologice</i> – toate unitățile permanente în care se dețin animale din specii sălbatice în scopul prezentării către public pentru o perioadă de minimum 7 zile pe an, cu excepția circurilor, a magazinelor de animale de companie și a unităților care sunt exceptate de la cerințele legi în temeiul faptului că nu expun publicului un număr semnificativ de animale sau specii și că această exceptare nu aduce atingere obiectivelor de protejare a faunei sălbatice, conservarea biodiversității și bunăstării animalelor. Se acceptă Noțiunea de biodiversitate s-a modificat și are următorul cuprins: <i>educația în domeniul biodiversității</i> – proces de educare și sensibilizare a populației cu privire la importanța protejării și conservării durabile a biodiversității și reabilitării ecosistemelor având ca scop formarea unui comportament sustenabil și responsabil față de

			mediul înconjurător, atât la nivel individual, cât și colectiv.
		Articolul 5. Funcționarea grădinilor zoologice - La punctul (6), se propune înlocuirea sintagmei „acoperire eficientă” cu „acoperire deplină”.	Se acceptă La art. 8 alin. (1) (anterior alin. (6)) textul s-a modificat și are următorul cuprins: (1) Grădinile zoologice angajează personal calificat, în număr suficient pentru a acoperi toate activitățile desfășurate în cadrul unităților, asigurându-se astfel că standardele de îngrijire a animalelor și de siguranță sunt respectate în permanență.
		Articolul 6. Cerințe de conservare a biodiversității - La litera f), se propune înlocuirea sintagmei „cerințelor biologice” cu „nevoilor fiziologice, etologice, mentale și sociale”, pentru a asigura concordanța cu definiția bunăstării animalelor.	Se acceptă La art. 12 (anterior art.6 alin. (5) lit. f) textul s-a modificat și are următorul cuprins: f) să adăpostească animale în condiții care să corespundă nevoilor fiziologice, etologice, mentale și sociale ale fiecărui individ, luând în considerare specificul speciei.
		Articolul 8. Lista colecției - La punctul (1), se propune eliminarea sintagmei „precum și animalele din unitățile care expun publicului cel mult 10 specii de animale sălbatice și cel mult 50 de exemplare”, în vederea asigurării coerenței cu definiția grădinii zoologice.	Se acceptă La art. 14 (anterior art. 8 alin. (1) textul s-a modificat și are următorul cuprins: (1) Animalele din speciile sălbatice deținute în grădinile zoologice se consideră colecție de animale din fauna sălbatică și este înregistrată de către Agenție în Registrul de stat al colecțiilor de animale și plante.
		Articolul 9. Interdicții de întreținere a animalelor sălbatice	Se acceptă

		- Se propune înlocuirea integrală a conținutului articolului cu următoarea formulare: „Persoanele fizice nu pot deține animale din fauna sălbatică”, argumentația fiind similară cu cea referitoare la excepția privind unitățile care expun publicului cel mult 10 specii de animale sălbatice și cel mult 50 de animale.	Art. 9 s-a exclus deoarece nu este obiectul de reglementare a acestei legi.
Maria Reazanov Jurist, Master în drept civil, activist din domeniul protecției animalelor email: reazanova_mary@hotmail.com	18	Articolul 2. Noțiuni principale grădină zoologică – unitate permanentă în care se dețin animale din specii sălbatice în scopul prezentării către public pentru o perioadă de minimum 7 zile pe an, cu excepția circurilor, a magazinelor de animale de companie și a unităților care expun publicului cel mult 10 specii de animale sălbatice și cel mult 50 de animale. Propunerea de modificare: Grădina zoologică este o unitate permanentă în care sunt deținute peste 10 specii diferite de animale sălbatice și peste de 50 de animale , în scopul prezentării către public pentru o perioadă de cel puțin 7 zile pe an. Persoanele juridice care dețin un număr mai mic de animale se încadrează în categoria „Colecțiile de animale din fauna sălbatică” și sunt reglementate de Legea 439 din 27-04-1995 regnului animal al Republicii Moldova și de alte acte normative relevante. Circuri și magazine de companii nu sunt cuprinse de noțiunea „grădină zoologică”. Totuși recomandăm că numărul speciilor și animalelor din definiția grădinii zoologice să fie exclus sau redus, pentru asigurarea bunăstării și siguranței animalelor, iar cerințele pentru o grădină zoologică fiind mai stricte decât pentru o colecție de animale	Se acceptă Noțiunea de grădină zoologică s-a modificat și are următorul cuprins: „<i>grădini zoologice</i> – toate unitățile permanente în care se dețin animale din specii sălbatice în scopul prezentării către public pentru o perioadă de minimum 7 zile pe an, cu excepția circurilor, a magazinelor de animale de companie și a unităților care sunt exceptate de la cerințele legi în temeiul faptului că nu expun publicului un număr semnificativ de animale sau specii și că această exceptare nu aduce atingere obiectivelor de protejare a faunei sălbatice, conservarea biodiversității și bunăstării animalelor”.
		Propunerea: De a include noțiunea „Activitatea de cercetare a grădinii zoologice”. De exemplu: Activitatea de cercetare a grădinii zoologice – reprezintă un proces sistematic de studiu și analiză, orientat spre înțelegerea, conservarea și reproducerea animalelor sălbatice în condiții de	Se acceptă În proiectul de lege s-a introdus noțiunea de activitate de cercetare în grădinile zoologice care are următorul cuprins:

	captivitate, precum și spre dezvoltarea metodelor științifice de protecție și reabilitare a acestora. Activitatea de cercetare include: - monitorizarea parametrilor de sănătate, a comportamentului și a capacității de adaptare a animalelor; - efectuarea studiilor privind biodiversitatea și participarea la programe de conservare a speciilor rare și pe cale de dispariție; - elaborarea și aplicarea tehnicilor inovatoare de îngrijire, hrănire și întreținere a animalelor în captivitate; - schimbul de date și colaborarea științifică cu instituții de cercetare, organizații internaționale și proiecte de protecție a faunei sălbatice; - organizarea de activități educative în domeniul ecologiei, biologiei și protecției mediului. Activitatea de cercetare a grădinii zoologice trebuie să excludă în mod strict: - orice experimente care pot afecta sănătatea fizică sau psihologică a animalelor; - testarea medicamentelor, produselor medicale, cosmetice sau a altor substanțe chimice pe animale; - experimente ce implică durere, stres, suferință sau riscuri pentru viața animalelor; - orice metode inumane, neetice sau care contravin bunăstării animalelor. Activitatea de cercetare a grădinii zoologice trebuie să respecte principiile etice, standardele internaționale și legislația națională privind protecția animalelor și conservarea mediului înconjurător.	<i>activitate de cercetare în grădinile zoologice</i> – proces sistematic, multidisciplinar de studiu și analiză, desfășurat în scopul înțelegerii comportamentului, fiziologiei și ecologiei animalelor sălbatice deținute în captivitate. Aceasta are drept scop atât conservarea speciilor amenințate cu dispariția, prin programe de reproducere controlată, cât și dezvoltarea și implementarea unor metode științifice eficiente pentru protecția, reabilitarea și reintroducerea acestora în habitatul natural, acolo unde este posibil. Cercetarea se concentrează, de asemenea, pe îmbunătățirea condițiilor de viață ale animalelor în captivitate, asigurându-le un mediu optim care să le susțină bunăstarea fizică și psihică, contribuind astfel la sustenabilitatea pe termen lung a diversității biologice. Art. 12. s-a completat cu alin. (3): „(3) Activitățile de cercetare efectuate de grădinile zoologice trebuie să excludă experimentele care pun în pericol sănătatea fizică sau psihologică a animalelor, inclusiv testarea medicamentelor, produselor medicale, cosmetice sau a altor substanțe chimice, precum și orice experimente care implică
--	---	---

		durere, stres, suferință sau riscuri pentru viața acestora, precum și utilizarea metodelor inumane, sau care contravin principiilor bunăstării animalelor.”
	Norma din proiectul de lege Articolul 3. Procedura de autorizare a grădinilor zoologice (2) Pentru obținerea autorizației de mediu, solicitantul depune o cerere conform modelului din anexa nr. 2. Propunere: Considerăm că în astfel de context, înainte de etapa depunerii cererii este necesar să formulăm cerințele, care vor fi impuse persoanelor juridice care intenționează să deschidă o grădină zoologică, fie într-un articol separat din acest proiect de lege, fie în forma uneia din anexele lui. De exemplu: (2) Pentru obținerea autorizației de mediu, solicitantul depune o cerere conform modelului din anexa nr. 2 și trebuie să corespundă următoarelor cerințe: 1) Conformitatea clădirii și a teritoriului. Clădirea și teritoriul zoologicului trebuie să respecte cerințele stabilite de Guvernul Republicii Moldova, inclusiv cerințele privind condițiile de întreținere a animalelor, serviciile veterinare, siguranța vizitatorilor și a angajaților. Persoana juridică trebuie să dețină sau să închirieze un teren care să corespundă normelor de siguranță ecologică și cerințelor sanitare. Suprafața minimă a grădinii zoologice este stabilită în funcție de numărul și speciile de animale deținute, conform standardelor de întreținere a animalelor sălbatice, stabilite de Guvernul Republicii Moldova. 2) Prezența infrastructurii necesare. Persoana juridică trebuie să asigure existența pe teritoriul grădinii zoologice a spațiilor și echipamentelor necesare pentru întreținerea animalelor,	Se acceptă Proiectul de lege s-a modificat luând în considerare obiecțiile propuse. Totodată, menționăm că unele obiecții nu s-au expus (deoarece acestea deja există în proiectul de lege sau în alte acte naționale) ca de exemplu obiecția: 5) Asigurarea serviciilor veterinare. Persoana juridică trebuie să încheie contracte cu instituții veterinare pentru a asigura îngrijirea veterinară promptă și de calitate a animalelor din grădină zoologică sau să aibă propriul serviciu veterinar. Această prevedere este reglementată în Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară. Art. 18. Ali. (2) lit. c) prevede că: Pentru obținerea autorizației sanitare veterinare agenții economici prezintă contractul de angajare/prestare servicii încheiat cu un medic veterinar.

	desfășurarea activităților veterinare și asigurarea siguranței vizitatorilor. 2.1. Infrastructura grădinii zoologice trebuie să includă: a) voliere și zone naturale, care să asigure confortul animalelor, reieșind din necesitățile lor . voliere și zone naturale, care să reproducă condițiile naturale de habitat. Zone speciale pentru animale, unde, în caz de stres, oboseală și/sau probleme de sănătate, acestea să se poată retrage/izola de la vizitatorii grădinii zoologice. b) un cabinet/serviciu veterinar și o zonă de carantină, c)un sistem de gestionare a deșeurilor și de purificare a apei, d) un spațiu sigur pentru vizitatori. 3) Conformitatea calificării angajaților. Angajații grădinii zoologice trebuie să aibă studii superioare în biologie, ecologie, medicină veterinară sau managementul faunei sălbatice. 4) Prezența unui program de conservare a biodiversității aprobat de organul competent în domeniul protecției mediului . Persoana juridică trebuie să elaboreze și să implementeze un program de conservare a biodiversității, destinat protejării speciilor rare și pe cale de dispariție, precum și îmbunătățirii condițiilor de întreținere a acestora în captivitate. 5) Asigurarea serviciilor veterinare. Persoana juridică trebuie să încheie contracte cu instituții veterinare pentru a asigura îngrijirea veterinară promptă și de calitate a animalelor din grădină zoologică sau să aibă propriul serviciu veterinar 6) Respectarea normelor etice. Activitatea zoologicului trebuie să respecte normele etice și principiile de tratare umană și responsabilă a animalelor. 7) Asigurarea siguranței vizitatorilor și animalelor. Teritoriul zoologicului trebuie să fie echipat astfel încât să excludă posibilitatea contactului vizitatorilor cu animalele și să asigure siguranța ambelor părți.	
--	---	--

	8) Elaborarea regulilor de vizitare a zoologicului. Persoana juridică trebuie să dezvolte și să aprobe regulile de vizitare a zoologicului, inclusiv regulile de comportament pentru vizitatori, procedura de acordare a asistenței medicale vizitatorilor etc. 9) Conformitatea cu cerințele legislației în domeniul protecției mediului. Activitatea zoologicului nu trebuie să dăuneze mediului înconjurător și trebuie să respecte cerințele legislației în acest domeniu. 10) Finanțare. a) Confirmarea resurselor financiare pentru întreținerea pe termen lung a animalelor, asigurarea bunăstării acestora. Este obligatorie existența unui fond de rezervă pentru necesități urgente, inclusiv pentru asistență veterinară și evacuarea animalelor în cazuri de urgență. b) Persoana juridică trebuie să prezinte un plan de afaceri care să includă sursele de finanțare, planul de întreținere a animalelor, protecția mediului și dezvoltarea infrastructurii. Recomandare: Nu suntem împotriva ca lista cerințelor să fie revizuită, completată sau reformulată, însă solicităm păstrarea esenței ideilor propuse pentru cerințele impuse persoanelor juridice, bazându-ne exclusiv pe garantarea siguranței și bunăstării animalelor, în concordanță cu valorile europene și angajamentele asumate de Republica Moldova prin semnarea Acordului de Asociere. În cazul includerii în proiectul de lege a listei cerințelor față de persoană juridică, care are intenție să deschidă o grădină zoologică, ar fi bine de inclus și o normă care va prevedea că „în cazul în care persoana juridică nu corespunde cerințelor stabilite de prezenta Lege, aceasta nu poate pretinde la eliberarea autorizației”.	
	3) Noma din proiectul de lege: Articolul 4. Retragera autorizației de mediu	Se acceptă

	(1) Autorizația de mediu se retrage de către Agenție la cererea titularului, la cererea IPM și/sau la cererea ANSA. Propunere de modificare: (1) Autorizația de mediu se retrage de către Agenție la cererea titularului, la cererea IPM și/sau la cererea ANSA sau în baza unei hotărâri judecătorești.	Textul la art. 4 alin. (1) s-a completat și are următorul cuprins: (1) Autorizația de mediu se retrage de către Agenție: a) la cererea titularului; b) la cererea Inspectoratului sau ANSA, în urma constatării unor nereguli majore care afectează bunăstarea animalelor sau mediul; c) în baza unei hotărâri judecătorești definitive.
--	---	--

	4) Noma din proiectul de lege: Articolul 4. Retragera autorizației de mediu În cazul în care o grădină zoologică sau o parte a acesteia este închisă administratorul asigura tratamentul și relocarea animalelor deținute către o unitate autorizată desemnată de către IPM și ANSA pentru acest scop. Propunerea de modificare: de adăugat procedura, dacă administratorul nu asigură tratamentul și relocarea animalelor. De exemplu: Dacă administratorul grădinii zoologice nu asigură îngrijirea și relocarea animalelor deținute în cazul închiderii grădinii zoologice sau a unei părți a acesteia, trebuie prevăzute următoarele măsuri: - Confiscarea de urgență a animalelor – Autoritățile competente (IPM și ANSA) trebuie să aibă dreptul de a confisca animalele și de a le plasa temporar în centre de reabilitare, adăposturi specializate sau alte instituții autorizate. - Răspunderea financiară a administratorului – Persoana juridică responsabilă pentru grădina zoologică trebuie să acopere toate costurile legate de întreținerea, transportul și tratamentul animalelor. În caz de refuz, sumele necesare vor fi recuperate pe cale judiciară în mod solidar cu persoana juridică. - Sancțiuni administrative și penale – Neîndeplinirea obligației de îngrijire și relocare a animalelor atrage răspunderea administrativă și, în caz de cruzimea față de animale, sau în cazul decesului al animalelor, răspunderea penală a administratorului. - Dreptul prioritar al centrelor de reabilitare și rezervațiilor naturale – În cazul în care administrația refuză sau nu este capabilă să îndeplinească obligațiile sale, animalele vor fi transferate cu prioritate în centre de reabilitare certificate, rezervații naturale sau alte grădini zoologice care respectă standardele de bunăstare a animalelor	Nu se acceptă Nu suntem de acord cu această propunere din următoarele motive fundamentate: 1. Cadrul juridic existent deja permite intervenția autorităților În cazul în care administratorul nu își respectă obligațiile, autoritățile competente (ANSA și IPM) au deja prerogativa legală de a interveni, inclusiv prin confiscare, relocare și aplicarea de sancțiuni. Introducerea unei liste detaliate cu măsuri în textul legii ar duce la redundanță legislativă, deoarece aceste aspecte sunt sau pot fi reglementate prin acte subsecvente (regulamente, instrucțiuni, ordine). 2. Supraîncărcarea textului legii cu detalii procedurale Legea trebuie să stabilească principiile și cadrul general, nu proceduri administrative detaliate, care pot fi oricând modificate sau ajustate prin acte normative de rang inferior. Prevederi precum „recuperare pe cale judiciară în mod solidar” sau „dreptul prioritar al centrelor de reabilitare” sunt chestiuni tehnico-juridice ce țin de executarea și aplicarea legii, nu de conținutul ei esențial.
--	---	---

		3. Formularea propunerii creează riscuri de ambiguități și blocaje administrative Termeni precum „confiscare de urgență”, „drept prioritar”, „centre de reabilitare certificate” sau „rezervații naturale” necesită definire clară, infrastructură existentă și capacitate de implementare, ceea ce, în contextul național actual, poate duce la dificultăți în aplicare sau chiar la blocaje în cazul închiderii unei grădini zoologice. 4. Regimul sancționator este deja reglementat prin alte legi Răspunderea financiară, administrativă și penală este deja prevăzută în legislația privind protecția animalelor și în Codul penal. Nu este necesară repetarea acestor prevederi în această lege specială, iar suprapunerea poate genera confuzie în aplicarea sancțiunilor. 5. Grădinile zoologice au caracter privat Statul nu poate interveni automat în gestionarea patrimoniului unei entități private decât în condiții expres prevăzute de lege și cu respectarea principiului proporționalității. Prevederile
--	--	---

		propuse presupun o ingerință amplă a statului în activitatea unei entități private, ceea ce ar putea ridica probleme de constituționalitate sau de interpretare legală. Propunerea, deși bine intenționată, este excesiv de detaliată pentru o lege-cadru, creează posibile conflicte juridice și funcționale, și nu respectă delimitarea între nivelul legislativ și cel de reglementare. Soluțiile propuse pot fi mai bine abordate printr-un regulament de aplicare sau instrucțiuni metodologice emise de autoritățile competente, unde se pot stabili clar procedurile de intervenție în asemenea cazuri.
--	--	--

	5) Noma din proiectul de lege: Articolul 5. Funcționarea grădinilor zoologice (19) Cerințele privind asigurarea bunăstării animalelor și siguranța publicului în grădinile zoologice sunt aprobate prin hotărâre de Guvern. Propunerea de modificat prin adăugare următoarelor: Cerințele privind bunăstarea animalelor, aprobate de Guvernul Republicii Moldova, nu pot contrazice următoarele principii minime: a) Libertatea de a nu suferi de foame și sete – asigurarea animalelor cu o alimentație echilibrată, care să corespundă nevoilor lor biologice, precum și acces constant la apă potabilă curată. b) Libertatea de a nu fi inconfortabil – asigurarea animalelor cu condiții adecvate de întreținere, inclusiv adăposturi împotriva condițiilor meteorologice, microclimat optim, zone pentru odihnă și somn. c) Libertatea de a nu simți durere, răni și boli – asistență veterinară la timp, prevenirea bolilor, îngrijire medicală adecvată și reabilitare, atunci când este necesar. d) Libertatea de a manifesta comportamente naturale – crearea condițiilor cât mai apropiate de habitatul natural, inclusiv asigurarea unui spațiu suficient pentru mișcare, grupuri sociale (dacă specia o impune) și îmbogățirea mediului. e) Libertatea de a nu simți frică și stres – minimizarea factorilor care provoacă anxietate și stres, crearea de zone retrase pentru liniștea animalelor, evitarea metodelor de întreținere care duc la suferințe psihologice. f) Interzicerea cruzimii – excluderea oricăror forme de exploatare a animalelor și de cauzare a oricăror daune acestora, precum și interzicerea utilizării animalelor exclusiv în scopuri de divertisment, fără a asigura un program de odihnă.	Se acceptă În textul proiectul s-au operat modificările de rigoare. Totodată, la art. 6 textul s-a completat cu următorul text: „e) să elaboreze și să aplice protocoale operaționale pentru gestionarea situațiilor de urgență privind animalele, personalul și vizitatorii;”

	g) Tratarea etică a animalelor – interzicerea reproducerii animalelor, dacă nu se pot asigura condiții adecvate de întreținere sau dacă aceasta conduce la supraaglomerarea grădinii zoologice. Este interzisă eutanasierea animalelor din motive legate de lipsa de locuri sau resurse.¹ h) Interzicerea uciderii animalelor sănătoase și viabile – este interzisă uciderea, sacrificarea, eutanasierea animalelor sănătoase și viabile, care pot trăi în condiții normale, cu excepția cazurilor în care este necesară din motive medicale pentru punerea capătului suferințelor insuportabile și incompatibile cu viața. i) Controlul numărului și reproducerea – dezvoltarea și implementarea obligatorie a programelor de reglementare a reproducerii, bazate pe recomandări științifice și principii de conservare a speciilor. j) Planificarea situațiilor de urgență – existența unor protocoale clare pentru evacuarea și protejarea animalelor în caz de dezastre naturale, epidemii, incendii sau alte situații de urgență. k) Interzicerea comerțului ilegal cu animale – excluderea oricăror forme de comerț ilegal cu animale sălbatice, precum și achiziționarea animalelor din surse dubioase (de exemplu, furnizori ilegali, rețele de braconaj). l) Monitorizarea și raportarea – menținerea obligatorie a documentației privind starea de sănătate, întreținerea, mișcarea și reproducerea animalelor, precum și prezentarea de rapoarte autorităților competente.	
	6) Noma din proiectul de lege: Articolul 5. Funcționarea grădinilor zoologice (18) Grădinile zoologice colaborează cu Comitetul național de etică pentru protecția animalelor folosite în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice.	Se acceptă Textul s-a exclus.

	Propunerea: de a exclude prezenta prevedere din articol. Trebuie de exclus orice experimente cu animale și de revizuit legislația în acest sens.	
	7) Norma din proiectul de lege: Articolul 10. Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi (1) Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspunderea contravențională și penală, conform legislației în vigoare. (2) Constituie contravenții și se sancționează următoarele fapte: a) distrugerea sau deteriorarea infrastructurii grădinii zoologice care afectează viața animalelor din colecții; b) sustragerea de animale vii, pui, embrioni, ouă, icre sau alte produse biologice destinate reproducerii în captivitate; c) eliberarea neautorizată a animalelor din grădinile zoologice; d) transportarea neautorizată de animale vii sau de material reproductiv în/din grădini zoologice; e) vânzarea de animale vii din colecție sau material reproductiv către persoane fizice sau juridice neautorizate; f) organizarea de activități competitive de tipul luptelor de animale, atât în incinta grădinii zoologice, cât și în afara acesteia; g) refuzul grădinilor zoologice neautorizate de a înstrăina animalele sau eliberarea ori uciderea animalelor întreținute. h) deținerea de către persoanele fizice a animalelor interzise prevăzute la art. 15. Propunerea: de a delimita faptele care vor fi supuse reglementării legislației administrative și penale. De exemplu: Articolul 10. Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi (1) Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspunderea contravențională și penală, conform legislației în vigoare. (2) Constituie contravenții și se sancționează următoarele fapte:	Se acceptă Articolul 10 s-a exclus. Totodată, s-au făcut propuneri de completare a Codul contravențional cu prevederi ce țin de încălcarea legislației privind grădinile zoologice și amendarea persoanelor fizice, cu funcție de răspundere și juridice. Totodată, proiectul de lege s-a completat cu un articol separat, „Articolul 11. Interdicții” în care sunt prevăzute interdicțiile în grădinile zoologice.

	a. deținerea sau înființarea unei grădini zoologice, fără autorizație b. Distrugerea sau deteriorarea infrastructurii grădinii zoologice care afectează viața animalelor din colecții; Sustragerea de animale vii, pui, embrioni, ouă, icre sau alte produse biologice destinate reproducerii în captivitate, în cazuri minore; d. Eliberarea neautorizată a animalelor din grădinile zoologice, în absența intenției de a provoca daune și dacă daune nu au fost provocate sau dauna este nesemnificativă; e. Transportarea neautorizată de animale vii sau de material reproductiv în/din grădini zoologice; f. Vânzarea de animale vii din colecție sau material reproductiv către persoane fizice sau juridice neautorizate; g. Refuzul grădinilor zoologice neautorizate de a înstrăina animalele; h. Deținerea de către persoanele fizice a animalelor interzise prevăzute la art. 15 i. desfășurarea de activități economice sau recreative, de orice natură, al căror rezultat poate afecta ori afectează viața normală a animalelor (3) Constituie infracțiuni penale și se sancționează următoarele fapte: a. Organizarea de activități competitive de tipul luptelor de animale, atât în incinta grădinii zoologice, cât și în afara acesteia; b. Sustragerea de animale vii sau produse biologice cu intenția de a le vinde sau de a le folosi în scopuri ilegale; c. Eliberarea intenționată a animalelor sălbatice în natură, care poate provoca daune ecosistemului, terțelor persoane, și/sau animalelor eliberate; d. Lipsirea de viață a animalelor deținute în grădini zoologice; e. Nerespectarea normelor de siguranță care conduce la rănirea gravă sau moartea animalelor;	
--	--	--

		f. Orice rănirea maltratarea, pricinuirea suferințelor fizice și/sau psihice animalelor. Recomandare: dacă se va accepta o astfel de delimitare, este necesar de elaborat articole corespunzătoare, cu dispoziții detaliate și sancțiuni pentru faptele menționate, atât în cadrul codului contravențional, cât și în cadrul codului penal. Aceasta va asigura o aplicare clară și eficientă a legislației, contribuind la protejarea animalelor și la respectarea normelor de bunăstare în grădinile zoologice.	
Cozlovschii Anastasia activist din domeniul protecției animalelor acozlovschii1992@gmail.com	19	1. Propun ca noțiunea educația ecologică care la moment sună astfel: educația ecologică – proces de învățare și conștientizare a importanței protejării mediului înconjurător, promovând cunoștințe și comportamente responsabile față de natură, resursele naturale și biodiversitate, având ca scop dezvoltarea unui comportament sustenabil și responsabil față de mediul înconjurător la nivel individual și colectiv. Să fie substituită cu: educație pentru biodiversitate - proces de educație și sensibilizare a populației în domeniul conservării biodiversității, reabilitării ecosistemelor prin promovarea soluțiilor bazate pe natură, dezvoltare competențelor în materie de durabilitate, având ca scop dezvoltarea unui comportament sustenabil și responsabil față de mediul înconjurător la nivel individual și colectiv. Motivarea amendamentului: Luând în considerație că această lege ține de Grădini zoologice și animale, este mai relevant să fie o noțiune mai aproape de subiectul animalelor. https://statistica.gov.md/ro/obiectivul-15-viata-pe-pamant-183_4513.html https://knowledge4policy.ec.europa.eu/biodiversity/eu-policies-biodiversity-education_en?utm_source=chatgpt.com	Se acceptă Textul s-a modificat și are următorul cuprins: <i>educația în domeniul biodiversității</i> – proces de educare și sensibilizare a populației cu privire la importanța protejării și conservării durabile a biodiversității și reabilitării ecosistemelor având ca scop formarea unui comportament sustenabil și responsabil față de mediul înconjurător, atât la nivel individual, cât și colectiv.

	2. Articolul 3. Procedura de autorizare a grădinilor zoologice La punctul (7) În cazul nerespectării prevederii de la alin. (6), autorizația de mediu se consideră acordată prin aprobare tacită, în conformitate cu Legea nr. 235/2006 privind principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și cu Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. Propun să fie exclus din punctul (7) al Articolul 3. Procedura de autorizare a grădinilor zoologice: autorizația de mediu se consideră acordată prin aprobare tacită. De asemenea grădinile zoologice să fie puse ca excepție în Legea nr. 235/2006. Motivarea amendamentului: Animalele nu sunt acel domeniu unde autorizația trebuie emisă tacit. Țările Europene de regulă nu dau tacit autorizații. Luând în considerație că conform HOTĂRÂRII Nr. 145 din 25-08-2021, punctul 26. Ministerul colaborează cu Parlamentul în cadrul comisiilor parlamentare și ședințelor plenare, inclusiv prin reprezentantul Guvernului în Parlament, cu alte autorități ale administrației publice centrale și locale, cu mediul de afaceri, academic și societatea civilă, Ministerul Mediului poate trimite o cerere Ministerului Economiei pentru a include Grădinile Zoologice în calitate de excepție.	Se acceptă Alin. (7) s-a exclus.
	3. În Articolul 5. Funcționarea grădinilor zoologice lipsește punctul 1. De asemenea în Articolul 5. Funcționarea grădinilor zoologice, punctul 11 să fie specificat la cine se referă “proprietarului”, la cel care predă animalul sau la cel care îl primește. Și în caz de refuz, trebuie de specificat ce se întâmplă cu animalul. (11) Prin derogare de la alin. (9) animalele sechestrate de organele competente, sau animalele aduse de persoane fizice sau juridice pot fi plasate temporar sau definitiv în grădina zoologică	Se acceptă Textul la art. 7 (anterior art. 5) s-a completat cu alin. (3) și alin. (4) după cum urmează: „(3) Prin derogare de la alin. (1), animale sălbatice sechestrate de organele competente, abandonare sau donate de persoane fizice și juridice sunt preluate de grădinile zoologice în

	numai cu acordul proprietarului. (care proprietar a grădinii zoologice sau a deținătorului?) Motivarea Amendamentului Pentru a nu crea confuzie trebuie de specificat la cine se referă proprietarul.	scopul protecției și conservării ex situ a acestora. (4) În vederea aplicării alin. (3), grădina zoologică: a) notifică în scris Agenția, Inspectoratul și ANSA, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la preluare, despre primirea unui animal donat, abandonat sau confiscat; b) analizează situația împreună cu specialiștii din cadrul Agenției, Inspectoratului, ANSA și ai instituțiilor de profil, în vederea stabilirii măsurilor necesare, precum eliberarea în mediul natural, carantinarea, includerea în colecția instituției, găzduirea temporară în scop de reabilitare și ulterior eliberare, ori donarea/transferul către o altă instituție similară din țară sau din străinătate.”
	4. Conform Articolul 5. Funcționarea grădinilor zoologice punctele: (14) Grădinile zoologice demonstrează performante în conservare, reproducere, educație și cercetare. (15) Grădina zoologică dispune de o strategie scrisă în privința educației, un program educațional activ și facilități corespunzătoare în scopuri educative. (16) Grădinile zoologice trebuie să demonstreze că sunt implicate în activități de cercetare proprii și/sau în colaborare cu instituții de învățământ superior, institute de cercetare, muzee, alte grădini	Se acceptă Textul la art. 12 alin. (1) s-a modificat și are următorul cuprins: (1) Grădinile zoologice elaborează, implementează și publică propria strategie de conservare a biodiversității care include programe de reproducere în captivitate, activități educaționale și proiecte de cercetare științifică.

	zoologice din țară și străinătate, iar detalii amănunțite ale unor astfel de proiecte sunt puse la dispoziție, la cerere. Motivarea Amendamentului Nu este clar cum vor demonstra grădinile zoologice punctul 14) și 16) Prin urmare propun ca punctul 15 să fie scri în felul următor (15) Grădina zoologică dispune de o strategie scrisă în privința educației, un program educațional activ care cuprinde strategie în conservare, reproducere, educație și cercetare și facilități corespunzătoare în scopuri educative. Iar punctul 14 să fie completat în felul următor: (14) Grădinile zoologice demonstrează performanțe în conservare, reproducere, educație și cercetare, precum este prescris în punctul 15. La punctul 16 Grădinile zoologice trebuie să demonstreze că sunt implicate în activități de cercetare proprii și/sau în colaborare cu instituții de învățământ superior, institute de cercetare, muzee, alte grădini zoologice din țară și străinătate, iar detalii amănunțite ale unor astfel de proiecte sunt puse la dispoziție, la cerere precum este prescris la punctul 16.	
	5. La art 7.Înregistrarea animalelor punctul (4) Înregistrările conțin următoarele informații: a) denumirea comună (dacă există) și denumirea științifică a speciei; b) informații despre locul de naștere al animalului (dacă este în libertate sau în captivitate), identificarea părinților dacă se cunosc, locațiile anterioare ale animalului (dacă sunt cunoscute), precum și situația populației din libertate de unde provine animalul (dacă aceasta este disponibilă). apare un șir de întrebări...luând în vedere că conform art 5) punctul ,10,11, 12 este clar stipulat de unde apar animalele în grădinile zoologice și nu este clar cum să nu fie cunoscute locațiile anterioare situația din libertate de unde provine animalul, sexul animalului. Și chiar dacă din careva motive nu se	Se acceptă Textul la art. 13 alin. (4) (anterior art. 7 alin.(4)) s-a modificat și are următorul cuprins: „(4) Înregistrările conțin următoarele informații: a) denumirea comună și denumirea științifică a speciei; b) informații despre locul de naștere al animalului, indicarea părinților dacă se cunosc, locațiile anterioare ale animalului, precum și situația populației din libertate de unde provine animalul.”

		cunoaște de la început, oricum cu timpul aceste date încep a se cunoaște, spre exemplu sexul animalului. Motivarea Amendamentului Din acest motiv propun să fie completat în felul următor: Înregistrarea trebuie să includă denumirea comună, dacă este în libertate sau caprivitate, dacă sunt cunoscute locațiile anterioare ale animalului, situația din libertate de unde provine animalul, sexul animalului - toate aceste trebuie incluse. În cazul în care careva din detalii nu se cunoaște, urmează a fi completate pe parcurs îndată cum devin cunoscute.	
		6 La Articolul 10. Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi g) refuzul grădinilor zoologice neautorizate de a înstrăina animalele sau eliberarea ori uciderea animalelor întreținute. Motivarea Amendamentului Pentru a nu crea confuzie propun să fie scris în felul următor: g) refuzul grădinilor zoologice neautorizate de a înstrăina animalele, eliberarea ori uciderea animalelor întreținute. Articolul se exclude Articolul 10. Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi (1) Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspunderea contravențională și penală, conform legislației în vigoare. Conform cărei legislații va fi pedepsit persoana care va refuza să îndepărteze animalele pe care le ține neautorizat? Merită să fie făcute schimbări respective în codul contravențional și penal. Articolul se exclude Articolul 10. Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi. h) deținerea de către persoanele fizice a animalelor interzise prevăzute la art. 15. Această lege are 11 articole, nu 15.	Se acceptă Articolul 10. Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi s-a exclus.
Karl Luganov	20	1. Определение “дикие животные”	Se acceptă

„Societatea Umană” noci@yandex.ru	Комментарий: Считаю, что на данный момент определение немного имеет неясность, так как бездомные собаки и кошки, тоже могут считаться дикими животными, потому что живут в природе и ищут себе пропитание Поправка: предлагается чуть измененный вариант: “Animalele sălbatice sunt animale a căror habitat natural este sălbăticia, care pot fi în stare de libertate naturală, ținute în condiții semi-libere sau în captivitate.”	Noțiunea s-a modificat și are următorul cuprins: „<i>animal sălbatic</i> – animal care, trăind în natură sau aflat în captivitate, nu a fost domesticit ori modificat prin reproducere controlată și își păstrează trăsăturile și comportamentele specifice speciei, adaptate supraviețuirii în habitatul natural.”
	2. Определение “зоопарки” Комментарий: Считаю что надо исключить, количественные показатели из определения. 1) Потому как могут быть и мини зоопарки, которые содержат животных в меньших количествах, но тем не менее показывают публике. 2) Нет указания в количестве и в Директиве ЕС от 1999/22, и во многих других законах ЕС 3) Кроме того, цифры “10 видов и 50 животных”, это очень большие цифры. Потому как даже если представить что содержится 1 вид животных, например львы в количестве 50 штук, это очень много животных. И тем более если показываются публике. 4) У нас есть довольно много так называемых, “мини-зоопарков”, которые выставляют животных для просмотра публике. И они тоже должны лицензироваться. Все практически учреждения что выставляют диких животных для обозрения должны быть лицензированы. Поправка: Предлагается прописать формулировку схожую с законом Великобритании https://surl.li/rdnwhz - “grădini zoologice” - înseamnă toate unitățile în care se dețin animale sălbatice în scopul prezentării către public pentru o	Se acceptă Noțiunea s-a modificat și are următorul cuprins: „<i>grădini zoologice</i> – toate unitățile permanente în care se dețin animale din specii sălbatice în scopul prezentării către public pentru o perioadă de minimum 7 zile pe an, cu excepția circurilor, a magazinelor de animale de companie și a unităților care sunt exceptate de la cerințele legi în temeiul faptului că nu expun publicului un număr semnificativ de animale sau specii și că această exceptare nu aduce atingere obiectivelor de protejare a faunei sălbatice, conservarea biodiversității și bunăstării animalelor.”

		perioadă de minimum 7 zile pe an, cu excepția circurilor, a magazinelor zoo.”	
		3. De adaugat noțiune - ”Autorizarea unităților care dețin animale sălbatice” Комментарий: Считаем правильным, добавить в определение, что значит лицензирования зоопарков и учреждений которые содержат животных. Чтобы бы она была одной из важных основ при выдаче лицензии Правка: Добавить в проект следующее определение - “Autorizarea unităților care dețin animale sălbatice- este o procedură de recunoaștere a capacității persoanelor juridice și a persoanelor fizice – de a asigura întreținerea permanentă a unui număr semnificativ de animale sălbatice vii pentru expunerea lor publică timp de șapte sau mai multe zile pe an”	Se acceptă Articolul 2 s-a completat cu noțiunea: „<i>autorizarea grădinilor zoologice</i> – procedură prin care se autorizează unitățile permanente în care se dețin animale din specii sălbatice în scopul prezentării către public pentru o perioadă de minimum 7 zile pe an, cu excepția circurilor, a magazinelor de animale de companie și a unităților care sunt exceptate de la cerințele legi în temeiul faptului că nu expun publicului un număr semnificativ de animale sau specii și că această exceptare nu aduce atingere obiectivelor de protejare a faunei sălbatice, conservarea biodiversității și bunăstării animalelor.”
		4. Добавить art 21- Основные обязанности зоопарков Комментарий: Считаю, что было бы правильно, все же прописать в начале закона, основные обязанности зоопарка, так как это сделано в Директиве 1999/22 Чтобы основная концепция не терялась в законе а было выделена в начале. Также предлагается добавить пункт, что зоопарк еще должны выполнять роль приюта или убежища, для найденных, конфискованных или раненых животных для их реабилитации: Правка: создать art. 21 - следующего содержания:	Se acceptă În proiectul de lege s-au operat modificările de rigoare.

	“art. 21- Principalele funcții grădinii zoologice a) Conservare a naturii, b) Educația privind protejarea naturii și a animalelor; c) Cercetare științifică studiul faunei sălbatice și elaborarea bazelor științifice pentru reproducerea lor în captivitate. d) Funcția de azil pentru animalele sălbatice confiscate, relocate sau ranite cu reabilitarea lor.”	
	5. Art. 3 - Получение авторизации Комментарии: Для получения авторизации зоопарков, зоопарки должны отвечать определенным требованиям, поэтому процедура получения авторизации должна быть очень тщательной и хорошо прописанной. В законе должно быть хорошо прописано какие документы должен предоставить зоопарк прежде чем открыться. Поправка: Добавить в арт 3 - пункт следующего содержания. “При подаче заявления на получение лицензии на деятельность заявитель должен доказать: a) что проект зоопарка соответствует требованиям, предъявляемым к плану зоопарка, b) что у него есть сотрудники, имеющие соответствующую профессиональную квалификацию для работы в зоопарке с теми животными которых собирается держать зоопарк, согласно поданному заявлению на получение лицензии c) что у него есть достаточные финансовые ресурсы для строительства зоопарка и выполнения задач d) предоставить стратегический план проект научной деятельностью, которой они хотят заниматься на ближайшие 3 года e) предоставить образовательный план f) представить что у него есть план спасения животных на случай землетрясений, наводнений	Se acceptă Textul la art. 3 alin. (4) s-a modificat după cum urmează: „(6) La cerere se anexează următoarele documente: a) copia autorizației sanitare veterinare eliberate de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (în continuare – ANSA) în conformitate cu art. 18 din Legea 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară; b) extrasul din contul curent care confirmă existența resurselor financiare pentru acoperirea cheltuielilor de întreținere pe o perioadă de 6 luni a animalelor sălbatice indicate în planul de afaceri prevăzut la lit. d) c) confirmarea bancară a constituirii fondului de rezervă în valoare de minimum 5% din suma indicată la lit. b), destinat situațiilor critice și de forță majoră; d) planul de afaceri, care include descrierea infrastructurii, planul de

	g) что у него есть финансовые средства или страховка на животных в случае если зоопарк закроют или животных надо будет содержать пока не перевезут в другое место h) предоставить документ что ближайшие соседи не против, нахождения рядом зоопарка i) разрешения от пожарных	întreținere a animalelor cu indicarea costurilor și măsurile pentru protecția mediului. e) lista animalelor care urmează să fie ținute în captivitate, cu indicarea familiei, genului, speciei și numărul fiecărui animal în parte (în limba română și în limba latină) și a valorii de conservare ale acestora; f) procura după caz.”
	6. Указать более детально, процедуру получения авторизации Комментарий: Считаю необходимо утвердить, отдельный акт, в котором будет прописано весь перечень документов представляемых при подаче заявления на получение лицензии, порядок рассмотрения заявления и порядок выдачи лицензии на деятельность По примеру закона Эстонии: https://www.riigiteataja.ee/akt/13136514 Правка: Внести следующий пункт в art.3: ” Procedura de examinare a cererii și procedura de eliberare autorizației pentru activitate grădinelor zoologice este aprobată de către Guvern”.	Se acceptă Textul la art. 3. „Procedura de autorizare” s-a modificat.
	7. Aviz de conformitate de mediu art.3 alin (5) Правка: Прописать точно что включает в себя “авиз де конформитате” указанный в art.3 alin (5) от агентства окружающей среды, его форму или ссылку на него. А также внести этот авиз в список необходимых документов для получения окончательной авторизации для открытия зоопарка.	Se acceptă Textul la art. 3 alin. (7) s-a completat și are următorul cuprins: „(7) În procesul de evaluare a cererii, Agenția solicită avizul Inspectoratului pentru Protecția Mediului (în continuare – Inspectorat) privind conformitatea activității grădinii zoologice cu cerințele de protecție a mediului și

		utilizare rațională a resurselor naturale.”
	8. Убрать понятие, “ aprobarea tăcită”- art. 3 alin (7) Комментарии : По причине того, что животные это живые существа, и за их жизнь и здоровье нужно нести серьезную ответственность, а учреждения которые собираются содержать животных, должны создавать необходимые условия содержание. Процедура получения авторизации либо должна быть одобрена или должна получать аргументированный отказ. Нельзя использовать процедуру авторизации “тэчитэ” Выдача авторизации тэчитэ может привести к тому, что будет специально затягиваться процедура, а после чего, по этой статье выдаваться авторизации и тем учреждениям что не соответствуют условиям содержания Правка 1: Убрать в art. 3 alin (7) Правка 2: Параллельно внести предложение по изменению закона о предпринимательстве и добавить в исключения, что учреждения которые содержат животных, не могут получать авторизации “тэчитэ	Se acceptă Prevederea cu privire la aprobarea tacită s-a exclus.
	9. Art 3 alin (8) Комментарий: Не очень понятна эта формулировка. Про что (8) Autorizația de mediu conține cerințe specifice pentru verificarea respectării prevederilor articolului 6. Правка: Считаю необходимо написать, подробно, что за cerintele specifice	Se acceptă La art. 3 alin. (9) (anterior art. 3 alin. (8) textul s-a modificat și are următorul cuprins: „(7) Autorizația de mediu emisă pentru grădinile zoologice conform anexei nr. 1, include cerințe specifice privind bunăstarea animalelor, siguranța publicului, conservarea biodiversității și raportarea periodică.”
	10. Создание комиссии на рассмотрение заявки по получение авторизации	Nu se acceptă

	Комментарий. Исходя из опыта других стран, считаем что необходимо чтобы окончательное разрешение на выдачу лицензии на работу зоопарков, было одобрено специально созданной комиссией: в состав которых входили бы представители: Министерство Окружающей Среды, Инспекторат Экологии, Ветврачи, Эксперты по диким животным (можно международные), Консультативный Совет по защите животных и представители общественных организаций по защите. Примеры таких комиссий есть в некоторых странах Европы, и работают наподобие Комитета по Этике по защите лабораторных животных. Очень важно, чтобы свое мнение об открытии зоопарка, давали свое мнение и ученые и представители организаций по защите животных Поправка: Внести в art 3 alin (10) следующего содержания “ art. 3 alin (10) Окончательное разрешение на выдачу лицензии по открытию зоопарка, выдается после одобрения специальной Комиссии по зоопаркам и коллекциям животных” https://www.riigiteataja.ee/akt/13136514	Conform proiectului de lege Autorizația de Mediu este eliberată de către Agenția de Mediu. În art. 3 și art. 4 este clar prevăzută procedura de autorizare și de retragere a autorizației de mediu.
	11. Авторизация только на определенные виды животных Комментарий: Необходимо прописать, что авторизация зоопаркам, выдается только на те виды и количество животных, которые были указаны в заявлении на подачу авторизации и только при наличии необходимых условий на их содержание. Приобретения любого другого вида животного, только через подачу нового заявления в Специальную комиссию и доказательства наличие необходимых условий. Зоопарки не должны превращаться в место, где привозят и привозят животных, а потом окажется что нет мест и условий для их содержания и разведения. Из-за чего животные либо будут находиться в плохих условиях	Se acceptă Art. 3 alin. (6) s-a completat cu lit. e) cu următorul cuprins: „e) lista animalelor care urmează să fie ținute în captivitate, cu indicarea familiei, genului, speciei și numărul fiecărui animal în parte (în limba română și în limba latină) și a valorii de conservare ale acestora;” Totodată, propunerea de a autoriza grădina zoologică din nou odată cu primirea fiecărui animal susținem că este exagerată. De exemplu, în cazul în

	содержания или даже погибать. А перевести животное не будет куда. Поэтому важнее предотвращать чем бороться потом с последствиями. Правка: Внести пункт в Art. 3 alin (11) следующего содержания: “(11) Autorizația se dă numai se dă numai la un anumit număr de animale și de anumită specie, care au fost indicate la cerere la deschiderea gradinii zoologice, și numai pentru acele animale pentru care au condiții necesare. La fiecare animale noi sau în număr mai mare de care este indicat în autorizare, trebuie să fie depusă cererea la ministerul mediului”	care în grădina zoologică este adus un animal confiscat de către organele de control, proprietarul autorizației este obligat să obțină o nouă autorizație. Considerăm că această cerință nu este logică, întrucât nu ar trebui să existe obligația de a solicita o autorizație suplimentară pentru un animal adus de autorități, care nu a fost inițial planificat în cadrul unității. Aceasta ar impune proceduri administrative suplimentare inutile și ar putea crea un context birocratic ne sustenabil pentru grădinile zoologice.
	12. Отказ в выдаче лицензии на зоопарки Комментарий: Необходимо прописать статью в которой будет указано, причины отказа в получение авторизации для зоопарков. По примеру закона о зоопарках Англии. Правка: Добавить в art.3 часть (12) и (13) со следующим содержанием “(12) В выдаче авторизации может быть отказано если: a) Создание или продолжение деятельности зоопарка может нанести вред здоровью или безопасности лиц, проживающих по соседству с зоопарком, или серьезно повлиять на поддержание правопорядка. b) Если они не уверены в том, что обязательства предусмотренные этим законом будут реализованы в зоопарке удовлетворительным образом. c) Если они не удовлетворены тем, что стандарты размещения, укомплектования персоналом или управления являются достаточными для надлежащего ухода и	Se acceptă În proiectul de lege, la art. 3, este prevăzută procedura de obținere a autorizației de mediu. (8) Cererea de autorizare se examinează în termen de cel mult 60 de zile lucrătoare de la data înregistrării complete a documentației și decizia de emitere a autorizației sau de refuz motivat se comunică solicitantului nu mai târziu de 5 zile lucrătoare de la finalizarea examinării.

	благополучия животных или любого из них или иным образом для надлежащего функционирования зоопарка. d) Если заявитель (если заявителем является юридическое лицо) или любой директор, менеджер, секретарь или другое аналогичное должностное лицо органа, или любой человек, работавший смотрителем в зоопарке, был осужден за правонарушение, предусмотренное настоящим Законом или за любое другое правонарушение, связанное с жестоким обращением с животными. (13) В случае отказа в выдаче лицензии он должен направить заявителю по почте письменное заявление с указанием причин отказа.”	
	13. Увеличить сроки на получение авторизации для открытия зоопарка Правка: - Внести изменение, что сроки на авторизацию выдаются в течение минимуму 90 дней. Аргументация: Считаем, что рассмотрение заявления на получение авторизации, должна более продолжительный срок, так как требует тщательной проверки всех необходимых условий. Например в Германии, Италии, Франции, Испании, сроки на получение авторизации на открытие зоопарка может быть от 6 месяцев до 2х лет, пока будут проверены, все необходимые процедуры. И кроме того проведены общественные консультации.	Se acceptă Termenul pentru obținerea autorizației s-a modificat și constituie „60 de zile”.
	13. Разрешение от АНСА! Комментарий: Не очень понятно, что включает в себя проверка от АНСА, что они проверяют, у нас образуется серая зона. Есть ли у них шаблон-форма, на основании которого они проверяют зоопарки. Насколько известно, у них нет такой формы, а есть только по фермам. В то время как хищники не относятся к фермерским животным. А не должно быть серых зон. И у нас выходит, что АНСА что-то	Se acceptă Lista de control a grădinilor zoologice va fi elaborată de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), în conformitate cu prevederile actelor normative naționale în vigoare din domeniul protecției și bunăstării

	проверяет, никто не знает что и потом мы на основании ее авторизации даем разрешение Правка: - Необходимо точно прописать, какие документы проверяет АНСА для открытия зоопарка. Шаблон на основании которого они проверяют зоопарк, форма его должна быть опубликована. - Форму эту надо разработать Министерству Окружающей среды, совместно с АНСА, чтобы учесть все условия что нужны для содержания животных - Также все же должна быть общая комиссии, которая проверяет сразу все документы. А когда по отдельности, могут возникать пробелы.	animalelor. Odată cu adoptarea prezentei legi și aprobarea hotărârii de guvern pentru punerea sa în aplicare, ANSA va dispune de cadrul legal necesar pentru elaborarea și implementarea unei liste de verificare standardizate, care va permite evaluarea unitară a respectării cerințelor legale de către grădinile zoologice din Republica Moldova.
	14. Art 3 alin (14) - добавить Комментарии: Зоопарки должны иметь - страховку гарантирующей уход и благополучие животных в зоопарке, который вынужден закрыться, или в случае природных катаклизмов, также их гуманное перемещение в другие соответствующие учреждения на период возможного длительного закрытия. И этот полис должен быть представлен как до открытия зоопарка, так и ежегодно его представлять, что он продлен Поправка: Внести в Art 3, alin (14) со следующим - ” alin (14) Grădinile zoologice trebuie să aibă polis de asigurare care să garanteze îngrijirea și bunăstarea animalelor din grădina zoologică în cazul în care aceasta este nevoită să se închidă sau în situații de calamități naturale, precum și transferul lor uman în alte instituții autorizate, pe perioada unei posibile închideri îndelungate. Aceasta poliță trebuie prezentată atât înainte de autorizarea grădinii zoologice, cât și anual, pentru a confirma că a fost prelungită.”	Se acceptă Art. 3 alin. (6) s-a completat cu următorul text: b) extrasul din contul curent emis de o instituție financiar-bancară autorizată, care confirmă existența resurselor financiare pentru acoperirea cheltuielilor de întreținere a animalelor sălbatice pe o perioadă de 6 luni, calculate în baza unui deviz estimativ prezentat de solicitant. c) confirmarea bancară a constituirii fondului de rezervă în valoare de minimum 5% din suma indicată la lit. b), destinat situațiilor critice și de forță majoră;
	15. Art 3 alin (15) - добавить	Se acceptă

	Комментарии: Зоопарки должны делать ежегодные отчисления, на поддержание сохранения видов in situ. Потому что это одна из главных целей, сохранение биоразнообразия в природе. Правка: Добавить в Art 3 alin (15) со следующим содержанием: - “(15) Grădinile zoologice sunt obligate să efectueze anual contribuții financiare pentru conservarea speciilor in situ, reprezentând o parte din veniturile obținute din activitatea grădinii zoologice.”	Art. 3 alin. (6) s-a completat cu următorul text: c) confirmarea bancară a constituirii fondului de rezervă în valoare de minimum 5% din suma indicată la lit. b), destinat situațiilor critice și de forță majoră;
	16. De adăugat în art. 3 alin (16) Комментарии: Считаю необходимо прописать, на какой срок выдается авторизация на деятельность зоопарков. Правка: Добавить в art.3 alin (16) со следующим содержанием ”(16) Autorizație pentru funcționarea gradinii zoologie se dă pentru un termen de 2 ani”	Se acceptă Art. 3 s-a completat cu alin (10): „(10) Autorizația de mediu se eliberează cu titlu gratuit de către Agenția pe durată nedeterminată.”
	17. Articolul 4. Retragera autorizației de mediu Комментарий: Считаю что надо добавить и другие мотивы аннулирования авторизации не только на основании заявления АНСА или медиу. К примеру может быть жестокое обращение с животными, и это выявило полиция. Ведь не все статьи жестокого обращения с животными проверяет АНСА. или могут быть нарушены другие серьезные статьи. Или может быть заявление общественности. Или от налоговой. Или может само предприятие ликвидируется То есть заявления могут поступать не только от АНСА или инспектора окружающей среды. Кроме того, считаем что заявления об отзыве авторизации, должна принимать специализированная комиссия, о которой писалось выше, и она должна решать окончательно. Потому что отзыв авторизации это еще и угроза жизни животным.	Se acceptă Textul la art. 4. alin.(1) s-a modificat și are următorul cuprins: (1) Autorizația de mediu se retrage de către Agenție: a) la cererea titularului; b) la cererea Inspectoratului sau ANSA, în urma constatării unor nereguli majore care afectează bunăstarea animalelor sau mediul; c) în baza unei hotărâri judecătorești definitive.

	Правка: - добавить в каких случаях может быть отозвана авторизации еще (случаи жестокого обращения или нарушение других законов)	
	18. Art. 4 alin (10) Комментарии: Необходимо прописать, каким образом будет происходить изъятие животных из зоопарка, если будет отозвана лицензия или часть животных необходимо будет переместить. Процедура должна быть очень хорошо и тщательно прописана, и лучше чтобы была прописана в отдельном документе. В связи с чем предлагается следующая поправка. Правка: Добавить alin (10), следующего содержания: - “Retragerea (sechestrarea) animalelor din grădină zoologică se realizează în conformitate cu procedura de retragere a animalelor din unitățile care dețin animalele elaborată de Ministerul Mediului și aprobată de Guvern”	Se acceptă Art. 4 s-a completat cu alin. (8) cu următorul cuprins: „(8) Procedura de relocare a animalelor se stabilește prin regulament aprobat de ANSA, cu consultarea Inspectoratului și a organizațiilor de profil.”
	19. Art. 4 alin (11) - de adăugat - Protejarea de stat Комментарий: Необходимо добавить пункт, что в случае закрытия зоопарка или его части, или в случае изъятия животных, государство перед под свой постоянный контроль содержание животных в закрытом зоопарке или перемещаемых или конфискованных. Правка: добавить в art.4 alin (11) следующего содержания: “(11) Ministerul Mediului și Comisia de grădini zoologice, trebuie să preia sub controlul permanent întreținerea animalelor în grădinile zoologice închise, sau asupra animalelor confiscate ori transportate în alte unități autorizate pînă la normalizarea situației”	Nu se acceptă Propunerea nu se acceptă deoarece gestionarea animalelor în cazurile de închidere a grădinilor zoologice, confiscare sau relocare este deja reglementată prin cadrul legal existent, care stabilește responsabilitățile autorităților competente (precum ANSA sau alte instituții specializate). Introducerea unei prevederi privind „controlul permanent” din partea Ministerului Mediului sau a Comisiei pentru grădini zoologice ar crea o suprapunere instituțională și ar

		genera ambiguități în aplicarea responsabilităților. În plus, formularea „control permanent” este neclară juridic și greu de implementat practic, având în vedere caracterul temporar și specific al acestor situații (închidere, confiscare, relocare). Măsurile de protecție trebuie să fie adaptate fiecărui caz concret și coordonate între autoritățile competente, nu instituite generic printr-un articol rigid
	20. Art. 5 alin 11 - (11) Prin derogare de la alin. (9) animalele sechestrate de organele competente, sau animalele aduse de persoane fizice sau juridice pot fi plasate temporar sau definitiv în gardina zoologică numai cu acordul proprietarului. Комментарий: Считаем что надо прописать, более точно с согласия кого, животного или зоопарка. Чтобы не было разных чтений, прописать более точно. Правка: Предлагаем заменить слова ”proprietarului” на слова “Grădiniei Zoologice” будет выглядеть так: ”(11) Prin derogare de la alin. (9) animalele sechestrate de organele competente, sau animalele aduse de persoane fizice sau juridice pot fi plasate temporar sau definitiv în grădina zoologică numai cu acordul Grădinii Zoologice”	Se acceptă Textul la art. 7 s-a completat cu alin. (3) și alin. (4) cu următorul cuprins: „(3) Prin derogare de la alin. (1), animale sălbatice sechestrate de organele competente, abandonare sau donate de persoane fizice și juridice sunt preluate de grădinile zoologice în scopul protecției și conservării <i>ex situ</i> a acestora. (4) În vederea aplicării alin. (3), grădina zoologică: a) notifică în scris Agenția, Inspectoratul și ANSA, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la preluare, despre primirea unui animal donat, abandonat sau confiscat; b) analizează situația împreună cu specialiștii din cadrul Agenției,

		Inspectoratului, ANSA și ai instituțiilor de profil, în vederea stabilirii măsurilor necesare, precum eliberarea în mediul natural, carantinarea, includerea în colecția instituției, găzduirea temporară în scop de reabilitare și ulterior eliberare, ori donarea/transferul către o altă instituție similară din țară sau din străinătate.
	21. Art. 5 alin 14 - “(14) Grădinile zoologice demonstrează performanțe în conservare, reproducere, educație și cercetare.” Комментарий: Не очень понятно, определение этого пункта, о чем идет речь. Кому показывают перформанцеле, в какой форме. Обычным людям или министерству. Правка: Предлагаем, чтобы зоопарки давали ежегодные отчеты о своей научной деятельности, отчеты о своих преках по сохранение биоразнообразия, научной деятельности.	Se acceptă Textul s-a exclus.
	22. Art. 5 alin (19) - (19) Cerințele privind asigurarea bunăstării animalelor și siguranța publicului în grădinile zoologice sunt aprobate prin hotărâre de Guvern. Комментарий: Считаем что нужны черинцеле не только для животных в зоопарках, но и для всех диких животных содержащихся в неволе. Потому что не важно они в зоопарке они или нет, нормативы для диких животных должны быть одни и те же. А также необходимо прописать, кто разрабатывает эти нормативы, по нашему мнению, это должно быть	Se acceptă La art. 6 lit. f) (anterior art.5 alin.(19) textul s-a modificat și are următorul cuprins: „f) să respecte cerințele de bunăstare a animalelor sălbatice deținute în captivitate și siguranța publicului în grădinile zoologice aprobate de Guvern;”

	Министерство Окружающей среды, так как больше знает про область диких животных. Правка: предлагаю следующую формулировку этого пункта - “(19) Normele privind asigurarea bunăstării animalelor sălbatice întreținute sunt elaborate de Ministerul Mediului și sunt aprobate prin hotărâre de Guvern.”	
	23. Art.5 alin (20) - De adaugat alin nou Комментарии: Обязательно нужно прописать что ответственность за благополучие содержащихся животных лежит на всем персонале который взаимодействует или наблюдают за животными. Они должны создавать условия, не обращаться так чтобы животным это доставляло проблемы, или сообщать если животные заболели и им нужна помощь Правка: Предлагается добавить в Art.5 alin (20) со следующим содержанием: - (alin 20) Responsabilitatea pentru controlul bunăstării animalelor din Grădina Zoologică revine personalului, inclusiv îngrijitorilor, curatorilor și medicilor veterinari, prin efectuarea evaluărilor zilnice ale stării acestora.”	Se acceptă Proiectul de lege s-a completat cu art. 8 cu următorul cuprins: „Articolul 8. Personalul grădinilor zoologice (1) Grădinile zoologice angajează personal calificat, în număr suficient pentru a acoperi toate activitățile desfășurate în cadrul unităților, asigurându-se astfel că standardele de îngrijire a animalelor și de siguranță sunt respectate în permanență. (2) Grădinile zoologice organizează anual cursuri de instruire și perfecționare profesională, care includ, cel puțin, următoarele componente: a) îngrijirea generală a animalelor, inclusiv alimentație, igienă, comportament și identificarea semnelor de boală; b) specializarea pe specii, cu accent pe particularități biologice, comportamentale și medicale, precum și tehnici de manipulare specifice;

		c) menținerea sănătății animalelor, inclusiv colaborarea cu medicii veterinari și prevenirea bolilor zoonotice; d) cunoașterea principiilor de conservare a biodiversității și protecția mediului; e) instruirea pentru intervenții în situații de urgență, pentru protejarea animalelor și vizitatorilor; f) comunicarea eficientă cu publicul, educarea acestuia privind fauna și conservarea speciilor. (3) Angajații grădinii zoologice respectă normele etice și principiile de tratare umană și responsabilă a animalelor.”
	24. Art.6 alin (f) - de modificat f) să adăpostească animale în condiții care să corespundă cerințelor biologice și de conservare ale fiecărei specii; Комментарий: Надо добавить что и обеспечения индивидуальных потребностей, так как могут быть животные имея какую-то особенность в развитии или травму конечностей. И им надо создать необходимые условия. А также заменить слово “de conservare”, потому что может создать разные понимания формулировок. Правка: предоставить Art.6 alin (f) в следующем виде: “(f) să adăpostească animale în condiții care să corespundă cerințelor lor biologice, de specie și individuale”	Se acceptă Textul la art. 12 alin. (5) lit. f) s-a modificat și are următorul cuprins: „f) să adăpostească animale în condiții care să corespundă nevoilor fiziologice, etologice, mentale și sociale ale fiecărui individ, luând în considerare specificul speciei.”
	25. În art.6 de adăugat lit t) Комментарий: необходимо прописать, что зоопарки должны принимать меры предотвращающие бесконтрольное размножение животных.	Se acceptă Art. 11 (anterior art. 6) s-a completat cu următorul text: „h) reproducerea necontrolată a

	Правка: Добавить în art.6 lit (t) со следующим содержанием: ”t) Grădinile zoologice întreprind măsuri pentru a preveni înmulțirea necontrolată a animalelor întreținute”	animalelor fără respectarea unui program de management genetic aprobat de administrator și coordonat de Agenție;”
	26. În art.6 de adăugat lit u) Комментарий: Зоопарки обязаны ежегодно публиковать в открытом доступе информацию о: побегах или гибели животных, а также информацию, о приобретении или передачи животных. Правка: Добавить в art. 6 alin (1) litera u) со следующим содержанием: ”u) Grădinile zoologice sunt obligate să publice anual, în acces deschis, informații despre: evadările sau decesul animalelor, precum și informații despre achiziționarea sau transferul animalelor.”	Se acceptă Art. 14 (anterior art.8) se completează cu alin. (5) cu următorul cuprins: „(5) Lista anuală a colecției de animale se publică de către Grădina Zoologică pe pagina sa web oficială nu mai târziu de 1 aprilie a anului următor celui la care se referă lista.”
	27. Art 6 alin(2) - добавить - пункты про запреты - Комментарий: Необходимо прописать в законе что запрещено делать зоопаркам. Правка: Добавить в art.6 alin (2) со следующим содержанием “(2) Зоопаркам запрещается a) Приобретать или содержать диких животных если нет соответствующих условий b) Приобретать виды животных которые не указаны в авторизации c) Держать большее количество животных чем то которое указано в авторизации d) Жестоко обращаться с животными e) Обрезать крылья содержащимся птицам f) Создавать передвижные выставки и передвижные зоопарки g) Продавать животных юридическим и физическим лицам.	Se acceptă Textul proiectului de lege s-a completat cu Articolul 11. Interdicții
	28. Art 7. Înregistrarea animalelor	Se acceptă

	Комментарии: Считаю что весь учет животных, должен происходить обязательно и в электронной форме. Формы и учет для зоопарков должны быть едиными, чтобы потом не было что каждый зоопарк ведет учет так как ему вздумается. И было легко анализировать все отчеты. Поэтому формы учета, должно разработать Министерства Окружающей Среды. Правка: Считаю внести следующие поправки: 1) alin(5) ”Toată evidența animalelor întreținute se efectuează în forma electronică” 2) alin(6) ”Regulile și formele de evidența animalelor sălbatice întreținute se elaborează de către Ministerul Mediului”	Textul la art. 13 (anterior art. 7 alin. (2)) s-a modifică și are următorul cuprins: „(2) Înregistrările sunt efectuate în format digital, semnate electronic de responsabilul desemnat, și păstrate într-un sistem securizat. (3) Înregistrările prevăzute la alin. (2) după 10 ani sunt arhivate electronic pe termen lung, cu posibilitatea accesării la cerere de către autorități.”
	29. Art.7 alin (4) litera k) Комментарии: В структуру регистрации животного следует добавить, если животное инвазивное или нет. Правка: Добавить в art.7 alin (4) literu k) cu următorul conținut - ”k) de indicat dacă animalul este de specie invazivă”	Se acceptă Art. 13 alin. (4) se completează cu lit. l) cu următorul cuprins: „l) informații privind caracterul invaziv al speciei în Republica Moldova.”
	30. Art 8. Lista colecției 1) Art. 8 alin (1) Комментарий: Как уже писалось выше, считаю необходимо убрать эту цифру по животным, во многих странах она не указана, и даже 50 видов одного животного это уже очень много! 50 львов или 50 тигров, или даже 10. Вообще все заведения что показывают животных публике должны быть лицензированы. Также считаю, что зоопарки должны представлять вообще весь список содержащихся животных. Правка: Предлагаем следующую формулировку - alin (1) ”Animalele din speciile sălbatice aflate în grădinile zoologice precum și animalele din unitățile care expun publicului, se consideră colecție de animale din fauna sălbatică și sunt înregistrate de către Agenție în Registrul de stat al colecțiilor de animale și plante.	Nu se acceptă A se vedea comentariile de mai sus.

	- alin (5) ”Cu lista animalelor sălbatice întreținute, se prezintă și lista tuturor animalelor întreținute”	
	31. Art. 8 alin - (Important) ! Comentarii: И все же по всем формам отчета, необходимо разрабатывать отдельный документ. В котором необходимо прописать - акты приема животных - акты рождения животного - акт смерти животного - акт смерти или передачи животного - акт побега животного - и другие Правка: - alin (6) ”Regulile și formele de evidența animalelor sălbatice întreținute se elaborează de către Ministerul Mediului”	Se acceptă Art. 13 s-a completat cu alin. (5) cu următorul cuprins: „(5) Modelul certificatelor de primire, naștere, deces, transfer sau evadare a animalelor din colecția de animale din gradina zoologică sunt elaborate și aprobate de către ANSA.”
	32. Запреты на содержание некоторых видов животных Комментарий: Считаем что необходимо дополнить список животных запрещенных к содержанию физическими лицами. А также он должен быть действителен и для юридических лиц. И прописать животных которых запрещено содержать в зоопарках Потому что, в нашей стране нет необходимых условий, или их очень сложно создать. Или учитывать что если будем закрывать зоопарки, нет возможности размещать в другом месте у нас. Список составлен на примере Закона Австрии: https://surl.li/nbiguy Правка: Предлагается в статью 9 представить в следующем виде ”Art.9 (1) Persoanele fizice și juridice nu pot deține următoarele specii de animale din fauna sălbatică după cum urmează:	Se acceptă Articolul 9. Interdicții de întreținere a animalelor sălbatice de către persoanele fizice s-a exclus din proiect deoarece nu este obiectul de reglementare a acestei legi.

	a) speciile de animale care necesită protecție strictă, incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova cu gradul de vulnerabilitate – critic periclitate, periclitate și vulnerabile; b) speciile de animale care necesită protecție strictă incluse în Cartea Roșie a IUCN cu gradul de vulnerabilitate – critic periclitate, periclitate și vulnerabile. c) toate speciile de primate; d) toate speciile de păsări de pradă, cu excepția păsărilor de vânătoare în conformitate cu prevederile Legii 5/2024 e) toate speciile de reptile veninoase și pitoni. f) Однопроходные (Monotremata), все виды; g) Шерстокрылы (Dermoptera), все виды; h) Xenarthra, все виды; i) Панголины (Pholidota), все виды; j) Циветты (Viverridae), все виды; k) Гиены (Hyaenidae), все виды; l) Хищные собачьи (Canidae), за исключением лисицы (<i>Vulpes vulpes</i>); m) Большие кошки (Pantherini), все виды; n) Малые кошки (Felini), все виды, o) Гепард (<i>Acinonyx jubatus</i>); p) Ursidae, все виды; q) Рыжий кот (<i>Ailurus fulgens</i>); r) Бамбуковый медведь (<i>Ailuropoda melanoleuca</i>); s) Морские млекопитающие все виды t) Трубказубовые (Tubulidentata), все виды; u) Носороги (Rhinocerotidae), все виды; v) Тапиры (Tapiridae), все виды; w) Бегемоты (Hippopotamidae), все виды; x) Жирафы (Giraffidae), все виды; y) Хоботные, все виды. z) Животные, находящиеся под охраной международных конвенций (например, виды, включенные в	
--	--	--

	списки CITES), для содержания которых требуются специальные лицензии aa) Другие виды диких животных, естественным образом обитающие в природе, содержание которых в неволе может привести к угрозе безопасности людей (2) Grădinilor zoologice este interzis de întreținut următoarele animale: a) слонов; b) тигров, львов, гепардов (кроме действующего зоопарка) c) дельфинов и все виды морских млекопитающих d) животные запрещенные к содержанию посредством Директивы ЕС и Конвенции CITES, за исключением случаев, если это относится к программе сохранения вида или его выращиванию, и это подтверждено документально	
	33. Articolul 10 - Amenzi Комментарии: Что касается штрафов, считаем чтобы данный Закон был рабочий, необходимо в короткое время подготовить параллельный документ для добавления в Кодекс о Правонарушениях или в Уголовный Кодекс, с видами штрафами по нарушениям закона о зоопарках. Правка 1: Создать проект об изменении Кодекса о правонарушениях и Уголовного Кодекса о внесении штрафов за нарушения закона о зоопарках. Правка 2: Добавить следующие пункт в статью о штрафах - “Допущения бегства животных приравнивается к жестокому обращению с животными”	Se acceptă Art. 10 s-a exclus. Totodată s-au prezentat propuneri de modificare a Codului Contravențional în felul următor: Articolul 138 ¹. Încălcarea regulilor de întreținere a animalelor în grădinile zoologice. (1) Distrugerea sau deteriorarea infrastructurii grădinii zoologice care afectează viața animalelor din colecție se sancționează cu amendă de la 80 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 600 de unități

		convenționale aplicată persoanei juridice. (2) Sustragerea de animale vii, pui, embrioni, ouă, icre sau alte produse biologice destinate reproducerii în captivitate se sancționează cu amendă de la 80 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. (3) Eliberarea neautorizată a animalelor din grădinile zoologice se sancționează cu amendă de la 50 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. (4) Transportarea neautorizată de animale vii sau de material reproductiv în/din grădini zoologice se sancționează cu amendă de la 50 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu
--	--	--

		funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. (5) Vânzarea de animale vii din colecție sau material reproductiv către persoane fizice sau juridice neautorizate se sancționează cu amendă de la 80 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. (6) Organizarea de activități competitive de tipul luptelor de animale sălbatice, atât în incinta grădinii zoologice, cât și în afara acesteia se sancționează cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 600 la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. (7) Refuzul grădinilor zoologice neautorizate sau închise un urma retragerii autorizației de mediu de a înstrăina animalele întreținute se
--	--	---

		sanctionează cu amendă de la 400 la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. (8) Organizarea de evenimente cultural-artistice și a activităților de divertisment precum cele muzicale, gastronomice, tematice și sportive pe teritoriul grădinilor zoologice se sanctionează cu amendă de la 80 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.
	34. Comisii de inspectarea cu reprezentanții internaționali Комментарий: Считаем, что основываясь на опыт некоторых Европейских стран, хорошо к проверкам зоопарка, особенно перед их открытием привлекать международных европейских экспертов, которые имеет опыт в работе зоопарков и содержание диких животных. Или представителями Европейской Ассоциации Зоопарков. Это поможет нам содействовать тому, чтобы создавались современные зоопарки, с хорошими условиями и избегать коррупции. Правка: Добавить в статью что для инспекции Зоопарков приглашаются и международные европейские эксперты для анализа работы зоопарков и проверки необходимых условий.	Nu se acceptă Autoritățile competente (precum ANSA) dispun de specialiști calificați în domeniul bunăstării animalelor, siguranței și sănătății publice. Impunerea prezenței unor experți internaționali ar putea fi interpretată ca o lipsă de încredere în capacitatea instituțiilor naționale. Totodată, participarea experților internaționali generează costuri suplimentare semnificative, care nu sunt justificate în toate cazurile, mai ales în contextul proiectelor private sau al celor de dimensiuni reduse. Invitarea de experți internaționali poate fi utilă în anumite situații, dar

		trebuie să rămână o opțiune, nu o obligație. În plus, colaborarea internațională se poate realiza prin parteneriate, schimb de bune practici sau instruiți comune, fără a interveni direct în procesul de inspecție. Combaterea corupției și asigurarea calității grădinilor zoologice trebuie realizate prin consolidarea mecanismelor interne de control, transparentă și responsabilizare, nu prin externalizarea inspecției către terți. În concluzie, susținem ideea de colaborare internațională voluntară și consultativă, dar nu considerăm oportună includerea în legislație a obligativității participării experților europeni în comisiile de inspecție.
	35. Диспозиции финале! Разработка нормативов и правил о содержание диких животных в неволе. Правка: - Внести в диспозиции финале, что в течение 6 месяцев, после принятия этого закона, необходимо разработать и утвердить Нормативы по содержанию диких животных. И не выдаются авторизации новые пока не будет норм. Аргументация: Необходимо чтобы хорошо и полноценно работал закон, разработать в короткие сроки и нормативы по содержанию диких животных. . Кроме того, стоит отметить, что нормативы должны касаться не только	Se acceptă Art. 16. Dispoziții finale se completează cu alin. (4) cu următorul cuprins: „(4) În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul va aproba Cerințele privind bunăstarea animalelor sălbatice deținute în captivitate și siguranța publicului în grădinile zoologice.”

	зоопарков, но вообще содержание всех диких животных в неволе	
	36. Должно проводиться и общественные консультации Комментарии: Перед открытием зоопарка, должны проводиться и общественные консультации. О необходимости открытия зоопарка, и содержания там соответствующих животных	Nu se acceptă Procedurile de înființare și funcționare a grădinilor zoologice sunt reglementate în mod clar și exhaustiv, presupunând obținerea avizelor și autorizațiilor necesare din partea autorităților competente, inclusiv a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, precum și realizarea evaluărilor de specialitate privind bunăstarea animalelor, siguranța publică și protecția mediului. Aceste proceduri integrează deja mecanisme eficiente de control, monitorizare și supraveghere. Potrivit proiectului de lege, grădinile zoologice au statut de entități private și își desfășoară activitatea în conformitate cu legislația în vigoare. Instituirea unor consultări publice obligatorii pentru fiecare inițiativă privată de acest tip ar constitui o ingerință disproporționată în procesul decizional și ar putea genera obstacole nejustificate în exercitarea inițiativei antreprenoriale legale.

		De asemenea, deși consultările publice reprezintă un instrument important în anumite domenii de interes general, aplicarea lor în mod obligatoriu în acest context riscă să introducă un grad ridicat de subiectivism, fiind influențată de percepții emoționale sau de lipsa unei expertize de specialitate. În cazul grădinilor zoologice, deciziile trebuie să se bazeze preponderent pe criterii științifice, sanitare veterinare și ecologice, evaluate și asumate de autorități și specialiști competenți. Totodată, cadrul legal existent oferă deja publicului mecanisme adecvate de implicare și exprimare a opiniilor, precum sesizările, petițiile sau colaborarea cu organizațiile neguvernamentale de profil. Aceste instrumente asigură participarea civică fără a institui sarcini procedurale suplimentare nejustificate pentru inițiativele care respectă cerințele legale.
	37. Пример документации для проверки зоопарков Комментарий: Считаем что анкета на проверку зоопарков для получение лицензии должна быть более детальной. Ниже приводим пример анкеты с законодательства болгарии. На территории которой довольно большое количество зоопарков.	Se acceptă Lista de control a unităților de întreținere a animalelor, inclusiv grădinilor zoologice, se elaborează de către ANSA, iar procedura de control, stabilirea neregulilor, termenele de remediere și retragerea

	Правка: Предлагаем взять эти анкеты за основу и для нашего законодательства. На основе закона Болгарии закон https://surl.li/ajsikl ДОКУМЕНТАЦИЯ ДЛЯ ЗАЯВКИ НА ЛИЦЕНЗИЮ НА ЗООПАРК ЧАСТЬ 1 - ИНФОРМАЦИЯ ОБ УЧРЕЖДЕНИИ 1. Название зоопарка: Имя директора/менеджера: Адрес зоопарка: Тел. номер (включая код города) Факс (включая код города) Веб-сайт: Год основания: Учреждение, которому подчиняется зоопарк (если таковое имеется): 2. Стратегия/программа развития ДА 0 НЕТ 0 3. Список сотрудников зоопарка с указанием их должности, квалификации и опыта (постоянных или временных) (прилагается) 4. Структура управления зоопарком (схема прилагается) 5. План зданий и сооружений зоопарка (прилагается) 6. Рабочее время Круглый год ДА 0 НЕТ 0 Сезонный ДА 0 НЕТ 0 7. Животные, принадлежащие зоопарку, которые разводятся за его пределами (сюда не входят животные, переданные в аренду для разведения): ДА 0 НЕТ 0 Если да, предоставьте, пожалуйста, конкретную информацию: ЧАСТЬ 2 - ПОДРОБНОСТИ ЖИВОТНЫХ 1. Актуальный список животных в коллекции	autorizației de mediu se realizează în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat (art. 4 alin. (2).
--	--	---

	 (прикрепил) 2. Ведение базы данных животных ДА 0 НЕТ 0 3. Методы маркировки животных и виды животных, на которых они применяются: а) микрочипове: б) татуировки: (с) ушные бирки: г) кольца: д) другие: 4. Наличие дневника для записи состояния и здоровья всех животных ДА 0 НЕТ 0 5. Укажите структуру журнала. ЧАСТЬ 3 - ВЕТЕРИНАРНЫЕ СЛУЖБЫ 1. Постоянный ветеринарный персонал ДА 0 НЕТ 0 Если ДА, укажите, пожалуйста: Имя: Адрес: Если НЕТ, забота о здоровье животных осуществляется: Имя: Адрес: Другие лица или консультанты, занимающиеся ветеринарными вопросами ДА 0 НЕТ 0 Если ДА, пожалуйста, предоставьте информацию: 2. Информация о ветеринарной программе, включая частоту посещений и оказываемую профилактическую помощь: 3. Краткое описание ветеринарной клиники при зоопарке:	
--	---	--

	4. Подробная информация о борьбе с вредителями-грызунами: 5. Подробная информация о средствах (средствах индивидуальной защиты, инструментах и приспособлениях) для сдерживания и контроля животных при отлове: 6. Проведение вскрытий трупов животных ДА 0 НЕТ 0 7. Организация проведения вскрытия: 8. Описание системы периодического обзора клинических и патологических данных: 9. Периодическая корректировка диеты ДА 0 НЕТ 0 10. Контроль за кормлением животных посетителями ДА 0 НЕТ 0 Если ДА, укажите, пожалуйста: 11. Привлечение экспертов по питанию животных ДА 0 НЕТ 0 Если ДА, укажите, пожалуйста: 12. Обмен информацией с другими зоопарками и организациями по вопросам разведения видов в коллекции ДА 0 НЕТ 0 Если ДА, укажите, пожалуйста: ЧАСТЬ 4 - МЕРЫ ПО ПРЕДОТВРАЩЕНИЮ ПОБЕГА ЖИВОТНЫХ 1. Наличие правил содержания животных и защиты посетителей от травм в: (документация должна быть представлена в день проведения генеральной проверки)	
--	--	--

	Питание ДА 0 НЕ 0 Контакты для персонала и посетителей с животными ДА 0 НЕ 0 Работа с ядовитыми животными ДА 0 НЕ 0 Побег животных..... ДА 0 НЕ 0 Использование защитного снаряжения от персоналаДА 0 НЕ 0 Другие ДА 0 НЕ 0 2. Правила в случаях побега животных..... (прилагается) 3. Способ оповещения персонала в случае побега животного: 4. Случай побега животного (краткое описание): а) в пределах зоопарка: б) за пределами зоопарка: 5. Информация о проведенном обучении персонала на случай побега животных (прилагается) 6. Наличие книги учета происшествий..... ДА 0 НЕ 0 7. Обучение персонала оказанию первой помощи ДА 0 НЕ 0 Если ДА, то сколько раз:	
--	--	--

	8. Инструктирование персонала о риске потенциальных зоонозов: 9. Проверки на предмет удаления деревьев и предметов, которые могут нанести травму или помочь в побеге животных ДА 0 НЕТ 0 10. Периодичность осмотров сеток и ограждений в вольерах: 11. Частота проверок электрических систем животных: ЧАСТЬ 5 - СОХРАНЕНИЕ ВИДОВ 1. Членство в зоопарковых организациях или организациях, связанных с сохранением видов (например, IUCN, EAZA, WAZA, Федерация зоопарков) ДА 0 НЕТ 0 Если ДА, укажите, пожалуйста, организации: 2. Влияние членства в этих организациях на планирование видов в коллекции ДА 0 НЕТ 0 Если ДА, укажите, пожалуйста: о Сохранение EX-SITU 3. Наличие плана по взысканию задолженности ДА 0 НЕТ 0 Если ДА, укажите, какие принципы и цели он реализует: Если НЕТ, на каком основании принимается решение о том, каких животных выращивать: Копия плана инкассации (прилагается) 4. Членство в группах по управлению видами: а) список участников Европейских программ по исчезающим видам (EER): б) EER председательствует в таксономических консультативных группах:	
--	--	--

	в) участие в программах других видов ДА 0 НЕТ 0 Если да, то укажите, пожалуйста: о Родословные книги 5. Ведение племенных книг зоопарком ДА 0 НЕТ 0 Если ДА, то для каких видов: а) международный: б) региональные: о Сохранение IN-SITU 6. Участие в программах и проектах по сохранению видов в их естественной среде обитания за последние три года ДА 0 НЕТ 0 Если ДА, опишите: 7. Ресурсы, инвестированные в программы и проекты по пункту 6: а) персонал: б) финансовые: в) обучение: г) другие: 8. Сбор средств на программы и проекты по пункту 6 за последние три года ДА 0 НЕТ 0 Если ДА, укажите программу или проект в пункте 6 и использованные финансовые средства: о Другие виды деятельности по сохранению видов 9. Другие способы поддержки сохранения видов ДА 0 НЕТ 0 Если ДА, укажите, пожалуйста: ЧАСТЬ 6 - ОБУЧЕНИЕ 1. Основные элементы программ и политик обучения: 2. Количество учителей: 3. Квалификация преподавателей:	
--	---	--

	Учитель Квалификация 4. Учебный центр: а) учебные кабинеты (количество): б) количество часов (число): в) библиотека: ДА 0 НЕТ 0 г) другие: 5. Уровень преподавания: Дети 0 Студенты начального курса обучения..... 0 Учащиеся средних учебных заведений 0 Студенты высших учебных заведений 0 Взрослые 0 6. Участие в образовательных программах ДА 0 НЕТ 0 Если ДА, перечислите: 7. Оценка эффективности программы обучения (например, проверки, обследования, опросы посетителей): 8. Учебные пособия (включая публикации) - подробности: 9. Членство и связь с организациями в области охраны природы. ЧАСТЬ 7 - ОБУЧЕНИЕ ПЕРСОНАЛА 1. Поощрение сотрудников к прохождению обучения в соответствии с их должностью ДА 0 НЕТ 0 2. Организация курсов повышения квалификации персонала ДА 0 НЕТ 0 Если ДА, укажите, пожалуйста: 3. Организация обучения на месте и предоставление библиотеки для персонала..... ДА 0 НЕТ 0	
--	---	--

	4. Организация обучения для других организаций ДА 0 НЕТ 0 Если ДА, укажите, пожалуйста: ЧАСТЬ 8 - ИССЛЕДОВАНИЕ 1. Исследования, проводимые или координируемые зоопарком: 2. Фонды и ресурсы зоопарка, используемые для исследований: а) персонал б) финансовый в) доступ внешних организаций г) предоставление данных или материалов для исследования внешними организациями д) другие 3. Исследования, проведенные за последние три года зоопарком или по его поручению: а) от персонала б) от други организации 4. Список научных публикаций за последние три года: а) от персонала б) от других организаций, использующих коллекцию. Ссылки из статейРекомендации из практикиСсылки из процедурПримечания Приложение № 3 к ст. 14, абз. 1 ОТЧЕТ ИЗ ОБЩЕЙ ПРОВЕРКИ, ПРОВЕДЕННОЙ ДЛЯ ЛИЦЕНЗИРОВАНИЯ ЗООПАРК Имя соискателя лицензии: Название зоопарка: Адрес: Тел. номер (включая код города):	
--	--	--

	Факс (включая код города): Наличие действующей/предыдущей лицензии: ... ДА 0 НЕТ 0 Если ДА, укажите, пожалуйста: Номер лицензии: Дата проведения общего осмотра: Преамбула к отчету - общие примечания: А. ОЦЕНКА ДОКУМЕНТАЦИИ ДЛЯ ЗАЯВКИ НА ЛИЦЕНЗИЮ НА ЗООПАРК <table> <tr> <td>Часть</td> <td>Рейтинг</td> <td>Примечания</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Подробности учреждения</td> <td>Полный</td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Неполный</td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Отсутствующий</td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Подробности о животных</td> <td>Полный</td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Неполный</td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Отсутствующий</td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Содержание животных по видам</td> <td>Полный</td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td>требования</td> <td>Неполный</td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Отсутствующий</td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ветеринарные услуги</td> <td>Полный</td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Неполный</td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Отсутствующий</td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Меры по предотвращению побега животных</td> <td>Полный</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Неполный</td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Отсутствующий</td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Сохранение видов</td> <td>Полный</td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Неполный</td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Отсутствующий</td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Обучение</td> <td>Полный</td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Неполный</td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Отсутствующий</td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Обучение на персонала</td> <td>Полный</td> <td>0</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>Неполный</td> <td>0</td> <td></td> </tr> </table>	Часть	Рейтинг	Примечания		Подробности учреждения	Полный	0			Неполный	0			Отсутствующий	0		Подробности о животных	Полный	0			Неполный	0			Отсутствующий	0		Содержание животных по видам	Полный	0		требования	Неполный	0			Отсутствующий	0		Ветеринарные услуги	Полный	0			Неполный	0			Отсутствующий	0		Меры по предотвращению побега животных	Полный				Неполный	0			Отсутствующий	0		Сохранение видов	Полный	0			Неполный	0			Отсутствующий	0		Обучение	Полный	0			Неполный	0			Отсутствующий	0		Обучение на персонала	Полный	0			Неполный	0		
Часть	Рейтинг	Примечания																																																																																																
Подробности учреждения	Полный	0																																																																																																
	Неполный	0																																																																																																
	Отсутствующий	0																																																																																																
Подробности о животных	Полный	0																																																																																																
	Неполный	0																																																																																																
	Отсутствующий	0																																																																																																
Содержание животных по видам	Полный	0																																																																																																
требования	Неполный	0																																																																																																
	Отсутствующий	0																																																																																																
Ветеринарные услуги	Полный	0																																																																																																
	Неполный	0																																																																																																
	Отсутствующий	0																																																																																																
Меры по предотвращению побега животных	Полный																																																																																																	
	Неполный	0																																																																																																
	Отсутствующий	0																																																																																																
Сохранение видов	Полный	0																																																																																																
	Неполный	0																																																																																																
	Отсутствующий	0																																																																																																
Обучение	Полный	0																																																																																																
	Неполный	0																																																																																																
	Отсутствующий	0																																																																																																
Обучение на персонала	Полный	0																																																																																																
	Неполный	0																																																																																																

Отсутствующий	0			
Исследовать	Полный	0		
Неполный	0			
Отсутствующий	0			
Б. ВЫВОДЫ, ПОЛУЧЕННЫЕ В ХОДЕ ПРОВЕРКИ				
При оценке соответственно отмечается ДА, НЕТ или НЕ ПРИМЕНИМО (НП). При отметке «ДА» соответствующая оценка выставляется следующим образом: 1 — отлично, 2 — хорошо, 3 — удовлетворительно, 4 — приемлемо.				
	ДА	НЕ	НП	Примечание
1	2	3	4	5
Я. Условия снабжения продовольствием и водой				
1.	Кормление каждого животного в соответствии с его биологическим видом			
	0	0	0	
2.	Гигиена			
	а) во время хранения	0	0	
	б) при приготовлении пищи	0	0	0
	в) при подаче еды	0	0	0
3.	Принимая во внимание особенности питания видов, чтобы обеспечить доступ			
	к пище и воде для всех животных	0	0	0
4.	Обеспечение безопасности животных и персонала во время			
	подачи еды	0	0	0
5.	Кормление животных посетителями			
	Если ДА, то как это контролируется?	0	0	0
II. Обеспечение подходящей среды для животных				
1.	Среда, удовлетворяющая физические, социальные и психологические потребности			
	потребности животных в зависимости от вида, к которому они принадлежат	0	0	0
2.	Параметры окружающей среды:			

	а) температура	0	0	0	
	б) вентиляция	0	0	0	
	в) свет	0	0		
	г) влажность	0	0	0	
	д) другие	0	0	0	
	3. Убежище для животных в их вольерах/загонах	0			
	4. Предусмотрена достаточная площадь для определенного количества животных.	0	0	0	
	5. Обеспечение уборки вольеров/загонов	0	0		
	III. Ветеринарные услуги				
	1. При выращивании животных соблюдаются высокие стандарты	0	0	0	
	2. Все животные, представленные публике, находятся в хорошем здравии.	0	0	0	
	3. Наблюдения за состоянием здоровья и его состоянием регистрируются.	0	0	0	
	4. Все животные получают необходимое лечение при проблемах со здоровьем.	0	0	0	
	5. Оборудование для отлова и содержания животных				
	6. Оборудование (приборы и инструменты) для анестезии	0	0	0	
	7. Ветеринарная клиника на территории	0	0		
	8. Предоставлена программа профилактической и лечебной ветеринарной помощи	0	0	0	
	и для кормления каждого животного				
	9. Система периодического просмотра клинического и патологического журнала	0	0	0	
	10. Ведение ветеринарного дневника	0	0	0	
	11. Хранение лекарств	0	0	0	
	12. Мониторинг и дневник приема лекарств	0	0	0	
	13. Противоядия	0	0	0	
	14. Проведение вскрытий	0	0	0	
	15. Условия изоляции:				

	а) обзор 0 0 0 б) лечение 0 0 0 в) восстановление 0 0 0 г) карантин (при необходимости) 0 0 0 Санитария и борьба с болезнями 16. Проникновение вредителей и хищников в вольеры для животных 0 0 0 17. Борьба с вредителями и хищниками 0 0 IV. Обеспечение нормального существования животных в соответствии с их поведением 0 0 0 V. Защита животных от бедствий 1. Содержание и работа с животными только под наблюдением 0 0 0 обученного персонала 2. Контакт животных с посетителями соответствует их поведению. 0 0 0 3. Взаимодействие между животными не является для них чрезмерно стрессовым. 0 0 0 MY. Перевозка и обращение с животными 1. Транспортное и переносное оборудование 0 2. Методы отлова и транспортировки животных следующие: 0 0 0 адаптированы к их поведению и гарантируют отсутствие травм и страданий у животных 3. Меры безопасности для животных и людей во время транспортировка или содержание животных за пределами зоопарка VII. Сохранение видов, образование и исследования 1. Участие в следующих мероприятиях или программах: а) научные и другие исследования, имеющие значение для сохранения и выращивания 0 0 0	
--	--	--

	виды, в том числе связанные с реинтродукцией диких видов в дикую природу б) проведение образовательных и просветительских мероприятий по сохранению видов 0 0 0 в) обмен информацией по сохранению и разведению дикие животные с другими подобными учреждениями г) разведение диких животных 0 0 0 д) интродукция и реинтродукция в природу диких животных, 0 0 0 путем предоставления племенного материала от исчезающих видов 2. Предоставлял информацию и образование для общественности, касающиеся видов 0 0 0 коллекции, их естественная среда обитания и сохранение биоразнообразия 3. Наличие учебного центра, связанного с коллекцией 0 0 0 4. Обучение на персонала 0 0 0 5. Меры по сохранению видов в отношении зоологических ресурсов 0 0 0 сад 6. Меры по исследованию видов в отношении зоологических ресурсов 0 0 0 сад 7. Управление воспроизводством животных 0 0 VIII. Безопасность посетителей 1. Меры по предотвращению побега животных 0 2. Инструкция по действиям в случае побега животного 3. Охраняемый периметр, без доступа, вокруг клеток с животными 0 0 0 4. Барьеры для отпугивания животных 0 0	
--	--	--

	5.	Наличие предупреждающих знаков	0	0	
	6.	Наличие запрещающих знаков	0	0	0
	7.	Размеченные аварийные выходы	0	0	0
	8.	Техническое обслуживание зданий	0	0	0
	9.	Безопасность зон для посетителей и пешеходных дорожек	0	0	0
	10.	Поддержание санитарного состояния деревьев территория зоопарка			0
	IX.	Базы данных			
	1.	Текущие данные по сбору данных, включая:			
		а) численность животных по видам	0	0	
		б) приобретение, рождение, смерть, распоряжение и данные о побег животных	0	0	0
		в) причины смерти	0	0	0
		(г) здоровье животных	0	0	0
	2.	Ведение базы данных	0	0	0
	3.	Перечень и информация, предоставленные Министерству окружающей среды и водных ресурсов в соответствии со ст. 96, параграф. 2 ЗБР	0	0	0
	4.	Ведение базы данных о происхождении животных и местах их обитания			
		предоставляются	0	0	0
	5.	Наличие и хранение архивов	0	0	0
	X.	Реализация законодательства			
	1.	Отображение текущей/предыдущей лицензии на входе в зоопарк	0	0	0
	2.	Выполнение условий действующей/предыдущей лицензии	0	0	0
	3.	Реализация законодательства СИТЕС	0	0	0
	С. ВЫПОЛНЕНИЕ УСЛОВИЙ СОГЛАСНО СТ. 4 ПРАВИЛА				

	Условия			Завершенный		Невыполненный		Примечание
	1	2	3	4	5	6	7	
1.	Участие в научных и других исследованиях, имеющих важное значение для			0	0	0		
	сохранение и разведение видов, включая такие связанные с реинтродукцией диких видов в природу							
2.	Проведение образовательных и воспитательных мероприятий по			0	0	0		
	сохранение видов							
3.	Обмен информацией по вопросам сохранения и выращивания			0	0	0		
	диких животных с другими подобными учреждениями							
4.	Разведение диких животных			0	0	0		
5.	Введение и реинтродукция в дикую природу			0				
	животные, предоставляющие племенной материал но из находящихся под угрозой исчезновения видов							
6.	Предоставление посадочного материала по договоренности			0	0	0		
	виды, находящиеся под угрозой исчезновения, для сельского хозяйства							
	(где применимо)							
7.	Реализация требований постановления в соответствии со ст. 61 ,							
	параграф. 1 ЗБД :							
	а) размещение животных в условиях, удовлетворяющих			0	0	0		
	их биологические потребности и запросы							
	удовлетворяются							
	условия их сохранения и размножения							

	б) предоставление каждому животному адаптированной среды 0 0 0 чтобы удовлетворить его физические, психологические и социальные потребности, характерные для данного вида 8. Поддержание высокого уровня профилактических и лечебных мероприятий 0 0 0 ветеринарный уход и питание в период выращивания и развития запрягать животных 9. Маркировка образцов, когда это возможно 0 10. Принятие необходимых мер по предотвращению0 предотвращение побега животных, чтобы избежать возможные экологические угрозы местным видам 11. Ведение базы данных, включая: 0 0 0 а) количество различных видов животных в коллекции 0 0 0 б) происхождение образцов, способ получения, 0 дата рождения/вылупления, смерти, обмена и побега животных в) причины смертности каждого животного г) охрана здоровья животных д) технологии и приемы выращивания и содержания коллекции 12. Обеспечивает публичный доступ к коллекциям, информирование и просвещение общественности относительно видов в коллекциях, их естественной среды обитания и сохранения биоразнообразия 13. Предотвращение проникновения вредителей и хищников в вольеры для животных 14. Исполнение обязательств по ст. 96, параграф. 2 ЗБР	
--	---	--

	15. Представление информации для заполнения реестров в соответствии со ст. 63 Гражданского кодекса 16. Строительство объектов защиты 0 0 0 посетителей от травм, полученных от животных в коллекции Г-н ВЫПОЛНЕНИЕ УСЛОВИЙ ТЕКУЩЕЙ/ПРЕДЫДУЩЕЙ ЛИЦЕНЗИИ (заполняется в случаях, предусмотренных ст. 18 настоящего регламента) Условия Завершенный Невыполненный Непригодный Примечание D. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ПО УСЛОВИЯМ ЛИЦЕНЗИИ Состояние Примечание ЗАКЛЮЧЕНИЕ Название зоопарка: Дата: На основании проведенного общего обследования КОМИССИЯ РЕШАЕТ: Предлагает министру окружающей среды и водных ресурсов: 1. Выдать лицензию зоопарку 2. Выдать лицензию зоопарку с условиями, указанными в Части «Г» отчета 3. Отказать в выдаче лицензии Комиссия: Подпись: Председатель: (три имени, должность) Участники: (три имени, должность)	
--	--	--

Avizare și consultare publică repetată			
Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor Nr.05-3044 din 02.06.2025	21	Lipsa de obiecții și propuneri	
Centrul de Armonizare a Legislației Nr. 31/02-69-5824 28.05.2025	22	În context, prin prezentul aviz de compatibilitate se prezintă expertiza actualizată a transpunerii Directivei 1999/22/CE a Consiliului din 29 martie 1999 privind animalele sălbatice din grădini zoologice prin prisma versiunii actuale a proiectului de lege. Așadar, în ceea ce privește transpunerea Directivei 1999/22/CE, apreciem că proiectul de lege privind grădinile zoologice asigură transpunerea actului UE, conform constatărilor analizei de compatibilitate de mai jos. Art. 1 din Directiva 1999/22/CE, care se stabilește obiectivul urmărit de actul UE, este transpus în art. 1 „Obiectul de reglementare” din proiectul de lege. Noțiunea de „grădină zoologică” prevăzută în art. 2 „Definiție” din directivă este transpusă în art. 4 „Noțiuni generale” din proiectul de lege. Raportat la definiția prevăzută de proiectul de lege, menționăm că, aceasta identifică suplimentar numărul minimal de animale sălbatice/animale, pe care o unitate permanentă urmează a le deține, argumentată prin necesitatea delimitării unei grădini zoologice de categoria „Colecțiile de animale din fauna sălbatică” reglementată de Legea 439/1995 regnului animal al Republicii Moldova. Totodată, în partea ce ține de acceptarea propunerii de a substitui termenul de „magazine de animale de companie” cu termenul „magazine	Se acceptă Textul noțiunii de grădină zoologică s-a modificat după cum urmează: <i>„grădini zoologice</i> – toate unitățile permanente în care se dețin animale din specii sălbatice în scopul prezentării către public pentru o perioadă de minimum 7 zile pe an, cu excepția circurilor, a magazinelor de animale de companie și a unităților care sunt exceptate de la cerințele legi în temeiul faptului că nu expun publicului un număr semnificativ de animale sau specii și că această exceptare nu aduce atingere obiectivelor de protejare a faunei sălbatice, conservarea biodiversității și bunăstării animalelor.” În TC s-au operat modificările de rigoare. Totodată, art. 4 se completează cu textul: „(4) Neînălăturarea neregulilor

	zoo”, se consideră necesară păstrarea terminologiei utilizată de actul UE, în speță, „magazine de animale de companie”, termen utilizat ulterior și în alte acte UE de reglementare, dar și în contextul existenței legislației naționale armonizate, care definește termenul de „animal de companie”. Cerințele de conservare prevăzute de art. 3 din Directiva 1999/22/CE sunt reflectate în întregul text al proiectului de lege, identificate drept acțiuni de realizare atât prin prisma unor drepturi/obligații față de grădinile zoologice, dar și în contextul unor cerințe de conservare a biodiversității, astfel prevăzute în art. 13 (5) din proiectul de lege. Așadar, tabelul de concordanță prezentat urmează a delimita fiecare acțiune de conservare din norma UE separat, cu identificare tuturor acțiunilor de realizare a acestora, iar cerințele de conservare a biodiversității suplimentare prevăzute de proiectul național urmează a fi stabilite separat, drept prevederi cu specific național, în conformitate cu cerințele HG nr. 1171/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, prevăzute în Anexa nr. 2, pct. 7. Autorizarea de funcționare și inspectarea grădinilor zoologice este reglementată detaliat prin proiectul de lege la art. 5 - 6 (Capitolul II), prin care se descrie procedura de autorizare, dar și de retragere a autorizării în acord cu dispozițiile generale ale actului UE prevăzute în art. 4. Totodată, în partea ce ține de transpunerea ultimei teze din art. 4 din Directiva 1999/22/CE urmează a fi expres prevăzut un termen pentru conformare și înlăturare a neregulilor, în limitele prevăzute de actul UE – „nu poate depăși o perioadă de doi ani”. Cu referire la art. 5 din actul UE menționăm că, aceasta este o opțiune nepreluată, or proiectul de lege ține să prevadă cerințe de autorizare conforme celor stabilite în art. 4. În contextul celor expuse, tabelul de concordanță la art. 5 din directivă, va conține informația privind nepreluarea opțiunii date.	în termen de 2 ani care au dus la închiderea temporară a grădinii zoologice sau o parte a acesteia constituie temei pentru retragerea de către Agenție autorizăției.”
--	--	--

		Cerințele generale stabilite în art. 6 din actul UE privind închiderea grădinilor zoologice sunt prevăzute în art. 6 (7) - (11) din proiectul de lege, iar obligația de la art. 7 din actul UE de a desemna autorități competente în sensul prezentului act UE, are corespondent art. 5 din proiectul național, care pune în sarcina unor autorități naționale, în speță, Agenția de Mediu, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și Inspectoratul pentru Protecția Mediului, obligații specifice în cadrul procedurii de autorizare și inspecție a grădinilor zoologice. Totodată, obligația atribuită statelor membre de a determina sancțiunile aplicabile în cazul încălcării prevederilor de drept intern adoptate în conformitate cu actul UE dat prevăzută în art. 8 din Directiva 1999/22/CE are corespondent art. 12 din proiectul de lege, cât și sancțiunile existente din Codul Contravențional nr. 218/2008. Obiecții privind clauza de armonizare Se reiterează obiecția privind redacția clauzei de armonizare care urmează a fi modificată în partea ce ține de data publicării actului UE în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, prin substituirea datei de „29” cu data de „9” martie 1999. Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM-UE și Cadrului de negociere cu Uniunea Europeană.	La art. 5 s-a indică informația privind nepreluarea opțiunii date. Se acceptă În urma verificărilor suplimentare efectuate asupra datelor de publicare, s-a constatat că Directiva 1999/22/CE a Consiliului nu a fost publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene la data de 29 martie, (așa cum este indicat în proiect) și nici la 9 martie așa cum se solicită în aviz, ci la data de 9 aprilie 1999. În consecință, clauza de armonizare s-a modificat și are următorul cuprins: „Prezenta lege transpune Directiva 1999/22/CE a Consiliului din 29 martie 1999 privind animalele sălbatice din grădini zoologice, publicată în Jurnalul Oficial al
--	--	--	--

			Uniunii Europene L 94 din 9 aprilie 1999, CELEX: 31999L0022.”
Ministerul Educației și Cercetării Nr.04/2-09/3792 Din 28.05.2025	23	Lipsa de obiecții și propuneri	
Ministerul Afacerilor Externe Nr. DI/3041-5333 Din 27.05.2025	24	Lipsa de obiecții și propuneri	
Ministerul Sănătății 02.06.2025	25	Lipsa de obiecții și propuneri	
Inspectoratul pentru Protecția Mediului Nr.893 din 30.05.2025	26	Propune completarea suplimentară a Articolului 2 cu includerea literei (i) în sintagma următoare'. „să preia pentru reabilitare și întreținere temporară animalelor ridicate și predate de la organele abilitate”.	Se acceptă Textul la art. 7 s-a modificat și are următorul cuprins: „(3) Prin derogare de la alin. (1), animale sălbatice sechestrate de organele competente, abandonare sau donate de persoane fizice și juridice sunt preluate de grădinile zoologice în scopul protecției și conservării ex situ a acestora. (4) În vederea aplicării alin. (3), grădina zoologică: a) notifică în scris Agenția, Inspectoratul și ANSA, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la preluare, despre primirea unui animal donat, abandonat sau confiscat; b) analizează situația împreună cu specialiștii din cadrul Agenției,

			Inspectoratului, ANSA și ai instituțiilor de profil, în vederea stabilirii măsurilor necesare, precum eliberarea în mediul natural, carantinarea, includerea în colecția instituției, găzduirea temporară în scop de reabilitare și ulterior eliberare, ori donarea/transferul către o altă instituție similară din țară sau din străinătate.”
Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 160 Din 29.05.2025	27	În contextul prevederilor de la art. 5 din proiect (Procedura de autorizare (1) Grădinile zoologice sunt proiectare, construite și postutilizate conform prevederilor Codului 434/2023 urbanismul și construcțiilor. (2) Grădinile zoologice sunt înființate de către persoane juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, în baza autorizației de mediu conform modelului din anexa nr. 1, eliberată de Agenția de Mediu (în continuare – Agenție): menționăm, că nu există o claritate în proiect privind etapa de „înființare” a grădinilor zoologice și, propriu zis, începutul activității acestora. Reieșind din formularea de la alin. (2) „Grădinile zoologice sunt înființate ... în baza autorizației de mediu” poate fi interpretată norma că, mai înainte de a solicita actele permise în construcții conform alin. (1) din art. 5, este necesar ca persoana interesată să dobândească autorizația de mediu, însă, în mod firesc ar fi necesară dobândirea autorizației de mediu, doar ulterior proiectării și construirii spațiilor corespunzătoare grădinii zoologice. În acest sens, solicităm să introduceți claritatea necesară normelor respective (că solicitarea autorizației de mediu se poate depune doar după îndeplinirea prevederilor alin. (1) din art. 5). Alternativ, poate fi oportună substituirea cuvântului „înființate” cu cuvântul „autorizate”.	Se acceptă La art. 3 alin. (5) textul s-a modificat și are următorul cuprins: „(5) După îndeplinirea prevederilor alin. (3) cererea de autorizare se poate depune în format fizic la sediul Agenției sau în format electronic prin intermediul Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permise (SIA GEAP), conform modelului aprobat de Agenție. La alin. (6) lit. a) textul s-a modificat și are următorul cuprins: „a) copia autorizației sanitare veterinare eliberate de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (în continuare – ANSA) în conformitate cu art. 18 din Legea 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară (în continuare – Legea nr. 221/2007);”

Agencia de Mediu Nr. 14/402/2025 din 05.06.2025	28	Agencia de Mediu intervine cu obiectii și propuneri, după cum urmează. La art. 4 din ultimul alineat de corectat sintagma „Legea nr. 439/1999” în „Legea nr. 439/1995”.	Se acceptă La art. 2 (anterior art. 4) textul s-a modificat.
		Se propune redenumirea capitolului II în „Procedura de autorizare și retragere a autorizației de mediu pentru grădini zoologice” pentru a nu confunda denumirea actului permisiv cu alte denumiri din cadrul normativ din domeniul mediului.	Se acceptă Titlul capitolului s-a modificat și are următorul cuprins: „Procedura de autorizare și retragere a autorizației de mediu pentru grădini zoologice”
		La art. 5 alin. (5) lit. b) nu este clar după care formulă se estimează suma din confirmarea bancară precum că grădina zoologică posedă resurse financiare suficiente pentru întreținerea pe termen de un 1 an ale animalelor sălbatice indicate în cerere în condiții optime de sănătate, în așa mod ca aceasta să fie validată în procesul de examinare a cererii. La art. 5 alin. (5) lit. d) la fel nu este clar formatul planului de afaceri care va fi considerat conform sau neconform pentru luarea deciziei de emitere sau de refuz în eliberare a autorizației. Totodată, în conținutul art. 5 este nevoie să fie introdusă expres reglementarea ce ține de costul autorizației și termenul de valabilitate pentru a oferi instituțiilor de implementare o claritate certă pentru elaborarea procedurii respective în cadrul prestării serviciului public. Astfel, se propune expunerea alin. (7) din art. 5 în următoarea redacție: „Autorizația de mediu se eliberează gratis de către Agenție în baza documentelor prevăzute la alin. (3), alin. (5) și alin. (6), și este pe termen nelimitat.”.	Se acceptă La art. 3 alin. (6) lit. b) s-a modificat și are următorul cuprins: „b) extrasul din contul curent care confirmă existența resurselor financiare pentru acoperirea cheltuielilor de întreținere pe o perioadă de 6 luni a animalelor sălbatice indicate în planul de afaceri prevăzut la lit. d).” Textul la alin. (10) s-a modifică și are următorul cuprins: „(10) Autorizația de mediu se eliberează cu titlu gratuit de către Agenție pe durată nedeterminată.”
		Procedura aprobării tacite nu se aplică în procesul de eliberare a autorizațiilor de mediu pentru grădini zoologice.”. La art. 6 în alineatul (1) se indică patru cazuri de retragere a	Se acceptă Textul art. 4 s-a reformulat în totalitate.

		autorizației: la cererea titularului, la cererea IPM, la cererea ANSA sau în baza hotărârii judecătorești. Totodată, alineatul (5) impune titularului obligația înștiințării Agenției de Mediu despre remedierea neregulilor stabilite de organele de control, iar alineatul (6) prevede retragerea autorizației în cazul neînlăturării acestora. Astfel, se prezumă încă un caz de retragere a autorizației, iar conținutul normelor elaborate nu oferă un mecanism clar pentru implementarea procedurii de retragere a autorizației entităților implicate (IPM, ANSA, AM). În această ordine de idei, cât și în temeiul prevederilor din art. 29 al Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat, precum că persoana supusă controlului prezintă organului care a emis prescripția confirmările de rigoare privind înlăturarea încălcărilor legislației, se propune ca alineatul (5) să fie expus în următoarea redacție: „(5) Titularul autorizației este obligat să înștiințeze în scris IPM sau ANSA despre remedierea neregulilor, care ulterior informează despre aceasta Agenția de Mediu în termen de 5 zile lucrătoare.”.	
		La art. 7 alin. (2) se propune o expunere descifrată a denumirilor de IUCN și CITES cu folosirea ulterioară a abrevierilor în conținutul proiectului. La art. 7 alin. (8) considerăm competența impusă Agenției de Mediu de a aproba programele proprii ale grădinilor zoologice de conservare a biodiversității ca imixtiune în activitatea persoanei juridice cu încălcarea politicilor anticorupție și în afara atribuțiilor principale stabilite în HG nr. 549 din 13.06.2018 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției de Mediu. Astfel, se solicită eliminarea acestei prevederi din conținutul articolului prenotat.	Se acceptă Textul la art. 6 (anterior art. 7) s-a reformulat în totalitate.
		Derogările prevăzute la art. 8 în alin. (2) și (3) cu privire la achiziționarea animalelor din mediul lor natural, necesită o concretizare obligatorie despre achiziționarea acestora de peste hotarele Republicii Moldova, pentru a nu face confuzie cu	Se acceptă La art. 7 alin. (2) și (3) textul s-a modificat și are următorul cuprins:

	normele de folosire a resurselor regnului animal național, inclusiv celor incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova, stabilite în titlul III din Legea regnului animal nr. 439/1995.	„(2) Prin derogare de la alin. (1), grădinile zoologice pot achiziționa din țară sau străinătate animale sălbatice extrase din mediul lor natural în scopul conservării ex situ a speciilor amenințate cu dispariția, precum și pentru reînnoirea și îmbogățirea rezervei genetice a colecțiilor, în cadrul unor proiecte naționale și internaționale dedicate salvării speciilor, habitatelor acestora și protecției bunăstării animalelor. (3) Prin derogare de la alin. (1), animale sălbatice sechestrate de organele competente, abandonare sau donate de persoane fizice și juridice sunt preluate de grădinile zoologice în scopul protecției și conservării ex situ a acestora.”
	La art. 14 alin. (4) se relevă stabilirea atribuției care nu ține de domeniul de competență a Agenției de Mediu și poate crea dificultăți la implementarea acesteia în practică. Astfel, considerăm oportun încredințarea sarcinii de elaborare a modelelor certificatelor de primire, naștere, deces, transfer sau evadare a animalelor din grădina zoologică, Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, care are o experiență vastă în domeniul sanitar-veterinar și zootehnie, ce va da posibilitatea omologării modelelor de documentație cu politicile gestionate în domeniu, conform funcțiilor stabilite în HG nr. 14/2023 cu privire la organizarea și funcționarea ANSA. În modelul Formularului autorizației de mediu pentru grădinile	Se acceptă Textul la art. 13 alin. (5) s-a modificat și are următorul cuprins: „(5) Modelul certificatelor de primire, naștere, deces, transfer sau evadare a animalelor din colecția de animale din grădina zoologică sunt elaborate și aprobate de către ANSA.”
		Se acceptă

		zoologice din Anexa nr. 1 la proiectul legii de corectat greșeala gramaticală în denumirea de „Autorizație de mediu pentru grădini zoologice”. Totodată, în antetul formularului autorizației trebuie să fie inclusă conform normelor de secretariat și denumirea Ministerului Mediului în limba română și engleză, prin care fapt se atestă subordonarea ierarhică a Agenției de Mediu în calitate de autoritate administrativă subordonată Ministerului Mediului, conform HG nr. 549 din 13.06.2018. La fel, reieșind din faptul că termenul autorizației este nelimitat, această prevedere trebuie să se regăsească și în conținutul modelului de formular pe lângă data eliberării acesteia. În același context considerăm oportun de înlocuit sintagma „locul ștampilei” cu sintagma „semnătura electronică”, deoarece actul permisiv se va elibera prin intermediul Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permissive, conform cadrului normativ din domeniu.	În Anexa nr. 1 au fost operate modificările de rigoare cu includerea denumirii Ministerului Mediului în limba română și engleză.
		Totodată, propunem spre examinare și acceptare un model îmbunătățit de cerere la Anexa nr. 2 din proiect (se anexează). Pe lângă cele stipulate supra, este de menționat că textul proiectului conține un șir de greșeli gramaticale, iar sensul unor norme nu este concis și clar, oferind mai multe ambiguități. Anexa nr. 2 Model de Cerere	Se acceptă parțial Modelul de cerere prevăzut la anexa nr. 2 s-a exclus. Totodată, textul la art. 3 alin. (5) s-a modificat și are următorul conținut: „(5) După îndeplinirea prevederilor alin. (3) cererea de autorizare se poate depune în format fizic la sediul Agenției sau în format electronic prin intermediul Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permissive (SIA GEAP), conform modelului aprobat de Agenție.”

Către Agenția de Mediu

De la persoana juridică:

Denumirea:

Forma _____ juridică _____ de _____ organizare:

Reprezentată _____ de:

Funcția:

IDNP:

IDNO:

Adresa _____ juridică:

Telefon _____ de _____ contact:

E-mail:

**Cerere
privind obținerea Autorizației de mediu pentru grădini zoologice**

Rog să eliberați Autorizația de mediu pentru grădina zoologică, după cum urmează:

Denumirea grădinii: _____

Deținătorul grădinii: _____

Domiciliul solicitantului și locul amplasării grădinii: _____

Menționi despre existența animalelor unice (specii incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova, anexele la Convenția CITES și alte documente de protecție internațională sau națională):

_____ Condițiile de întreținere a

animalelor: _____

Anexez la prezenta Cerere următoarele documente:

1. Procura, după caz;
2. Copia buletinului de identitate;
3. Lista semnată de animale care urmează a fi ținute în captivitate, cu indicarea familiei, genului, speciei și numărul fiecărui animal în parte (în limba latină și în limba română);
4. Copia autorizației sanitare veterinare eliberată de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor;
5. Conformitatea bancară precum că grădina zoologică posedă resurse financiare pentru întreținerea pe termen de 1 an ale animalelor sălbatice;
6. Confirmarea bancară a creării fondului financiar de rezervă pentru necesități urgente, inclusiv pentru asistență veterinară și evacuarea animalelor în cazuri de urgență care constituie 5% din suma indicată în confirmarea bancară;
7. Planul de afaceri care include planul de întreținere a animalelor, protecția mediului și de dezvoltare a infrastructurii.

Despre rezultatul examinării Cererii rugăm să fim informați la:

Adresa: _____

Telefon: _____

E-mail: _____

Decizia luată în rezultatul examinării Cererii (se va selecta o opțiune din următoarele):

☐ rog să-mi fie expediată la adresa de E-mail _____

☐ solicit să-mi fie eliberată pe suport de hârtie la Ghișeul AM cu locația în _____

cu anunțarea în prealabil la nr. de telefon _____

Declar pe propria răspundere că datele indicate în prezenta Cerere și documentele anexate sunt veridice și corecte. Îmi exprim consimțământul pentru prelucrarea datelor cu caracter personal incluse în Cerere și în documentele anexate.

Nume, prenume: _____ Semnătura: _____

Data
depunerii
i cererii:

-

L.Ș.

ECOCONTACT Nr.-EC/2025 din 04.06.2025	29	La art. 2 din proiectul actului normativ, se propune stabilirea unor măsuri legislative pentru reglementarea grădinilor zoologice, care să includă: definirea criteriilor de capacitate, astfel încât fiecare grădină zoologică să demonstreze disponibilitatea spațiului, personalului calificat și resurselor necesare pentru animalele deținute; implementarea unui plan obligatoriu de management al populației, cu măsuri stricte de control al reproducerii; instituirea unui sistem de autorizare bazat pe speciile deținute și infrastructura disponibilă; precum și realizarea de inspecții periodice, cu posibilitatea retragerii autorizației în cazul în care numărul de animale depășește capacitatea reală a unității. În acest context, recomandăm cu respect autorilor proiectului de act normativ să analizeze experiența României în reglementarea activității grădinilor zoologice. Aceasta evidențiază necesitatea unor cerințe tehnice detaliate și specifice pentru funcționarea acestor entități, care să includă prevederi stricte privind protecția mediului, gestionarea deșeurilor și sănătatea animalelor. Pentru informare, a se vedea, Anexa 5 din Ordinul nr. 742 din 22 noiembrie 2004 pentru aprobarea Instrucțiunilor privind autorizarea, inventarierea și înregistrarea grădinilor zoologice și acvariilor publice. ORDIN 742 22/11/2004 - Portal Legislativ	Se acceptă În proiectul de lege s-au operat modificările de rigoare. Totodată, cerințe tehnice specifice pentru funcționarea grădinilor zoologice, vor fi aprobare de către Guvern. Art.6. se completează cu lit. f) cu următorul cuprins: „f) să respecte cerințele de bunăstare a animalelor sălbatice deținute în captivitate și siguranța publicului în grădinile zoologice aprobate de Guvern.” Art. 16 se completează cu alin. (4) cu următorul cuprins: „(4) În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul va aproba Cerințele privind bunăstarea animalelor sălbatice deținute în captivitate și siguranța publicului în grădinile zoologice.”
Întreprinderea Municipală „Grădina Zoologică” Nr. 103 din 06.06.2025	30	1. Proiectul de lege privind grădinile zoologice are ca destinație reglementarea unitară a funcționării acestora și este necesar pentru alinierea la standardele europene privind conservarea biodiversității, bunăstarea animalelor și siguranța publicului. Articolul I. Obiectul de reglementare. „Obiectul prezentei legi îl constituie protejarea faunei sălbatice și conservarea biodiversității prin stabilirea măsurilor pentru autorizarea,	Se acceptă Textul art. 1 s-a modificat, și va avea următorul cuprins: „Prezenta lege reglementează autorizarea, controlul și funcționarea grădinilor zoologice în scopul protejării faunei sălbatice,

	controlul și funcționarea grădinilor zoologice, sporind astfel rolul acestora în conservarea biodiversității”, în formula prezentată nu asigură o coerență terminologică și logică între obiectul legii și dispozițiile ulterioare, iar ultima parte „sporind astfel rolul acestora în conservarea biodiversității” reia o idee deja exprimată, fiind redundantă. În scopul reformulării mai clare conținutul articolului se propune a fi modificat în următoarea redacție: „Prezenta lege reglementează autorizarea, controlul și funcționarea grădinilor zoologice în scopul protejării faunei sălbatice, conservării biodiversității și asigurării bunăstării animalelor.” Această formulare o considerăm una concisă, evită repetițiile și include bunăstarea animalelor ca scop implicit și corect.	conservării biodiversității și asigurării bunăstării animalelor.
	2. În majoritatea actelor normative (legi, coduri, regulamente), secțiunea cu definiții apare imediat după articolul privind obiectul și scopul legii. Aceasta permite cititorului să înțeleagă corect terminologia utilizată în tot cuprinsul actului normativ. Plasarea tardivă a articolului cu definiții după secțiunile privind drepturile și obligațiile, creează confuzie în interpretare, deoarece termeni-cheie precum „grădină zoologică”, „animal sălbatic”, „bunăstare”, „colecție” sau „autorizare” sunt folosiți în articolele anterioare fără ca sensul lor să fie cunoscut din start. Afectează coerența legislativă, deoarece definițiile sunt un instrument de clarificare, nu o anexă explicativă. În acest context se recomandă reordonarea articolelor, prin replasarea articolului privind noțiunile principale imediat după articolul referitor la obiectul de reglementare.	Se acceptă Noțiunile principale s-a plasează nemijlocit după art. 1 și va fi „Articolul 2. Noțiuni principale”
	3. Articolul 2 cuprinde un set de obligații, formulate descriptiv și în parte redundant, fără o structurare tematică clară. În acest context, se propune următoarea redacție pentru articolul dat: „Grădinile zoologice au următoarele obligații:	Se acceptă La art. 6 (anterior art. 2) textul s-a modificat în totalitate.

	a) conservarea faunei sălbatice, inclusiv a speciilor rare, periclitate, exotice și autohtone, în condiții conforme cu standardele internaționale; b) menținerea și dezvoltarea colecției zoologice prin reproducere în captivitate, schimburi și management genetic responsabil; c) asigurarea bunăstării animalelor prin respectarea cerințelor de habitat, nutriție, îngrijire veterinară și manifestare a comportamentului natural; d) participarea la programe de salvare, reabilitare și reintroducere în natură a speciilor, în colaborare cu autoritățile competente; e) desfășurarea de activități de cercetare științifică, în special în domeniile biologiei, medicinei veterinare, etologiei și conservării; f) promovarea educației ecologice prin panouri informative, materiale educative, activități interactive și colaborări cu instituții de învățământ; g) colaborarea cu instituții naționale și internaționale în domeniul conservării biodiversității și protecției mediului; h) respectarea reglementărilor legale în vigoare și îndeplinirea cerințelor privind raportarea, trasabilitatea și evidența animalelor.” Structurarea obligațiilor pe domenii tematice clar definite (conservare, bunăstare, cercetare, educație, colaborare) asigură claritate normativă, facilitează aplicarea prevederilor și reflectă complexitatea activității desfășurate în grădinile zoologice.	
	4. Articolul 3 enumeră drepturile grădinilor zoologice, dar amestecă elemente de drept, activități și facilități într-o formulare care poate fi interpretată extensiv. Ar fi necesară delimitarea clară a drepturilor instituționale ale grădinilor zoologice și a evita suprapunerea cu alte prevederi ale proiectului de lege. În acest context, se propune următoarea redacție pentru articolul dat:	Se acceptă Textul la art. 5 (anterior art. 3) s-a modificat în varianta propusă.

	„Grădinile zoologice beneficiază de următoarele drepturi: a) dreptul de a deține și întreține animale sălbatice în captivitate, în condițiile legii și ale convențiilor internaționale; b) dreptul de a desfășura activități educaționale, culturale și științifice, în scopul promovării biodiversității și sensibilizării publicului; c) dreptul de a participa la programe de conservare, inclusiv reproducere în captivitate, reintroducere în natură și cercetare în colaborare cu entitățile din domeniu; d) dreptul de a încheia parteneriate publice și private pentru dezvoltarea infrastructurii și susținerea financiară a activității; e) dreptul de a solicita finanțări, granturi și sponsorizări pentru realizarea scopurilor educaționale, științifice și de protecție a animalelor; f) dreptul de a gestiona activitatea personalului propriu, inclusiv stabilirea obligațiilor și a standardelor etice de îngrijire a animalelor; g) dreptul de a beneficia de protecție juridică pentru patrimoniul său biologic și infrastructural, conform legislației în vigoare.”	
	5. Capitolul II din proiectul de lege „Procedura de autorizare și retragere a autorizației de mediu” este important deoarece stabilește baza legală a existenței și funcționării grădinilor zoologice. În forma actuală, capitolul conține prevederi utile, dar are unele probleme de: claritate legislativă, tehnică normativă și logică juridică. În scopul clarificării conținutului normativ al Capitolului II, prin evidențierea nu doar a procedurii de autorizare, ci și a efectelor juridice ale retragerii autorizației, inclusiv obligațiile de relocare și măsurile tranzitorii, se recomandă redenumirea capitolului în următoarea redacție: „Autorizarea de mediu a grădinilor zoologice. Retragera și efectele acesteia”.	Se acceptă Titlul Capitolului II s-a modifică și are următorul cuprins: „Procedura de autorizare și retragere a autorizației de mediu pentru grădini zoologice.”

	6. „Articolul 5. Procedura de autorizare”. Formularea actuală a articolului 5 este lipsită de coerență legislativă și claritate normativă. Trimiterea la Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, prevăzută la alin. (1), este nefundamentată, întrucât acest act nu conține prevederi specifice pentru grădinile zoologice și poate genera confuzii în special pentru instituțiile deja existente, care nu se află în faza de proiectare sau construire. În plus, utilizarea repetitivă și neordonată a termenului „Agenția”, combinată cu amestecul dintre cerințele documentare, criteriile de eligibilitate și pașii procedurali, îngreunează aplicarea practică a articolului și lasă loc de interpretări. În context, se recomandă următorul conținut pentru art.5: (1) Autorizarea desfășurării activității grădinilor zoologice se efectuează de către Agenția de Mediu, în temeiul unei cereri depuse de persoana juridică interesată. (2) Cererea de autorizare se depune în format fizic la sediul Agenției de Mediu sau în format electronic prin intermediul Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permissive (SIA GEAP), conform modelului prevăzut în anexa nr. 2. (3) La cerere se anexează următoarele documente obligatorii: a) copia autorizației sanitar-veterinare eliberate de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA); b) confirmarea bancară privind existența resurselor financiare necesare pentru întreținerea animalelor sălbatice pe o perioadă de cel puțin un an; c) confirmarea constituirii unui fond de rezervă în valoare de minimum 5% din suma indicată la lit. b), destinat urgențelor veterinare și altor situații critice; d) planul de afaceri, care include descrierea infrastructurii, planul de întreținere a animalelor și măsurile pentru protecția mediului.	Se acceptă Textul la art. 3 (anterior art. 5) s-a modificat în conformitate cu obiectiile parvenite.
--	---	---

	(4) În procesul de evaluare a cererii, Agenția de Mediu solicită avizul Inspectoratului pentru Protecția Mediului privind conformitatea activității grădinii zoologice cu cerințele de protecție a mediului și utilizare rațională a resurselor naturale. (5) Cererea de autorizare se examinează în termen de cel mult 60 de zile lucrătoare de la data înregistrării complete a documentației. Decizia de emitere a autorizației sau de refuz motivat se comunică solicitantului în termen de 5 zile lucrătoare de la finalizarea examinării. (6) Autorizația de mediu emisă pentru grădinile zoologice include cerințe specifice privind bunăstarea animalelor, siguranța publicului, conservarea biodiversității și raportarea periodică. (7) Agenția de Mediu publică și actualizează pe pagina sa web Lista grădinilor zoologice autorizate.	
	7. „Articolul 6. Retragerea autorizației de mediu”. Formularea actuală a articolului atestă o lipsă a clarității privind competențele instituționale în procesul de control și decizie. Textul articolului folosește termeni vagi, cum ar fi „remediarea neregulilor” sau „închiderea unei părți a grădinii”, fără a stabili criterii obiective, termene sau proceduri clare, ceea ce lasă loc interpretărilor subiective. În plus, obligația relocării animalelor în cazul închiderii grădinii este enunțată general, fără indicarea unor termene concrete, fără obligativitatea prezentării unui plan de relocare și fără menționarea responsabilităților în perioada de tranziție. Aceste omisiuni pot duce la aplicarea neunitară a prevederilor legii, la tergiversări administrative, dar și la riscuri directe asupra bunăstării animalelor și funcționării responsabile a grădinilor zoologice. În context, se recomandă următorul conținut pentru art.5: „Articolul 6. Retragerea autorizației de mediu (1) Autorizația de mediu se retrage de către Agenția de Mediu: a) la cererea titularului;	Se acceptă Textul la art. 4 (anterior art. 6) s-a modificat în conformitate cu obiecțiile parvenite.

	b) la cererea Inspectoratului pentru Protecția Mediului (IPM) sau a Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), în urma constatării unor nereguli majore care afectează bunăstarea animalelor sau mediul; c) în baza unei hotărâri judecătorești definitive. (2) Procedura de control, stabilirea neregulilor, termenele de remediere și retragerea autorizației de mediu se realizează în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat. (3) În cazul constatării unor nereguli grave care contravin prevederilor prezentei legi, grădina zoologică sau o parte a acesteia poate fi închisă temporar pentru public până la remedierea deficiențelor, în baza deciziei Agenției, emisă în urma actului de control comun al IPM și ANSA. (4) În toate cazurile de retragere sau suspendare a autorizației, Agenția este obligată să notifice în scris titularul, indicând temeiul legal, actele constatatoare și, după caz, termenul de relocare a animalelor. (5) Deciziile emise în baza prezentului articol pot fi contestate în condițiile prevăzute de Legea nr. 131/2012 și legislația privind contenciosul administrativ. (6) În cazul închiderii grădinii zoologice, titularul autorizației are următoarele obligații: a) să elaboreze și să transmită IPM și ANSA un plan de relocare a animalelor în termen de 10 zile lucrătoare; b) să mențină un personal minim calificat pentru îngrijirea animalelor până la relocarea completă; c) să asigure condițiile de bunăstare ale animalelor până la transferul efectiv; d) să suspende orice activitate de reproducere și să interzică accesul publicului.	
--	--	--

	(7) Procedura de relocare a animalelor se stabilește prin regulament aprobat de ANSA, cu consultarea IPM și a organizațiilor de profil. (8) Dacă pe teritoriul național nu există unități autorizate care să primească animalele, acestea pot fi relocate în grădini zoologice din alte țări, cu consimțământul prealabil al acestora și în conformitate cu legislația națională și convențiile internaționale aplicabile. (9) IPM și ANSA sunt responsabile de monitorizarea respectării măsurilor prevăzute la alin. (6)–(8).”	
	8. „Articolul 7. Funcționarea grădinilor zoologice” este primul articol din Capitolul III, cu aceeași denumire. Nu este o greșală, dar totuși întru a evita repetiția și a da o claritate se propune a redenumi acest articol cu următoarele variante alternative: „Norme generale de funcționare”, „Cerințe generale de funcționare” sau „Obligații generale privind funcționarea grădinilor zoologice”.	Se acceptă Titlul art. 6 (anterior art.7) s-a modificat.
	9. Pentru ajustarea stilistică și coerentă a conținutului articolului 7, recomandăm următoarele modificări esențiale: „Articolul 7. Obligații generale privind funcționarea grădinilor zoologice Pentru asigurarea funcționării eficiente, a respectării standardelor de protecție și conservare a faunei sălbatice, precum și a unui mediu sigur, educativ și accesibil pentru public și personal, grădinile zoologice au următoarele obligații: a) să elaboreze, aprobe și respecte un regulament propriu de organizare și funcționare, afișat într-un loc vizibil și accesibil; b) să furnizeze informații corecte și complete despre animalele din colecție, incluzând denumirea comună și științifică, arealul de distribuție, habitatul natural, caracteristicile biologice și statutul de conservare conform listelor IUCN și CITES; c) să desfășoare activitățile în conformitate cu legislația de mediu, evitând orice impact negativ asupra ecosistemului înconjurător;	Se acceptă Textul art. 6 (anterior art.7) s-a modificat în totalitate conform obiecțiilor.

	d) să asigure finanțarea activității din surse proprii și din alte surse legale, inclusiv fonduri publice, sponsorizări, donații și granturi; e) să transfere anual, până la 1 martie, o sumă ajustată cu rata inflației în fondul financiar de rezervă prevăzut la art. 5 alin. (5) lit. c); f) să elaboreze și să aplice protocoale operaționale pentru gestionarea situațiilor de urgență privind animalele, personalul și vizitatorii; g) să respecte cerințele privind bunăstarea animalelor și siguranța publicului, stabilite de Ministerul Mediului și aprobate prin hotărâre de Guvern; h) să elaboreze, implementeze și mențină un program propriu de conservare a biodiversității, aprobat de Agenție, care să includă măsuri pentru protejarea, conservarea și reintroducerea în natură a speciilor rare sau periclitare.” Redarea conținutului articolului dat în formula prezentată, considerăm că asigură o claritate normativă, mai ales când se enumeră obligații, drepturi sau interdicții. Totodată, se respectă stilul tehnico-legislativ practicat în legislația modernă națională și europeană , în special în legi cadru sau organice.	
	10. „Articolul 8. Achiziționarea animalelor” ca structură și conținut, este bun, dar pentru claritate juridică și stil unitar, se recomandă la alin. (4) - eliminarea repetițiilor „doar numai”, util de păstrat unu.	Se acceptă La art. 7 (anterior 8 alin. (4)) cuvintele „doar numai” s-au exclus.
	11. „Articolul 9. Personalul grădinilor zoologice”. este bine structurat și acoperă aspectele esențiale privind cerințele profesionale, instruirea și responsabilitățile etice ale angajaților. Totuși, există câteva elemente ce pot fi îmbunătățite din punctul de vedere al clarității, redundanței și stilului legislativ. În acest sens se propun următoarele recomandări: Aliniatele (2) și (3), pot fi reformulate prin ale uni într-un singur aliniat, cu următorul conținut:	Se acceptă Textul la art. 8 (anterior art. 9) s-a modificat conform obiecțiilor parvenite și are următorul cuprins: Articolul 8. Personalul grădinilor zoologice (1) Grădinile zoologice angajează personal calificat, în număr suficient pentru a acoperi toate activitățile

		„Grădinile zoologice organizează periodic cursuri de instruire și perfecționare profesională, care includ, cel puțin, următoarele componente: a) îngrijirea generală a animalelor, inclusiv alimentație, igienă, comportament și identificarea semnelor de boală; b) specializarea pe specii, cu accent pe particularități biologice, comportamentale și medicale, precum și tehnici de manipulare specifice; c) menținerea sănătății animalelor, inclusiv colaborarea cu medicii veterinari și prevenirea bolilor zoonotice; d) cunoașterea principiilor de conservare a biodiversității și protecția mediului; e) instruirea pentru intervenții în situații de urgență, pentru protejarea animalelor și vizitatorilor; f) comunicarea eficientă cu publicul, educarea acestuia privind fauna și conservarea speciilor.”	desfășurate în cadrul unităților, asigurându-se astfel că standardele de îngrijire a animalelor și de siguranță sunt respectate în permanență. (2) Grădinile zoologice organizează anual cursuri de instruire și perfecționare profesională, care includ, cel puțin, următoarele componente: a) îngrijirea generală a animalelor, inclusiv alimentație, igienă, comportament și identificarea semnelor de boală; b) specializarea pe specii, cu accent pe particularități biologice, comportamentale și medicale, precum și tehnici de manipulare specifice; c) menținerea sănătății animalelor, inclusiv colaborarea cu medicii veterinari și prevenirea bolilor zoonotice; d) cunoașterea principiilor de conservare a biodiversității și protecția mediului; e) instruirea pentru intervenții în situații de urgență, pentru protejarea animalelor și vizitatorilor; f) comunicarea eficientă cu publicul, educarea acestuia privind fauna și conservarea speciilor.
--	--	--	---

			(3) Angajații grădinii zoologice respectă normele etice și principiile de tratare umană și responsabilă a animalelor.
		12. „Articolul 10. Siguranța personalului și a publicului” în scopul alinierii conținutului cu denumirea articolului se recomandă modificarea titlului în „ Măsuri de siguranță pentru personal și public”. Totodată ca obiecții asupra conținutului putem menționa, că unele fraze sunt prea descriptive pentru un text de lege și pot fi sintetizate. În acest sens, pentru o coerență legislativă pentru conținutul articolului 10 se recomandă următorul conținut: „Grădinile zoologice au obligația de a implementa măsuri pentru asigurarea siguranței publicului și a personalului, inclusiv: a) elaborarea și afișarea, în locuri vizibile, a regulilor de comportament și a cerințelor de vizitare, redactate într-un limbaj accesibil tuturor categoriilor de vizitatori; b) amplasarea de panouri informative vizibile în proximitatea spațiilor unde se află animale periculoase, care indică natura riscului și măsurile de precauție; c) instruirea personalului de supraveghere pentru intervenții rapide în cazuri care pot pune în pericol siguranța vizitatorilor sau a animalelor; d) organizarea periodică a exercițiilor de simulare pentru situații de urgență (evadare de animale, incendiu, accident), în colaborare cu autoritățile competente; e) interzicerea accesului publicului în zonele tehnice, de îngrijire sau tratament al animalelor, cu excepția evenimentelor special organizate și supravegheate; f) asigurarea existenței echipamentelor de prim ajutor și a personalului instruit pentru intervenții medicale de urgență destinate vizitatorilor și angajaților;	Se acceptă Textul la art. 9 (anterior art. 10) s-a modificat conform obiecțiilor propuse. „Articolul 9. Măsuri de siguranță pentru personal și public Grădinile zoologice au obligația de a implementa măsuri pentru asigurarea siguranței publicului și a personalului, inclusiv: a) elaborarea și afișarea, în locuri vizibile, a regulilor de comportament și a cerințelor de vizitare, redactate într-un limbaj accesibil tuturor categoriilor de vizitatori; b) amplasarea de panouri informative vizibile în proximitatea spațiilor unde se află animale periculoase, care indică natura riscului și măsurile de precauție; c) instruirea personalului de supraveghere pentru intervenții rapide în cazuri care pot pune în pericol siguranța vizitatorilor sau a animalelor; d) organizarea periodică semestrială a exercițiilor de simulare pentru

	g) luarea oricăror măsuri suplimentare necesare pentru protejarea personalului și a publicului de riscurile asociate interacțiunii directe sau indirecte cu animalele.”	situații de urgență (evadare de animale, incendiu, accident); e) interzicerea accesului publicului în zonele tehnice, de îngrijire sau tratament al animalelor, cu excepția evenimentelor special organizate și supravegheate; f) asigurarea existenței echipamentelor de prim ajutor și a personalului instruit pentru intervenții medicale de urgență destinate vizitatorilor și angajaților; g) luarea oricăror măsuri suplimentare necesare pentru protejarea personalului și a publicului de riscurile asociate interacțiunii directe sau indirecte cu animalele.”
	13. „Articolul 11. Transportul animalelor sălbatice” ca obiecții asupra conținutului putem menționa, că unele fraze sunt prea descriptive pentru un text de lege și existența redundanțelor. În acest sens, pentru o coerență legislativă pentru conținutul articolului 11 se recomandă următorul conținut: „Transportul intern, tranzitul și importul animalelor sălbatice se realizează cu respectarea reglementărilor naționale și internaționale, în conformitate cu principiile de bunăstare animală, iar grădinile zoologice și operatorii implicați au următoarele obligații: a) să respecte Cerințele de transportare și tranzitare a animalelor sălbatice, elaborate de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și aprobate de Guvern;	Se acceptă Textul la art. 10 (anterior art. 11) s-a modificat conform obiecțiilor propuse.

	b) să asigure, pe durata transportului, condiții adecvate care să prevină stresul, suferința, vătămarea animalelor și să elimine riscurile pentru oameni și alte animale; c) să utilizeze vehicule, containere și echipamente adaptate nevoilor fiziologice și comportamentale ale speciilor transportate, igienizate corespunzător înainte și după fiecare utilizare; d) să implice doar personal instruit în manipularea animalelor, deținător al autorizațiilor necesare; e) să asigure prezența, pe tot parcursul transportului, a documentației legale, inclusiv certificate sanitare veterinare, autorizații de transport, documente de proveniență și, după caz, permise CITES; f) în cazul tranzitului pe teritoriul Republicii Moldova, să accepte cazarea temporară a animalelor în grădini zoologice doar cu respectarea cerințelor sanitare veterinare și cu acordul scris al proprietarului grădinii zoologice; g) să organizeze spații speciale pentru cazarea temporară a animalelor aflate în tranzit, care să respecte nevoile fiziologice și comportamentale ale acestora; h) în cazul apariției unor situații de urgență (accident, îmbolnăvire, evadare), operatorii de transport au obligația de a anunța imediat ANSA și IPM, precum și autoritățile competente din statul în care s-a produs incidentul, și de a acționa conform planului de intervenție aprobat; i) să respecte, în cazul transportului internațional, acordurile și convențiile internaționale la care Republica Moldova este parte, inclusiv reglementările CITES.”	
	14. „Articolul 12. Interdicții”. Unele formulări sunt prea descriptive sau vagi pentru un text legislativ. Pentru a asigura o expunere corectă și clară, iată câteva propuneri de îmbunătățire a redactării, care vizează atât forma, cât și conținutul: - fraza „Se interzice următoarele acțiuni pe teritoriul grădinii zoologice sau în legătură cu activitatea acestora” se recomandă a	Se acceptă Textul la art. 11 (anterior art.12) s-a modificat în conformitate cu obiecțiile parvenite. „Articolul 11. Interdicții

		fi substituită cu următorul conținut „Pe teritoriul grădinilor zoologice sau în legătură cu activitatea acestora, se interzice:”; - conținutul textului prevăzut la lit.f) se propune a fi înlocuit cu următorul „organizarea de activități cu caracter artistic, cultural, sportiv, gastronomic sau de divertisment care pot perturba comportamentul, sănătatea sau starea psihică a animalelor;” - conținutul textului prevăzut la lit.h) se propune a fi înlocuit cu următorul „reproducerea necontrolată a animalelor fără respectarea unui program aprobat de management genetic;” - conținutul textului prevăzut la lit.i) se propune a fi înlocuit cu următorul „contactul fizic direct între vizitatori și animale, cu excepția zonelor special amenajate, supravegheate de personal calificat;” - conținutul textului prevăzut la lit.k) se propune a fi înlocuit cu următorul „utilizarea focului deschis, a artificilor, a echipamentelor generatoare de zgomote puternice sau a oricăror alte surse de stres acustic ori vizual pentru animale.”	Pe teritoriul grădinilor zoologice sau în legătură cu activitatea acestora, se interzice: a) distrugerea, deteriorarea sau modificarea infrastructurii grădinii zoologice într-un mod care afectează starea de sănătate, siguranța sau bunăstarea animalelor din colecție; b) sustragerea sau prelevarea neautorizată de animale vii, pui, embrioni, ouă, icre ori alte produse biologice destinate reproducerii în captivitate; c) eliberarea deliberată sau accidentală a animalelor din grădinile zoologice fără autorizarea expresă a autorităților competente; d) transportarea animalelor vii sau a materialului reproductiv către sau dinspre grădina zoologică fără autorizațiile legale necesare; e) vânzarea, donarea sau transferul de animale vii ori material reproductiv din colecția grădinii zoologice către persoane fizice sau juridice neautorizate; f) organizarea de activități cu caracter artistic, cultural, sportiv, gastronomic sau de divertisment care pot perturba comportamentul, sănătatea sau starea psihică a animalelor;
--	--	--	--

			g) utilizarea fondului financiar de rezervă în alte scopuri decât cele legate de întreținerea și îngrijirea animalelor din colecție; h) reproducerea necontrolată a animalelor fără respectarea unui program de management genetic aprobat de administrator și coordonat de Agenție; i) contactul fizic direct între vizitatori și animale, cu excepția zonelor special amenajate, supravegheate de personal calificat; j) hrănirea animalelor de către vizitatori, cu excepția cazurilor permise și controlate de personalul grădinii zoologice; k) utilizarea focului deschis, a artificierilor, a echipamentelor generatoare de zgomote puternice sau a oricăror alte surse de stres acustic ori vizual pentru animale.”
		15. „Articolul 13. Cerințe de conservare a biodiversității.” Luând în considerare că instituțiile științifice sunt esențiale în validarea programelor de conservare și în scopul asigurării plenitudinii prevederii de la lit.n), art.5, se propune următorul conținut: „să colaboreze cu autoritățile competente, instituții de învățământ și ONG-uri acreditate în domeniul protecției animalelor și al conservării naturii, pentru aplicarea politicilor de conservare.”	Se acceptă Textul la art. 12 (anterior art. 13) alin. (5) lit. m) s-a modificat și are următorul cuprins: „m) să colaboreze cu autoritățile competente, instituții de învățământ și ONG-uri acreditate în domeniul protecției animalelor și al conservării naturii, pentru aplicarea politicilor de conservare.”

	16. „Articolul 14. Înregistrarea animalelor”. Se propune modificarea conținutului alin. (2), după cum urmează: „Înregistrările sunt efectuate în format digital, semnate electronic de responsabilul desemnat, și păstrate într-un sistem securizat cu backup automat. După 10 ani, datele sunt arhivate electronic pe termen lung, cu posibilitatea accesării la cerere de către autorități.” Totodată pentru a crește transparența, a asigura integritatea datelor și reduce riscul de erori sau falsuri se recomandă după alin. (2), completarea articolului cu următoarele aliniate: „Sistemul electronic de evidență trebuie să fie compatibil cu sistemele de informare ale ANSA și IPM, pentru a permite schimbul de date în timp real, în scopul eficientizării controlului și monitorizării.” și „Baza de date este supusă unei verificări anuale de către autoritatea competentă, pentru a asigura acuratețea și conformitatea cu standardele legale de evidență.” După introducerea acestor aliniate să recomandă renumerotarea aliniatelor. 17. „Articolul 15. Lista colecției”. Aliniatul (3) se recomandă a fi modificat cu următorul conținut: „Lista colecțiilor include următoarele informații pentru fiecare specie”. 18. „Articolul 16. Răspunderea juridică pentru încălcarea prezentei legi.” Alineatul (2) introduce brusc referința la „organisme modificate genetic (OMG)”, fără ca subiectul să fi fost tratat în restul legii. Dacă legea nu reglementează OMG, această mențiune pare nepotrivită și ar trebui exclusă sau mutată într-o altă lege relevantă. În context, se recomandă pentru alin.(2) următorul conținut: „Tragerea la răspundere, nu exonerează persoanele fizice	Se acceptă Textul la art. 13 (anterior art. 14) s-a completat și are următorul cuprins: „(2) Înregistrările sunt efectuate în format digital, semnate electronic de responsabilul desemnat, și păstrate într-un sistem securizat. (3) Înregistrările prevăzute la alin. (2) după 10 ani sunt arhivate electronic pe termen lung, cu posibilitatea accesării la cerere de către autorități.” Se acceptă La art. 14 (anterior art. 15) textul s-a modificat și are următorul cuprins: „(3) Lista anuală a colecției de animale include următoarele informații pentru fiecare specie:” Se acceptă Textul la art. 15 (anterior art. 16) s-a modificat și are următorul cuprins: „(2) Tragerea la răspundere, nu exonerează persoanele fizice sau juridice de obligația de a repara prejudiciile cauzate mediului, animalelor sau sănătății umane. ”
--	--	---

		sau juridice de obligația de a repara prejudiciile cauzate mediului, animalelor sau sănătății umane, în condițiile legislației în vigoare.”	
--	--	---	--

	19. „Articolul 17. Dispozițiile finale și tranzitorii.” Nu susținem prevederile alin.(1), deoarece termenul de 2 ani prevăzut pentru autorizarea grădinilor zoologice existente este, în opinia noastră, insuficient, având în vedere faptul că aplicarea efectivă a noilor prevederi legislative este condiționată de aprobarea cerințelor secundare de către Guvern, conform alin. (2). Până la elaborarea și aprobarea de către Guvern a cerințelor privind bunăstarea animalelor sălbatice și siguranța publicului, grădinile zoologice nu pot întreprinde în mod obiectiv măsuri concrete de ajustare. Acest decalaj legislativ poate genera impedimente financiare, tehnice sau administrative pentru entitățile vizate, riscând fie nerespectarea termenului, fie autorizări incomplete sau formale. În consecință, se propune pentru alin. (1) următorul conținut: „Grădinile zoologice existente la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi autorizate de către Agenție în baza cererii depuse de administrator, în termen de cel mult 3 ani, calculat de la data intrării în vigoare a cerințelor prevăzute la alin. (2). În această perioadă, grădinile zoologice pot continua să funcționeze în baza autorizațiilor valabile existente, cu respectarea obligațiilor legale aplicabile.” Această formulare oferă o perioadă de tranziție realistă (3 ani) începând nu de la intrarea în vigoare a legii, ci de la momentul când Guvernul adoptă regulamentele tehnice necesare asigurând evitarea blocajelor administrative și continuarea activității grădinilor zoologice autorizate anterior, până la reautorizare. Totodată în scopul implementării coerente a legii se recomandă, la alin.(2), înlocuirea sintagmei „1 an” cu „12luni”. În concluzie, Î.M. „Grădina Zoologică” apreciază efortul de îmbunătățire a proiectului de lege și susține necesitatea unui cadru legal modern și aplicabil pentru grădinile zoologice. Totodată, considerăm că anumite prevederi necesită ajustări pentru a asigura claritate normativă, coerență legislativă și condiții reale de	Se acceptă La art. 16 (anterior art. 17) textul s-a modificat și are următorul cuprins: (2) Grădinile zoologice existente la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi autorizate de către Agenție în termen de cel mult 3 ani, calculat de la data intrării în vigoare a cerințelor prevăzute la alin. (4) în baza cererii depuse de administrator. (3) În termenul prevăzută la alin. (2) grădinile zoologice pot continua să funcționeze în baza autorizațiilor valabile existente, cu respectarea obligațiilor legale aplicabile. La alin. (4) anterior alin. (2) sintagma „1 an” s-a substituit cu sintagma „6 luni”.
--	---	---

		implementare. Propunerile noastre vizează în special termenele de tranziție, structura articolelor și definirea mai riguroasă a obligațiilor și responsabilităților. Adoptarea acestor ajustări va contribui la aplicarea eficientă și sustenabilă a noii legi. Totodată, Î.M. „Grădina Zoologică” își exprimă disponibilitatea de a participa activ la consultările tehnice ulterioare privind actele normative secundare și punerea în aplicare a prevederilor legii.	
--	--	---	--

Anastasia Cozlovshii	31	Noțiunea „bunăstarea animalelor – starea de satisfacere a nevoilor fiziologice, etologice și mentale ale animalelor, asigurându-se condiții favorabile pentru creșterea, întreținerea și transportul acestora, prin hrănirea și adăparea corespunzătoare necesităților fiziologice, tratament uman, excluzând orice formă de provocare a fricii, durerii sau suferinței, și oferindu-le libertatea de a-și manifesta comportamentele naturale.” Se propun de substituit cu: ”bunăstarea animalelor – starea de satisfacere a nevoilor fiziologice, etologice, mentale și sociale ale animalelor, asigurându-le condiții favorabile pentru creștere, întreținere și transportarea acestora, prin hrănirea și adăparea corespunzătoare necesităților fiziologice, mentale și sociale, îmbunătățire continuă a condițiilor de captivitate, garantându-le un tratament uman, ținând cont de natura lor sensibilă, excluzând orice formă de provocare nejustificată a fricii, durerii sau suferinței, și oferindu-le libertatea de a-și manifesta comportamentele naturale specifice speciei și individuală, în limitele inevitabile a captivității.” Art. 13 p 3.	Se acceptă Textul noțiunii s-a modificat și are următorul cuprins: „<i>bunăstarea animalelor</i> – starea de satisfacere a nevoilor fiziologice, etologice, psihice și sociale ale animalelor, în scopul menținerii unei stări optime de sănătate și confort. Bunăstarea animalelor presupune, în mod obligatoriu: a) asigurarea hrănirii și adăpării corespunzător necesităților fiziologice ale fiecărei specii; b) crearea și menținerea condițiilor de adăpostire, întreținere, creștere și transport, în conformitate cu cerințele specifice speciei și stadiului de dezvoltare; c) protejarea animalelor împotriva oricărei forme de suferință inutilă, frică, stres sau durere, fizică ori psihică, provocate prin acțiuni sau omisiuni nejustificate; d) asigurarea posibilității exprimării comportamentelor naturale specifice speciei și individului, în măsura în care acest lucru este compatibil cu condițiile de captivitate; e) aplicarea unui tratament uman și demn, având în vedere natura sensibilă a animalului ca ființă vie, capabilă de simțire.” Se acceptă
----------------------	----	--	---

	Activitățile de cercetare efectuate de grădinile zoologice trebuie să excludă experimentele care pun în pericol sănătatea fizică sau psihologică a animalelor, inclusiv testarea medicamentelor, produselor medicale, cosmetice sau a altor substanțe chimice, precum și orice experimente care implică durere, stres, suferință sau riscuri pentru viața acestora, precum și utilizarea metodelor inumane, sau care contravin principiilor bunăstării animalelor. Să fie inclus la Art. 5 Funcționarea grădinilor zoologice p (18) Grădinile zoologice colaborează cu Comitetul național de etică pentru protecția animalelor folosite în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice La Articolul 5. Procedura de autorizare Să fie adăugate următoarele autorizații: e) document care atestă că vecinii cei mai apropiați nu au obiecții față de amplasarea unui grădini zoologică în apropiere f) A V I Z Inspectoratul General pentru Situații de Urgență	În proiectul de lege textul la art. 12 alin. (3) s-a modificat și are următorul cuprins: „(3) Activitățile de cercetare efectuate de grădinile zoologice se realizează conform normelor etice și trebuie să excludă experimentele care pun în pericol sănătatea fizică sau psihologică a animalelor, inclusiv testarea medicamentelor, produselor medicale, cosmetice sau a altor substanțe chimice, precum și orice experimente care implică durere, stres, suferință sau riscuri pentru viața acestora, precum și utilizarea metodelor inumane, sau care contravin principiilor bunăstării animalelor.” Nu se acceptă Propunerea poate fi interpretată ca o formă informală de aviz de vecinătate, o practică regăsită ocazional în procesul de consultare publică aferentă elaborării documentațiilor urbanistice dar nu reprezintă o cerință obligatorie în cazul investițiilor care nu afectează în mod direct exercitarea dreptului de proprietate sau de folosință al vecinilor.
--	--	---

			În plus, introducerea unei astfel de cerințe ridică probleme de aplicabilitate practică, întrucât: nu este clar care vecini trebuie consultați (proprietari direcți adiacenți? persoane fizice sau juridice dintr-un anumit perimetru?); nu există un criteriu obiectiv de stabilire a distanței la care se consideră că amplasamentul afectează vecinătatea (50 m? 100 m? 500 m?); nu se poate verifica autenticitatea sau opozabilitatea unor astfel de obiecții în lipsa unei proceduri administrative formalizate; se creează riscul unor blocaje subiective sau abuzive din partea unor persoane care se pot opune din motive neîntemeiate juridic sau fără interes legitim. Prin urmare, includerea unei astfel de prevederi în procedura de autorizare a grădinilor zoologice este nejustificată legal, neclară tehnic și neproportională din perspectiva sarcinilor impuse solicitantului. La lit. f) Avizul este deja prevăzut prin legislația specifică privind autorizarea construcțiilor și funcționarea obiectivelor cu afluență publică. Prin urmare, nu este
--	--	--	--

			necesară o menționare expresă suplimentară, fiind un pas implicit al procesului de autorizare.
		Articolul 13 se propune de a fi completat în felul următor: Articolul 13. Cerințe de conservare a biodiversității (1) Grădinile zoologice elaborează și implementează propria strategie de conservare care include programe de reproducere, educație și cercetare, precum și facilități pentru activitățile educative, cu scopul de a crește gradul de conștientizare ecologică în rândul publicului. Grădina Zoologică face publică informația privind strategia de conservare și o plasează pe site-ul grădinii zoologice.	Se acceptă La art. 12 (anterior art. 13) textul s-a modificat și are următorul cuprins: „(1) Grădinile zoologice elaborează, implementează și publică propria strategie de conservare a biodiversității care include programe de reproducere în captivitate, activități educaționale și proiecte de cercetare științifică.”
		Art. 10 (anterior) f) organizarea de activități competitive de tipul luptelor de animale, atât în incinta grădinii zoologice, cât și în afara acesteia; Lipsește în proiectul reînnoit. Propun să fie inclus f) organizarea de activități competitive de tipul luptelor de animale, atât în incinta grădinii zoologice, cât și în afara acesteia;	Se acceptă La art. 11 (anterior art. 12 lit. f) s-a inclus prevederea: „f) organizarea de activități cu caracter artistic, cultural, sportiv, gastronomic sau de divertisment care pot perturba comportamentul, sănătatea sau starea psihică a animalelor;
		Articolul 138 1. Încălcarea regulilor de întreținere a animalelor în grădinile zoologice. (1) Distrugerea sau deteriorarea infrastructurii grădinii zoologice care afectează viața animalelor din colecție se sancționează cu amendă de la 80 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. (4) Transportarea neautorizată de animale vii sau de material reproductiv în/din grădini zoologice se sancționează cu amendă de	Nu se acceptă Textul propus introduce o serie de contravenții și pedepse, inclusiv sancțiuni administrative și penale, aplicabile în cazul încălcării regulilor privind întreținerea animalelor în grădini zoologice. Deși conținutul acestora este, în mare parte, justificat din punct de vedere al protecției animalelor și al siguranței publice, includerea acestor prevederi într-o lege specială

	la 50 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. (5) Vânzarea de animale vii din colecție sau material reproductiv către persoane fizice sau juridice neautorizate se sancționează cu amendă de la 80 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. (6) Organizarea de activități competitive de tipul luptelor de animale sălbatice, atât în incinta grădinii zoologice, cât și în afara. (2) Sustragerea de animale vii, pui, embrioni, ouă, icre sau alte produse biologice destinate reproducerii în captivitate se sancționează cu amendă de la 80 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. (3) Eliberarea neautorizată a animalelor din grădinile zoologice se sancționează cu amendă de la 50 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 300 de unități acesteia se sancționează cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 600 la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. (7) Refuzul grădinilor zoologice neautorizate sau închise un urma retragerii autorizației de mediu de a înstrăina animalele întreținute se sancționează cu amendă de la 400 la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. (8) Organizarea de evenimente cultural-artistice și a activităților de divertisment precum cele muzicale, gastronomice, tematice și	contravine principiilor de sistematizare a legislației și repartizării corecte a normelor sancționatorii între actele normative generale și cele speciale. Argumente: 1. Respectarea structurii legislative naționale Normele de natură sancționatorie, în special cele care instituie amenzi contravenționale, aparțin domeniului de reglementare al Codului contravențional al Republicii Moldova, iar cele ce presupun privarea de libertate sau interdicții aparțin Codului penal. Introducerea lor într-o lege specială (precum cea privind grădinile zoologice) ar putea crea conflicte de interpretare juridică și probleme de aplicabilitate. 2. Articolele (2), (4), (6) și (7) depășesc cadrul contravențional Propunerea de a include închisoarea pentru transportarea neautorizată (pct. 4) sau interdicția de a ocupa funcții (pct. 2) intră sub incidența Codului penal sau a legii privind funcționarii publici. Organizarea luptelor între animale (pct. 6) este deja incriminată ca act de cruzime față de animale și trebuie sancționată conform art. 222¹ din
--	--	--

	sportive pe teritoriul grădinilor zoologice se sancționează cu amendă de la 80 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. Salutăm schimbarea Codului Contravențional. Dar sunt articole încălcarea căror cade sub incidența Codului Penal. (6) Organizarea de activități competitive de tipul luptelor de animale sălbatice, atât în incinta grădinii zoologice, cât și în afara. - Aceasta este cruzime față de animale vădită care poate duce la moartea animalului și trebuie privită prin prisma Articolul 222¹ a codului Penal De completat punctul (4) în următorul fel, (4)Transportarea neautorizată de animale vii sau de material reproductiv în/din grădini zoologice se sancționează cu amendă de la 50 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice sau cu închisoare de la 1 până la 3 ani. De a completa punctul (2) în următorul fel (2) Sustragerea de animale vii, pui, embrioni, ouă, icre sau alte produse biologice destinate reproducerii în captivitate se sancționează cu amendă de la 80 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei juridice sau cu interdicția de a ocupa funcții în domeniu. De completat punctul (7) (7) Refuzul grădinilor zoologice neautorizate sau închise un urma retragerii autorizației de mediu de a înstrăina animalele întreținute se sancționează cu amendă de la 400 la 1000 de unități	Codul penal, nefiind necesară (și nici admisibilă) o dublare a sancțiunii în alt act normativ. Interdicția de a deține animale timp de până la 5 ani (pct. 7) este o măsură restrictivă cu caracter sancționator, care se aplică în temeiul unui act jurisdicțional, nu legislativ direct. 3. Propunerea nu este respinsă pe fond, ci redirecționată Conținutul propunerilor poate și trebuie valorificat, dar prin: includerea în Codul contravențional ca secțiune specială (ex. „Contravenții în domeniul grădinilor zoologice”); completarea Codului penal cu prevederi speciale acolo unde este justificat (ex. cruzimea față de animale, traficul de specii, organizarea de lupte); elaborarea unui Regulament de aplicare a Legii privind grădinile zoologice care poate detalia regimul sancționator în limitele prevăzute de coduri. Legea privind grădinile zoologice trebuie să se limiteze la reglementarea cadrului general de funcționare, protecția animalelor, cerințele minime de bunăstare și autorizare, în timp ce măsurile
--	--	---

	convenționale aplicată persoanei juridice și cu interdicția de a deține animale pentru o perioadă până la 5 ani. Consultări privind deschiderea unei grădini zoologice noi. Trebuie să acceptăm că Grădinile Zoologice nu sunt o afacere în sensul tradițional al cuvântului. Scopul este conservarea biodiversității. În așa caz este plauzibil ca să fie organizate consultări publice pe acest subiect.	sanționatorii trebuie armonizate cu Codul contravențional Nu se acceptă Deși grădinile zoologice sunt instituții care îndeplinesc o funcție de interes public în domeniul conservării biodiversității, acestea nu fac obiectul unor consultări publice obligatorii suplimentare, în afara celor deja reglementate prin legislația în vigoare. Trebuie menționat că în procesul de proiectare, autorizare și construire, sunt deja incluse etape care asigură transparența și informarea publicului, după cum urmează: • în etapa elaborării Planului Urbanistic Zonal (PUZ) sau Planului Urbanistic de Detaliu (PUD), sunt prevăzute prin lege consultări publice, potrivit Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023care permite exprimarea opiniilor de către cetățeni și societatea civilă; • în procedura de evaluare a impactului asupra mediului, conform legislației de mediu, se asigură participarea publicului interesat prin afișare, dezbatere publică și consultare scrisă;
--	--	--

		- documentația depusă la autoritatea publică locală devine accesibilă publicului în condițiile legislației privind transparența decizională. Prin urmare, procesul este deja public și supus controlului social și instituțional prin proceduri administrative clare. Introducerea unei consultări suplimentare, în afara cadrului legal deja prevăzut, nu este justificată, deoarece: - ar putea crea blocaje nejustificate în procesul de autorizare; - nu are o bază legală specifică aplicabilă grădinilor zoologice; - dublează mecanismele de transparență deja existente în urbanism și protecția mediului. În concluzie, deschiderea unei grădini zoologice nu necesită o procedură distinctă de consultare publică, în afara celor deja reglementate de legislația în vigoare, întrucât aceasta este integrată în mod firesc în etapele de planificare urbană și autorizare de mediu.
Ministerul Finanțelor Nr. 07/5-09/257 Din 08.06.2025	32	Lipsa obiecțiilor și propunerilor

Institutul de Zoologie, USM Nr. 69/01 din 10.06.2025		La art. 3. p. d) de adăugat cuvântul „lor” în propoziția „dreptul de a participa la programe și proiecte de conservare a speciilor periclitate, inclusiv prin reproducerea lor”.	Se acceptă La art. 5 lit. c), (anterior art. 3 lit. d)) textul s-a modificat și are următorul cuprins: „c) dreptul de a participa la programe de conservare, inclusiv reproducere în captivitate, reintroducere în natură și cercetare în colaborare cu entitățile din domeniu;”
	33	La pct.4. La descrierea noțiunii „grădina zoologică de substituit cuvântul „animale” cu „exemplare” în propoziția „unitate permanentă în care sunt deținute mai mult de 10 specii diferite de animale sălbatice și mai mult de 50 de exemplare, în scopul ... Descrierea noțiunii de bunăstarea animalelor de redactat cuvintele „comportamentele naturale” în comportamentul natura. Descrierea noțiunii animal sălbatic de redactat cuvintele „având comportamente” în având comportament” și „să se adapteze la schimbările din mediu” în „să se adapteze la schimbările mediului”.	Se acceptă La art. 2 (anterior art. 4) textul s-a modificat și are următorul cuprins: „<i>grădini zoologice</i> – toate unitățile permanente în care se dețin animale din specii sălbatice în scopul prezentării către public pentru o perioadă de minimum 7 zile pe an, cu excepția circurilor, a magazinelor de animale de companie și a unităților care sunt exceptate de la cerințele legi în temeiul faptului că nu expun publicului un număr semnificativ de animale sau specii și că această exceptare nu aduce atingere obiectivelor de protejare a faunei sălbatice, conservarea biodiversității și bunăstării animalelor.”
		La art. 5. (1) de substituit „postulizate” cu gestionate” La art. 5. (5).b) de redactat „întreținerea pe termen de 1 an ale animalelor” în întreținerea pe termen de 1 an a animalelor”. La art. 5. (10) de redactat „agenția șine” în „agenția duce evidență și publică”...	Se acceptă La art. 3 (anterior art. 5) alin. (1) s-a exclus. Textul la alin. (6) lit. b) s-a modificat și are următorul cuprins: „b) extrasul

			din contul curent care confirmă existența resurselor financiare pentru acoperirea cheltuielilor de întreținere pe o perioadă de 6 luni a animalelor sălbatice indicate în planul de afaceri prevăzut la lit. d);” La alin. (11) (anterior alin. (10)) textul s-a modificat și are următorul cuprins: „(11) Agenția publică și actualizează pe pagina sa web Lista grădinilor zoologice autorizate.”
		La art. 6. (6) de redactat „Neînălțurarea, în termen stabilit de către organele de control conform prevederilor Legii nr. 131/2012 privind controalele de stat, e neregulilor constituie termeni pentru retragerea autorizației și închiderea grădinii zoologice sau o parte a acesteia” în „Neremedierea încălcărilor în termenul stabilit de către organele de control, în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controalele de stat constituie motiv pentru retragerea autorizației și închiderea grădinii zoologice sau a unei părți a acesteia”. La art. 6 (8) de redactat „Procedura de relocare a animalelor deținute din grădina zoologică sau o parte a acesteia care se închide , către o unitate autorizată se elaborează și se aprobă de către ANSA în „Procedura de relocare a animalelor deținute în grădina zoologică sau într-o parte a acesteia, care se închide, către o altă unitate autorizată se elaborează și se aprobă de către ANSA”.	Se acceptă La art. 4 alin. (3) (anterior art. 6 alin. (6)) textul s-a modificat și are următorul cuprins: „(3) În cazul constatării neregulilor care contravin prevederilor prezentei legi, grădina zoologică sau o parte a acesteia poate fi închisă temporar pentru public până la remedierea deficiențelor, în baza deciziei Agenției, emisă în urma actului de control comun al Inspectoratului și ANSA.” La alin. (8) textul s-a modificat și are următorul cuprins: „(8) Procedura de relocare a animalelor se stabilește prin regulament aprobat de ANSA, cu consultarea Inspectoratului și a organizațiilor de profil.”
		La art. 9 (1) de redactat „Grădinile zoologice angajează personal calificat și în număr suficient pentru a acoperi ...” în „Grădinile	Se acceptă La art. 8 (anterior art. 9) alin. (1) s-a exclus conjuncția copulativă „și”.

	zoologice angajează personal calificat, în număr suficient. Pentru a acoperi...” La art. 9.(2) de redactat „Grădinile zoologice organizează...” în Grădinile zoologice organizează...” și adăugat punct propoziției. La art. 9 (3) b) de redactat „...crearea unui mediu naturalizat pentru fiecare specie”. In „...crearea unui mediu natural pentru fiecare specie”. La 9.(3) e) de redactat „reacție în urgențe” – instruire pentru intervenții rapide și acordarea de ajutor pentru animale și vizitatori” în „situații de urgență – instruire pentru intervenții rapide și acordarea de ajutor animalelor și vizitatorilor”.	La alin. (2) textul s-a modificat și are următorul cuprins: „(2)Grădinile zoologice organizează anual cursuri de instruire și perfecționare profesională, care includ, cel puțin, următoarele componente:” La alin. (2) lit. e) textul s-a modificat și are următorul cuprins: „e) instruirea pentru intervenții în situații de urgență, pentru protejarea animalelor și vizitatorilor;”
	La pct. 12 k) de redactat „k) folosirea de foc deschis, artificii sau echipamente generatoare de zgomot puternice pe teritoriul grădinii zoologice” în folosirea focului deschis, artificii sau echipamente producătoare de zgomot puternic pe teritoriul grădinii zoologice”.	Se acceptă La art. 11 (anterior art. 12) lit. k) textul s-a modificat și are următorul cuprins: ”utilizarea focului deschis, a artificiilor, a echipamentelor generatoare de zgomote puternice sau a oricăror alte surse de stres acustic ori vizual pentru animale.”
	La art.13 (2) de redactat „...iar informația despre aceste proiecte sunt puse la dispoziția autorităților sau publicului, la cerere” în „...iar informația despre aceste proiecte este pusă la dispoziția autorităților sau publicului la cerere”. La art. 13 (5) de redactat „Grădinile zoologice pune în aplicare...” în Grădinile zoologice pun în aplicare”. La art. 13 (5) n) de adăugat „să colaboreze cu Ministerul Mediului, Institutul de Zoologie USM și ONG-uri din domeniul protecției animalelor, pentru a se asigura că reglementările naționale și internaționale sunt respectate, în special în cazul speciilor pe cale de dispariție;	Se acceptă La art. 12 (anterior art. 13) alin. (5) textul s-a modificat conform obiecțiilor, astfel, la lit. n) textul va avea următorul cuprins: „m) să colaboreze cu autoritățile competente, instituții de învățământ și ONG-uri acreditate în domeniul protecției animalelor și al conservării naturii, pentru aplicarea politicilor de conservare.”
	La art. 14 (1) de redactat „Grădinile zoologice țin evidențe pentru toate animalele identificate individual precum și pentru grupurile	Se acceptă

		de animale din colecția de animale sălbatice deținute” în „Grădinile zoologice duc evidența tuturor animalelor identificate individual, precum și a grupurilor de animale sălbatice deținute în colecție”. La art. 14 de redactat „informații dacă specia este invazivă pe teritoriul național” în „informații privind caracterul invaziv al speciei în țară”.	La art. 13 (anterior art. 14) s-a operat modificările de rigoare.
		La art. 16 (2) de reformulat toată propoziția „Tragerea la răspundere a persoanelor fizice sau juridice nu exonerează persoanele vizate de îndeplinirea obligațiilor privind repararea prejudiciului cauzat sănătății umane și mediului urmare a activităților cu organisme modificate genetic” și de eliminat cuvintele „ urmare a activităților cu organisme modificate genetic” deoarece în Lege prezentată spre avizare nu se menționează organismele modificate genetic, iar în grădinile zoologice sunt întreținute doar animale sălbatice.	Se acceptă La art. 15 (anterior art.16) alin. (2) s-a modificat și are următorul cuprins:„ Tragerea la răspundere, nu exonerează persoanele fizice sau juridice de obligația de a repara prejudiciile cauzate mediului, animalelor sau sănătății umane.”
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Nr. 03-1719 din 12.06.2025	34	Lipsa obiecțiilor și propunerilor	
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Nr. 2025 PLP-1680 din 17.06.2025	35	Lipsa obiecțiilor și propunerilor	
Centrul de Armonizare a Legislației	36	Centrul de armonizare a legislației, analizând repetat proiectul de lege privind grădinile zoologice și a dosarului aferent, definitive în baza propunerilor, obiecțiilor și recomandărilor expuse în	Se acceptă

Nr. 31/02-69-6701 din 19.06.2025	procesul de avizare, expertizare de compatibilitate cu legislația UE și consultare publică, constată că, deși tabelul de sinteză la proiect prevede acceptarea observațiilor și recomandărilor expuse în Avizul de compatibilitate nr. 31/02-69-5824 din 28 mai 2025, conținutul proiectul prezentat spre expertiza juridică nu reflectă aceste ajustări. În context, comunicăm despre menținerea observațiilor și recomandărilor formulate anterior în Avizul de compatibilitate și solicităm ajustarea proiectului de lege potrivit acestora or prezentarea unor argumente pertinente de neacceptare a acestora în tabelul de sinteză.	Proiectul de Lege s-a ajustat în conformitate cu obiecțiile și recomandările înaintate.
Expertizare		
Centrul Național Anticorupție Nr. 06/2/10825 din 26.06.2025	37 Raport de expertiză anticorupție Nr. ELO25/10684 din 26.06.2025. III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului Art. 3 lit. h) potrivit proiectului de lege Articolul 3. Obligațiile grădinilor zoologice Grădinile zoologice au următoarele obligații: h) respectarea reglementărilor legale în vigoare și îndeplinirea cerințelor privind raportarea, trasabilitatea și evidența animalelor. Obiecții: Norma citată stabilește obligația grădinilor zoologice de a respecta „reglementările legale în vigoare” și îndeplinirea cerințelor privind raportarea, trasabilitatea și evidența animalelor, fără a specifica reglementările în baza cărora urmează a fi realizate obligațiile grădinilor zoologice, deși la obiectul de reglementare a proiectului de lege supus expertizei stabilește la art. 1 „obiectul de reglementare”, autorizarea, controlul și funcționalitatea grădinilor zoologice în scopul protejării faunei sălbatice, conservării biodiversității și asigurării bunăstării animalelor.	Se acceptă La art. 6 lit. n) (anterior art. 3 lit. h)) cuvintele „respectarea reglementărilor legale în vigoare” s-au exclus. Astfel textul s-a modificat și are următorul cuprins: „n) să respecte cerințele privind raportarea, trasabilitatea și evidența animalelor. Formularea propusă – „să respecte cerințele privind raportarea, trasabilitatea și evidența animalelor” – se concentrează asupra obligației concrete a subiectului de drept, fiind clară, precisă și lipsită de echivoc, în concordanță cu cerințele tehnicii legislative.

	Potrivit art. 55 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative reglementările de același nivel și având același obiect de reglementare se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ. În cazul în care proiectul actului normativ cuprinde prevederi ce se regăsesc în alte acte normative, se face trimitere expresă la actul normativ care le conține. Recomandări: Propunem autorului completarea art. 3 lit. h) din proiect cu trimiteri care stabilesc în mod explicit obligația grădinilor zoologice de a respecta spre exemplu prevederile prezentei legi și/sau altele cu indicarea expresă a actului normativ Art. 5 alin. (4) lit. b) potrivit proiectului de lege Articolul 5. Procedura de autorizare (4) La cerere se anexează următoarele documente: b) dovada bancară a existenței resurselor financiare suficiente pentru acoperirea cheltuielilor de întreținere a animalelor sălbatice pe o perioadă de minimum un an, conform estimărilor stabilite de către ANSA. Obiecții: Norma citată stabilește obligația persoanei juridice de a prezenta dovada bancară a existenței resurselor financiare suficiente pentru acoperirea cheltuielilor de întreținere a animalelor sălbatice pe o perioadă de minimum un an, conform estimărilor de către ANSA. În acest sens se constată că Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, estimează costul de întreținere a animalelor sălbatice pentru o perioadă de minimum un an și nu este clar pentru fiecare caz (solicitare) în parte sau sânt niște calcule generale realizate de către ANSA. Mai mult, nu este clar care este autoritatea emitentă a „dovezii bancare” și dacă aceasta este conformă sau nu cu estimările ANSA sau necesită o coordonare suplimentară cu aceasta. Totodată, atragem atenția că potrivit art. 7 lit. c) din Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară, ANSA stabilește necesarul de resurse financiare pentru investiții și dotații	Excluderea sintagmei „respectarea reglementărilor legale în vigoare” elimină riscul de interpretări divergente și păstrează norma clară și aplicabilă, lăsând deschisă posibilitatea de corelare ulterioară cu actele subsecvente care vor fi adoptate în baza prezentei legi. Se acceptă La art. 3 (anterior art. 5) alin (6) lit. b) textul s-a modificat, și are următorul cuprins: „b) extrasul din contul curent emis de o instituție financiar-bancară autorizată, care confirmă existența resurselor financiare pentru acoperirea cheltuielilor de întreținere a animalelor sălbatice pe o perioadă de 6 luni, calculate în baza unui deviz estimativ prezentat de solicitant. Totodată, textul la lit. d) s-a completat și are următorul cuprins: „d) planul de afaceri care include descrierea infrastructurii, planul de întreținere a animalelor cu indicarea costurilor și măsurile pentru protecția mediului.”
--	---	--

	în domeniul sanitar veterinar, formarea și utilizarea rezervei republicane de mijloace financiare de uz veterinar pentru desfășurarea unor măsuri antiepidemice și alte activități speciale, deci, componenta de întreținere a animalelor prevăzută în proiectul supus expertizei nu se regăsește. Recomandări: Propunem autorului revizuirea normei astfel încât mecanismul de obținerea a autorizației să fie accesibil și clar, deoarece nedeterminarea autorității/entității responsabile de eliberarea a actelor/înscrisurilor, poate face imposibilă obținerea acestora și pot genera riscuri de corupție.	
	Art. 6 alin. (4) potrivit proiectului de lege Articolul 6. Retragera autorizației de mediu (4) În toate cazurile de retragere a autorizației, Agenția de Mediu este obligată să notifice în scris titularul, indicând temeiul legal, actele constatatoare și, după caz, termenul de relocare a Animalelor. Obiecții: Norma citată stabilește obligația Agenției de Mediu să notifice în scris titularul, fără a specifica un termen limită pentru efectuarea acestei notificări, ceea ce generează incertitudine și riscuri de apariție a manifestărilor de corupție. Lipsa unui termen concret poate crea dificultăți la îndeplinirea activității administrative. Astfel, potrivit art. 24 din Codul administrativ al Republicii Moldova „participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți”. Subsecvent, art. 60 statuează că termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Astfel, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare	Se acceptă La art. 4 (anterior art. 6) alin. (5) textul s-a modificat și are următorul cuprins: „(5) În toate cazurile de retragere a autorizației, Agenția este obligată în termen de 10 de zile lucrătoare să notifice în scris titularul, indicând temeiul legal, actele constatatoare și, după caz, termenul de relocare a animalelor.”

	adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură iar autoritățile publice trebuie să se asigure că participanții la procedură indică o modalitate principală de comunicare, precum și modalități alternative. Ținând cont de principiile comune reglementate la Capitolul III din Codul administrativ al Republicii Moldova, se impune stabilirea unui termen concret pentru notificarea titularului privind retragerea autorizației de mediu. Recomandări: Propunem autorului indicarea unui termen-limită în care Agenția de Mediu este obligată să notifice în scris titularul în cazul retragerii autorizației de mediu.	
	Art. 9 alin. (2), art. 10 lit. d) potrivit proiectului de lege Articolul 9 Personalul grădinilor zoologice [...] (2) Grădinile zoologice organizează periodic cursuri de instruire și perfecționare profesional, care includ, cel puțin, următoarele componente: [...] Articolul 10 Măsuri de siguranță pentru personal și public Grădinile zoologice au obligația de a implementa măsuri pentru asigurarea siguranței publicului și a personalului, inclusiv: [...] d) organizarea periodică a exercițiilor de simulare pentru situații de urgență (evadare de animale, incendiu, accident), în colaborare cu autoritățile competente; [...] Obiecții: Norma citată stabilește organizarea de către grădinile zoologice a cursurilor de instruire periodice și pregătire profesională, fără a indica frecvența reală a acestor cursuri și poate lăsa impresia că instruirile pot fi ocazionale și neasigurate în mod constant, ceea ce poate afecta predictibilitatea și eficiența grădinilor zoologice	Se acceptă Textul la art. 8 (anterior art. 9) alin. (2) s-a modificat și are următorul cuprins: „(2) Grădinile zoologice organizează anual cursuri de instruire și perfecționare profesională, care includ, cel puțin, următoarele componente:” Textul la art. 9 (anterior art. 10) lit. d) s-a modificat și are următorul cuprins: „d) organizarea semestrială a exercițiilor de simulare pentru situații de urgență (evadare de animale, incendiu, accident).”

	ținând cont de componentele acestor cursuri: "a) identificarea semnelor de boală; b) specializarea pe specii, cu accent pe particularități biologice, comportamentale și medicale, precum și tehnici de manipulare specifice; c) menținerea sănătății animalelor, inclusiv colaborarea cu medicii veterinari și prevenirea bolilor zoonotice; d) cunoașterea principiilor de conservare a biodiversității și protecția mediului; e) instruirea pentru intervenții în situații de urgență, pentru protejarea animalelor și vizitatorilor; f) comunicarea eficientă cu publicul, educarea acestuia privind fauna și conservarea speciilor." Aceeași remarcă este valabilă și pentru art.10 lit.d), care prevede obligația organizării "periodice" a exercițiilor de simulare pentru situații de urgență. Și în acest caz, termenul "periodic" este insuficient de clar și poate duce la interpretări multiple, aplicarea discreționară și poate compromite eficiența acestor exerciții, menite să asigure siguranța publicului, animalelor și presonalului în situații critice. În acest sens, este necesar indicarea exactă a frecvenței organizării cursurilor de instruire. Recomandări: Propunem autorului reconsiderarea cuvântului "periodic" cu înlocuirea acestuia de exemplu cu cuvântul „anual” sau „trimestrial”. Recomandare similară și pentru cuvântul "periodică" indicat la art. 10 lit. d) din proiectul de lege.	
	Art. 11 alin. h) potrivit proiectului de lege Articolul 11 Transportul animalelor sălbatice h) în cazul apariției unor situații de urgență (accident, îmbolnăvire, evadare), operatorii de transport au obligația de a anunța imediat Inspectoratul și ANSA, precum și autoritățile competente din	Se acceptă La art. 10 (anterior art. 11) alin. 1 lit. h) textul s-a modificat și are următorul cuprins: „g) în cazul apariției unor situații de urgență (accident, îmbolnăvire, evadare),

	statul în care s-a produs incidentul, și de a acționa conform planului de intervenție aprobat. Obiecții: Norma citată stabilește că în cazul apariției unor situații de urgență (accident, îmbolnăvire, evadare), operatorii de transport au obligația de a anunța imediat Inspectoratul și ANSA, precum și autoritățile competente din statul în care s-a produs incidentul, și de a acționa conform planului de intervenție aprobat, fără a specifica entitatea responsabilă care urmează să aprobe acest plan, ținând cont în astfel de situații vor fi implicați mai mulți actori: autorități publice centrale, autorități publice locale, operatori economice, etc. Această ambiguitate afectează aplicabilitatea practică a normei, generează incertitudine juridică și poate duce la întârzieri în reacțiile operative în cazuri critice. Prin urmare, completarea normei este esențială pentru clarificarea cadrului instituțional de intervenție și pentru asigurarea unei coordonări eficiente și a unei delimitări clare a responsabilităților în gestionarea situațiilor de urgență apărute în timpul transportului de animale sălbatice. Recomandări: Propunem autorului completarea normei cu informații privind modalitatea și entitatea responsabilă de aprobare a planului de intervenție în cazul apariției unor situații de urgență.	operatorii de transport au obligația de a anunța imediat Inspectoratul și ANSA, precum și autoritățile competente din statul în care s-a produs incidentul și de a acționa conform planului de intervenție în situații de urgență în timpul transportului.” Totodată, art. 10 se completează cu alin. (2) cu următorul cuprins: „(2) Planul de intervenție în situații de urgență în timpul transportului prevăzut la alin. (1) lit. g) se elaborează și se aprobă de către ANSA.”
	Art. 12 lit. h) potrivit proiectului de lege Articolul 12 Interdicții Pe teritoriul grădinilor zoologice sau în legătură cu activitatea acestora, se interzice: h) reproducerea necontrolată a animalelor fără respectarea unui program aprobat de management genetic. Obiecții: Norma citată stabilește interdicția reproducerii necontrolate a animalelor fără respectarea unui program aprobat de management genetic. Potrivit proiectului de lege „programul de management	Se acceptă Textul la art. 11 (anterior art. 12) lit. h) s-a modificat și are următorul cuprins: „h) reproducerea necontrolată a animalelor fără respectarea unui program de reproducere în captivitate aprobat de administrator și coordonat cu Agenția;

	genetic” este utilizat în proiect doar o singură dată, fără a da detalii referitoare la conținutul acestuia, obiectivele, activitățile umane permise și modul lor de aprobare, termenul acordat grădinilor zoologice pentru elaborarea acestuia, autoritățile responsabile, etc., totodată, acesta nu se regăsește nici în art. 2 din proiect la „noțiuni principale” ceea ce creează dificultate în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor legii. Lipsa unei definiții clare a „programului de management genetic”, precum și a elementelor esențiale care ar trebui să îl compună poate genera incertitudini în rândul operatorilor de grădini zoologice, al autorităților de control și al altor entități implicate în conservarea speciilor. Totodată, conform exigențelor de tehnică legislativă reglementate de prevederile art. 29 alin.(2) din Legea nr. 100/2017, pentru a se evita lacunele legislative, soluțiile propuse în proiectul actului normativ trebuie să acopere întreaga problemă a relațiilor sociale ce constituie obiectul de reglementare al proiectului. Astfel, în absența unor prevederi detaliate, aplicarea acestei norme poate conduce la interpretări arbitrare sau neunitare, ceea ce afectează eficiența și previzibilitatea actului normativ. Se impune, așadar, completarea proiectului de lege prin includerea unei definiții clare a conceptului de „program de management genetic” la art. 2 din proiectul de lege. Subsecvent, interdicția de reproducere necontrolată a animalelor inclusă în proiect, pe de o parte stabilește la art. 16 răspunderea juridică pentru încălcarea prezentei legi, iar pe de altă parte Codul penal al Republicii Moldova, Codul Contravențional al Republicii Moldova nu stabilește nici o sancțiune/pedeapsă în acest sens. Astfel, norma formulată rămâne a fi una declarativă, fără consecințe juridice, care face imposibilă aplicarea în practică a acestor prevederi, și, prin urmare duce la apariția factorilor de risc, mai mult nu este clar în acest caz care va fi autoritatea de constatare a încălcărilor și de aplicare a sancțiunilor.	Suplimentar, Art. 2 Noțiuni principale s-a completat cu noțiunea de: program de reproducere în captivitate – ansamblu de măsuri științifice, tehnice și administrative, implementate în grădini zoologice, centre de conservare sau alte unități autorizate, având ca scop asigurarea reproducerii controlate a animalelor sălbatice aflate în captivitate, în condiții care respectă cerințele de bunăstare animală, conservarea diversității biologice și menținerea viabilității populațiilor pe termen mediu și lung. Se acceptă Textul la art. 11 (anterior art. 12) lit. h) s-a modificat și are următorul cuprins: „h) reproducerea necontrolată a animalelor fără respectarea unui program de reproducere în captivitate aprobat de administrator și coordonat cu Agenția; Suplimentar, Art. 2 Noțiuni principale s-a completat cu noțiunea de: „program de reproducere în captivitate – ansamblu de măsuri științifice, tehnice și administrative, implementate în grădini zoologice, centre de conservare sau alte unități autorizate, având ca scop asigurarea
--	--	---

		Astfel, carența în speță, creează precondiții ce pot favoriza admiterea reproducerii necontrolate a animalelor, ceea ce denotă neîntrunirea principiilor activității de legiferare („stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice”) statuate de prevederile art.3 alin.(1) lit. d) din Legea Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative. Recomandări: Propunem autorului completarea proiectului cu norme privind programul de management genetic, iar în sensul sancțiunilor în privința reproducerii necontrolate fără respectarea unui program aprobat de management genetic - reglementarea aspectelor aferente acestora.	reproducerii controlate a animalelor sălbatice aflate în captivitate, în condiții care respectă cerințele de bunăstare animală, conservarea diversității biologice și menținerea viabilității populațiilor pe termen mediu și lung.” Suplimentar, art. 12. S-a completat cu alin. (2) cu următorul cuprins: (2) Programul de reproducere în captivitate include, planificarea și controlul împerecherilor, realizate pe baze științifice, prin stabilirea perioadelor de reproducere, a perechilor sau grupurilor reproductive și a limitelor de reproducere pentru indivizii sau liniile genetice, în vederea evitării reproducerii necontrolate și asigurării unei gestionări responsabile a populațiilor aflate în captivitate. Totodată, se vor înainta propuneri de modificare a Codului contravențional, în vederea instituirii unor sancțiuni specifice pentru încălcarea interdicției privind reproducerea necontrolată a animalelor.
--	--	--	--

	Art. 14 alin. (5) potrivit proiectului de lege Articolul 14 (5) Baza de date este supusă unei verificări anuale de către autoritatea competentă, pentru a asigura acuratețea și conformitatea cu standardele legale de evidență. Obiecții: Norma citată stabilește baza de date este supusă unei verificări anuale de către autoritatea competentă, pentru a asigura acuratețea și conformitatea cu standardele legale de evidență. Astfel, potrivit proiectului: "- Grădinile zoologice duc evidențe pentru toate animalele identificabile individual, precum și pentru grupurile de animale, din colecția de animale sălbatice deținute. - Înregistrările sunt efectuate în format digital, semnate electronic de semnatul responsabil desemnat, și păstrate într-un sistem securizat cu backup automat. - Înregistrările prevăzute la alin. (2) după 10 ani sunt arhivate electronic pe termen lung, cu posibilitatea accesării la cerere de către autorități. - Sistemul electronic de evidență trebuie să fie compatibil cu sistemele de informare ale Inspectoratului și ANSA, pentru a permite schimbul de date în timp real, în scopul eficientizării controlului și monitorizării." În acest sens, remarcăm că obligația de a deține un sistem informațional (baza de date, compatibil cu sistemele de informare ale Inspectoratului și ASNA), nu se regăsește la art. 5 alin.(4) din proiectul de lege, precum și nici obligația de a deține surse financiare necesare pentru dezvoltarea unui astfel de sistem. Totodată, Legea nr. 231/2006 privind identificarea și înregistrarea animalelor stabilește principiile de bază ale organizării și desfășurării activității de identificare și înregistrare a animalelor pe teritoriul Republicii	Se acceptă La art. 13 (anterior art. 14) alin. (4) s-a exclus. Alin. (5) s-au modificat și are următorul cuprins: (4) Înregistrările ținute de grădinile zoologice sunt supuse verificării anuale de către ANSA, sub aspectul trasabilității și conformității sanitare veterinare și de către Inspectorat, sub aspectul respectării cerințelor de mediu.
--	---	---

		Moldova. Astfel, Sistemul Informațional Automatizat „Registrul de Stat al Animalelor” (SIA „RSA”) conține complexul de elemente și proceduri care permit identificarea și înregistrarea animalelor și a exploatațiilor, asigurând respectarea principiului trasabilității, a cărei gestiune revine unui singur operator, posesor al căruia este Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor. Suplimentar menționăm că potrivit art. 18 alin. (1) din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat „Autoritățile și instituțiile publice, persoanele fizice și persoanele juridice au dreptul să creeze, în limita competențelor și în conformitate cu legislația, tehnologii, sisteme și rețele informaționale în scopul asigurării activității proprii și al prestării de servicii.” Iar evaluarea conformității sistemelor informaționale de stat prin prisma corespunderii acestora documentelor prevăzute la art. 76 din legea menționată se efectuează de către Instituția Publică Agenția de Guvernare Electronică, în conformitate cu cadrul normativ metodologic aprobat de către Guvern. Este important de menționat că documentarea sistemelor și resurselor informaționale de stat este obligatorie. Prin urmare, nedeterminarea entității publice responsabile poate duce la suprapuneri sau omisiuni în exercitarea atribuțiilor, precum și la lipsa asumării răspunderii pentru decizii sau inacțiuni, această situație favorizează dificultatea sancționării. În plus, neclaritatea instituțională poate fi utilizată pentru a eluda procedurile legale, slăbind astfel mecanismele de integritate și de prevenire a corupției. Recomandări: Propunem autorului reconsiderarea alin. (5) integral ținând cont de cele menționate.	
--	--	--	--

	Art. 15 alin. (4)-(5) potrivit proiectului de lege Articolul 15 (4) Lista anuală a colecției de animale se prezentată ANSA și Inspectoratului nu mai târziu de 1 aprilie a anului următor celui la care se referă lista. (5) Lista anuală a colecției de animale se publică de către Grădina Zoologică pe pagina sa web oficială nu mai târziu de 1 martie a anului următor celui la care se referă lista. Obiecții: Norma citată stabilește lista anuală a colecției de animale se prezentată ANSA și Inspectoratului nu mai târziu de 1 aprilie a anului următor celui la care se referă lista, iar lista anuală a colecției de animale se publică de către Grădina Zoologică pe pagina sa web oficială nu mai târziu de 1 martie a anului următor celui la care se referă lista. Respectiv, nu este clar de ce publicarea pe pagina web oficială a grădinii zoologice precedă prezentării acesteia către autoritățile de reglementare și control, or scopul prezentării listei colecției de animale este verificarea și controlul acesteia. Suplimentar textul nu stabilește nici o obligație privind verificare conținutului sau corectitudinii datelor transmise, iar în lipsa unui mecanism de verificare există riscul plasării unei informații incomplete sau inexacte. Recomandări: Propunem autorului reconsiderarea termenelor de prezentare/publicare a listei anuale ale colecției.	Se acceptă La art. 14 (anterior art.15) alin. (5) și (6) termenul de prezentare s-a unificat și este de ”1 aprilie”.
--	--	---

		IV. Concluzia expertizei Potrivit notei de fundamentare proiectul are drept scop reglementarea unitară a cerințelor privind protejarea faunei sălbatice și conservarea biodiversității, prin instituirea unui cadru normativ clar pentru autorizarea, funcționarea și controlul grădinilor zoologice. Totodată, potrivit autorului prin această intervenție legislativă se urmărește sporirea contribuției grădinilor zoologice la eforturile de conservare, educație ecologică și cercetare științifică, în conformitate cu angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova. Astfel, prin proiect se detaliază procedura de autorizare și retragerea a autorizației de mediu, reglementarea măsurilor de protecție a animalelor, stabilirea normelor privind identificarea individuală și înregistrarea în grup a animalelor deținute, etc. Autorul a prezentat Sinteza avizelor prezentate de către autorități în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementare a prevederilor conținute în proiectul, fapt ce denotă aspectul definitiv al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, coroborat cu art. 28 din Legea integrității nr.82/2017. Suplimentar, proiectul vizează inclusiv activitatea desfășurată de către Agenția de Mediu, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și a Inspectoratului pentru Protecția Mediului în procesul de autorizare și retragere a autorizațiilor de mediu pentru grădinile zoologice. Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt ce nu este în detrimentul interesului public general în condițiile considerării riscurilor descrise la compartimentul III al prezentului raport de expertiză.	Se acceptă
Ministerul Justiției Nr. 04/2-6509	38	Cu referire la soluția normativă propusă la art. 2: Atragem atenția autorului la faptul că noțiunea de „autorizarea grădinilor zoologice” nu corelează cu noțiunea de „grădină	Se acceptă Noțiunea de „autorizarea grădinilor zoologice ” s-a modificat

04.07.2025		zoologică”. Astfel, urmează a se redacta în acest sens numărul de animale și timpul de expunere publică a lor. Totodată, având în vedere că cuvântul „semnificativ” nu oferă precizie, acesta se va substitui cu un termen concret fără a lăsa loc de interpretări.	și are următorul cuprins: „<i>autorizarea grădinilor zoologice</i> – procedură prin care se autorizează unitățile permanente în care se dețin animale din specii sălbatice în scopul prezentării către public pentru o perioadă de minimum 7 zile pe an, cu excepția circurilor, a magazinelor de animale de companie și a unităților care sunt exceptate de la cerințele legi în temeiul faptului că nu expun publicului un număr semnificativ de animale sau specii și că această exceptare nu aduce atingere obiectivelor de protejare a faunei sălbatice, conservarea biodiversității și bunăstării animalelor.”
		A se revedea și reformula noțiunea de „grădină zoologică”, care transpune noțiunea de „grădini zoologice” din art. 2 din Directiva 1999/22/CE, prin păstrarea terminologiei utilizată de actul UE, în speță, „magazine de animale de companie”, termen utilizat și în alte acte UE de reglementare, dar și în contextul existenței legislației naționale armonizate, care definește termenul de „animal de companie”	Se acceptă Noțiunea de „grădină zoologică” s-a modificat și are următorul cuprins: „<i>grădini zoologice</i> – toate unitățile permanente în care se dețin animale din specii sălbatice în scopul prezentării către public pentru o perioadă de minimum 7 zile pe an, cu excepția circurilor, a magazinelor de animale de companie și a unităților care sunt exceptate de la cerințele legi în temeiul faptului că nu expun publicului un număr semnificativ de animale sau specii și că această exceptare nu aduce

			atingere obiectivelor de protejare a faunei sălbatice, conservarea biodiversității și bunăstării animalelor.”
		Totodată, semnalăm că prin noțiunea de „grădină zoologică” de la art. 2 din proiect, potrivit căreia aceasta este o unitate permanentă în care sunt deținute mai mult de 10 specii diferite de animale sălbatice și mai mult de 50 de exemplare, în scopul prezentării către public pentru o perioadă de cel puțin 7 zile pe an cu excepția circurilor și a magazinelor zoo, se creează un vid legislativ pentru entitățile care dețin un număr de până la 50 de exemplare de animale sălbatice din mai puțin de 10 specii diferite. Având în vedere că autorul menționează în nota de fundamentare precum că proiectul legislativ urmărește corectarea vidului legislativ existent și crearea unui mecanism clar, eficient și aplicabil de autorizare și supraveghere a grădinilor zoologice, se consideră imperios a revizui și reformula noțiunea de „grădină zoologică” astfel încât să cuprindă toți deținătorii de animale sălbatice așa zisele „grădini zoologice ambulante” în scopul protejării faunei sălbatice, conservării biodiversității și întru asigurarea bunăstării tuturor animalelor sălbatice extrase din habitatul lor natural și ținute în captivitate. Concomitent, sugerăm autorului să completeze nota de fundamentare cu argumentele care au stat la baza stabilirii cotei de mai mult de 10 specii diferite de animale sălbatice și mai mult de 50 de exemplare ca criteriu distinctiv pentru grădină zoologică în sensul proiectului propus.	Se acceptă Art. 14 s-a completat cu următoarele aliniate: „(6) Persoanele fizice și juridice deținători de animalele sălbatice care au importanță științifică, culturală, educațională și estetică dar care nu corespund noțiunii de grădină zoologică prevăzută la art. 2 sunt după caz înregistrate ca colecție de animale din fauna sălbatică conform Legii regnului animal nr. 439/1995, și/sau autorizate/înregistrate conform Legii nr. 221/2007. (7) Modul de înființare și completare a colecțiilor de animale din fauna sălbatică se efectuează conform legii regnului animal nr. 439/1995. (8) Persoanele fizice și juridice deținători de colecție de animale din fauna sălbatică prevăzută la alin. (7) trebuie să respecte cerințele sanitare veterinare privind protecția și bunăstarea animalelor prevăzute în Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară.

			În ceea ce privește definirea noțiunii de „grădină zoologică” ca unitate permanentă în care sunt deținute mai mult de 10 specii diferite de animale sălbatice și mai mult de 50 de exemplare, în scopul prezentării către public, aceasta reprezintă rezultatul unei analize tehnice și juridice aprofundate, fundamentate pe următoarele considerente: – necesitatea stabilirii unor praguri minime de diversitate biologică și volum al colecției care să reflecte complexitatea logistică, administrativă și profesională specifică funcționării unei grădini zoologice cu caracter permanent; – alinierea la bunele practici europene și internaționale, inclusiv la definițiile operaționale și standardele promovate de organizații de profil, precum Asociația Europeană a Grădinilor Zoologice și Acvariilor (EAZA), precum și la recomandările formulate în cadrul Convenției privind Diversitatea Biologică (CBD); – capacitatea reală a unei structuri de a asigura condiții adecvate de bunăstare animală, biosecuritate, conservare, educație și transparență
--	--	--	---

			instituțională, corespunzătoare gestionării unui număr semnificativ de animale din specii diferite. Pragurile numerice stabilite au un caracter funcțional și proporțional, fiind destinate să diferențieze grădinile zoologice autentice, care implică un nivel ridicat de responsabilitate, resurse și impact ecologic, de entitățile de dimensiuni reduse sau cu profil strict specializat. Diferențele substanțiale dintre aceste categorii, în ceea ce privește necesarul de spațiu, infrastructură, expertiză profesională și riscuri asociate, justifică instituirea unui regim juridic distinct. Totodată, s-a completat nota de fundamentare cu explicații detaliate privind raționamentul care a stat la baza stabilirii pragurilor numerice propuse, în scopul asigurării transparenței decizionale și al unei mai bune înțelegeri a opțiunilor normative adoptate.
		Cu referire la art. 3 și 4, ce stabilesc obligațiile și drepturile grădinilor zoologice, atenționăm că acestea nu pot face parte din capitolul privind dispozițiile generale, întrucât, conform art. 45 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, dispozițiile generale ale actului normativ sunt prevederile care: a) determină obiectul, scopul și domeniul de aplicare; b) orientează întreaga	Se acceptă Art. 3 și 4 se transferă la Capitolul III. FUNCȚIONAREA GRĂDINILOR ZOOLOGICE.

		reglementare; c) explică termeni (noțiuni) și definesc concepte. Astfel, se recomandă includerea acestor prevederi la capitolul III „Funcționarea grădinilor zoologice”	Astfel art. 3 s-a comasat cu articolul 7 și a devenit art. 6. cu următorul cuprins: „Articolul 6. Obligații generale privind funcționarea grădinilor zoologice Pentru asigurarea funcționării eficiente, a respectării standardelor de protecție și conservare a faunei sălbatice, precum și a unui mediu sigur, educativ și accesibil pentru public și personal, grădinile zoologice au următoarele obligații: a) să elaboreze, aprobe și respecte un regulament propriu de organizare și funcționare, afișat într-un loc vizibil și accesibil; b) să furnizeze informații corecte și complete despre animalele din colecție, incluzând denumirea comună și științifică, arealul de distribuție, habitatul natural, caracteristicile biologice și statutul de conservare conform listelor Uniunii Internaționale pentru Conservarea Naturii și Convenției privind Comerțul Internațional cu Specii Periclitate de Faună și Floră Sălbatică (în continuare – CITES); c) să desfășoare activitățile în conformitate cu legislația de
--	--	--	--

			mediu, evitând orice impact negativ asupra ecosistemului înconjurător; d) să asigure finanțarea activității din surse proprii și din alte surse legale, inclusiv fonduri publice, sponsorizări, donații și granturi; e) să elaboreze și să aplice protocoale operaționale pentru gestionarea situațiilor de urgență privind animalele, personalul și vizitatorii; f) să respecte cerințele privind bunăstarea animalelor și siguranța publicului, stabilite de Ministerul Mediului și aprobate prin hotărâre de Guvern; g) să elaboreze, implementeze și mențină un program propriu de conservare a biodiversității, care să includă măsuri pentru protejarea, conservarea și reintroducerea în natură a speciilor rare sau periclitate. h) să mențină și să dezvolte colecția de animale prin reproducere în captivitate, schimburi și management genetic responsabil; i) să asigure respectarea cerințelor de habitat, nutriție, asistență medicală veterinară și manifestare a comportamentului natural;
--	--	--	--

		j) să participe la programe de salvare, reabilitare și reintroducere în natură a speciilor, în colaborare cu autoritățile competente din domeniu; k) să desfășoare activități de cercetare științifică, în special în domeniile biologiei, medicinei veterinare, etologiei și conservării; l) să promoveze educația ecologică prin panouri informative, materiale educative, activități interactive și colaborări cu instituții de învățământ; m) să colaboreze cu instituții naționale și internaționale în domeniul conservării biodiversității și protecției mediului; n) să respecte cerințele privind raportarea, trasabilitatea și evidența animalelor.” Art. 4 a devenit art. nr. 5.
	Cu referire la soluția normativă propusă la art. 3 lit. h), întru asigurarea proiectului normativ cu conținut clar și fără echivoc, autorul va substitui cuvintele „respectarea reglementărilor legale în vigoare” cu actul normativ sau dispoziția concretă la care se face referire.	Se acceptă La art. 6 lit. n) (anterior art. 3 lit. h)) textul s-a modificat și are următorul cuprins: „n) să respecte cerințele privind raportarea, trasabilitatea și evidența animalelor.” Formularea propusă – „să îndeplinească cerințele privind raportarea, trasabilitatea și evidența animalelor” – se concentrează asupra obligației concrete a

			subiectului de drept, fiind clară, precisă și lipsită de echivoc, în concordanță cu cerințele tehnicii legislative. Excluderea sintagmei „respectarea reglementărilor legale în vigoare” elimină riscul de interpretări divergente și păstrează norma clară și aplicabilă, lăsând deschisă posibilitatea de corelare ulterioară cu actele subsecvente care vor fi adoptate în baza prezentei legi.
		Cu referire la soluția normativă propusă la art. 5 : La alin. (1) textul „Codului 434/2023 urbanismul și construcțiilor” se va substitui cu textul „Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023”.	Se acceptă Textul la art. 3 (anterior art. 5) alin. (3) s-a modificat și are următorul cuprins: „(3) Grădinile zoologice sunt proiectate și construite conform prevederilor Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023.”
		Sugerăm autorului să revadă și reformuleze soluția normativă propusă la alin. (4) lit. b) prin prisma art. 7 lit. c) din Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară, care prevede că Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) stabilește necesarul de resurse financiare pentru investiții și dotații în domeniul sanitar veterinar, formarea și utilizarea rezervei republicane de mijloace financiare de uz veterinar pentru desfășurarea unor măsuri antiepidemice și alte activități speciale, componenta de întreținere a animalelor prevăzută în proiectul supus expertizei nu este reglementat.	Se acceptă La art. 3 (anterior art. 5) alin. (6) lit. b) textul s-a modificat și are următorul cuprins: „b) extrasul din contul curent care confirmă existența resurselor financiare pentru acoperirea cheltuielilor de întreținere pe o perioadă de 6 luni a animalelor sălbatice indicate în planul de afaceri prevăzut la lit. d).”
		Totodată, ținem să menționăm că folosirea termenelor „suficiente”, „raportarea periodică”, „organizează periodic” și	Se acceptă

		„organizarea periodică” în acte normative este inoportună, deoarece induce o marjă de incertitudine la interpretarea și aplicarea actului normativ. În context, recomandăm substituirea acestora cu termene care să ofere claritate și precizie în aplicare. La alin. (6), recomandăm autorului să excludă textul „în termen de 5 zile lucrătoare de la finalizarea examinării” în vederea prevenirii tergiversării nejustificate a procedurii de autorizare, în contextul în care prestarea serviciilor publice poate fi asigurată online (portalul guvernamental al serviciilor publice servicii.gov.md). În context, sugerăm autorului să completeze prezenta dispoziție cu posibilitatea de a depune cererea de autorizare în format electronic. La alin. (8), se vor exclude ca excedente cuvintele „și are valabilitate”.	Termenii „suficiente”, „raportarea periodică”, „organizează periodic” și „organizarea periodică” s-au exclus, în unele cazuri s-au substitui cu termeni concreți. Se acceptă parțial Norma citată stabilește obligația Agenției să notifice solicitantul decizia de emitere a autorizației sau de refuz motivat, în termen de 5 zile lucrătoare de la finalizarea examinării. Excluderea textul „în termen de 5 zile lucrătoare de la finalizarea examinării” generează incertitudine și riscuri de apariție a manifestărilor de corupție. Lipsa unui termen concret poate crea dificultăți la înfăptuirea activității administrative. Ținând cont de principiile comune reglementate la Capitolul III din Codul administrativ al Republicii Moldova, se impune stabilirea unui termen concret pentru notificarea solicitantului despre decizia de emitere a autorizației sau de refuz. Astfel textul la art. 3 (anterior art. 5) alin. (8) s-a modificat și are următorul cuprins: (6) Cererea de autorizare se examinează în termen de cel mult 60 de zile lucrătoare de la data
--	--	--	--

			înregistrării complete a documentației și decizia de emitere a autorizației sau de refuz motivat se comunică solicitantului nu mai târziu de 5 zile lucrătoare de la finalizarea examinării.” Totodată, menționăm că la art. 3 alin. (5) este prevăzută posibilitatea de a depune cererea de autorizare în format electronic prin intermediul Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permissive (SIA GEAP), Se acceptă La art. 3 alin. 8 textul „și are valabilitate” s-a exclus.
		Cu referire la soluția normativă propusă la art. 6: La alin. (5), se vor exclude cuvintele „prezentul articol”, pentru a asigura conformitatea cu art. 55 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, ce prevede că „În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ”. Totodată, se va indica denumirea Legii nr. 131/2012 și elementul structural la care se face referință.	Se acceptă La art. 4 (anterior art. 6) alin. (6) cuvintele „în baza prezentul articol” s-au exclus, s-a indicat denumirea legii și elementul structural la care se face referință. Astfel textul are următorul, cuprins: „(6) Decizia privind retragerea autorizației poate fi contestată în condițiile prevăzute la art. 30 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat.”
		Cu referire la soluția normativă propusă la art. 7 lit. e) se va atrage atenția la corectitudinea redactării referinței la art. 5, ținând cont	Prevederea de la lit. e) art. 6 s-a exclus.

		de conținutul expus, prin substituirea textului „alin. (5)” cu textul „alin. (4)”.	
		La art. 8 recomandăm comasarea alinatelor (2)-(4), având același obiect de reglementare.	Se acceptă La art. 7 (anterior art.8) alin. (2) și (3) s-au comasat și au următorul cuprins: „(2) Prin derogare de la alin. (1), grădinile zoologice pot achiziționa din țară sau străinătate animale sălbatice extrase din mediul lor natural în scopul conservării <i>ex situ</i> a speciilor amenințate cu dispariția, precum și pentru reînnoirea și îmbogățirea rezervei genetice a colecțiilor, în cadrul unor proiecte naționale și internaționale dedicate salvării speciilor, habitatelor acestora și protecției bunăstării animalelor.”
		La art. 11 lit. h), pentru a spori claritatea proiectului și întru prevenirea unei situații de incertitudine la etapa de aplicabilitate, recomandăm autorului să completeze soluția normativă cu informația privind entitatea responsabilă de aprobarea planului de intervenție în cazul apariției unor situații de urgență. Obiecția dată este valabilă și pentru art. 12 lit. h), la care se va indica concret autoritatea care va aproba programul de management genetic.	Se acceptă La art. 10 (anterior art.11) alin. (1) lit. g) textul s-a modificat și are următorul cuprins: „g) în cazul apariției unor situații de urgență (accident, îmbolnăvire, evadare), operatorii de transport au obligația de a anunța imediat Inspectoratul și ANSA, precum și autoritățile competente din statul în care s-a produs incidentul și de a acționa conform planului de intervenție în situații de urgență în timpul transportului;”

			Totodată, art. 10 se completează cu alin. (2) cu următorul cuprins: „(2) Planul de intervenție în situații de urgență în timpul transportului prevăzut la alin. (1) lit. g) se elaborează și se aprobă de către ANSA.” La art. 11 lit. h) textul s-a modificat și are următorul cuprins: „h) reproducerea necontrolată a animalelor fără respectarea unui program de management genetic aprobat de administrator și coordonat de Agenție;”
		Recomandăm, revizuirea și reformularea soluțiilor normative propuse la art. 14 alin. (2)-(5), având în vedere că obligația de a deține un sistem informațional (baza de date, compatibil cu sistemele de informare ale Inspectoratului și ANSA), nu se regăsește la art. 3 din proiect „Obligațiile grădinilor zoologice” și nici la art. 5 alin. (4) din proiectul de lege „Procedura de autorizare”. Suplimentar, menționăm că Legea nr. 231/2006 privind identificarea și înregistrarea animalelor stabilește principiile de bază ale organizării și desfășurării activității de identificare și înregistrare a animalelor pe teritoriul Republicii Moldova. Astfel, Sistemul Informațional Automatizat „Registrul de Stat al Animalelor” (SIA „RSA”) conține complexul de elemente și proceduri care permit identificarea și înregistrarea animalelor și a exploatațiilor, asigurând respectarea principiului trasabilității, a cărui gestiune revine unui singur operator, posesor al căruia este ANSA.	Se acceptă La art. 13 (anterior art. 14) alin. (4) și alin. (5) s-au exclus.
		Cu referire la soluția normativă propusă la art. 17, conținutul propus la alin. (4) lit. b) și alin. (5) se va redacta ținând cont că, la	Se acceptă

		schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre/semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului”. Dispozițiile de modificare, trimerile la prevederile care se propun spre modificare se indică în ordine descrescătoare: articol, alineat, literă (respectiv punct, subpunct etc.). Într-o enumerare de trimeri, dacă se face trimer la mai mult de două elemente structurale consecutive, enumerarea se redă prin cratimă după următorul exemplu: „art. 76-82”. Adițional, alin. (5) și (6) se vor comasa într-un singur alineat, prin indicarea expresă în diviziuni separate din acest alineat a modificărilor la Legile nr. 1538/1998 și nr. 160/2011, conform următorului exemplu: „(5) La data intrării în vigoare a prezentei legi, următoarele acte normative se modifică după cum urmează:”, urmat de textul modificărilor propuse.	Textul la art. 16 (anterior art. 17) alin. (5) lit. b) s-a modificat și are următorul cuprins: „b) „art. 4 alin. 2 lit. c); art. 76-82; art. 83 alin. (2) lit. d; anexa nr. 12 din Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat;” Textul la alin. (6) va avea următorul cuprins: „(6) La data intrării în vigoare a prezentei legi, următoarele acte normative se modifică după cum urmează: a) Legea nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat: la art.12 lit. d) cuvintele „și grădini zoologice”; la art.14 lit. e) cuvintele „și grădinilor zoologice”; la art. 19 cuvintele „și grădinile zoologice”; la art. 88 alin. (1) cuvintele „și grădina zoologică”; la art. 90 alin. (1) și alin. (3) cuvintele „și grădinilor zoologice”; la art. 95 alin. (2) și alin. (3) cuvintele „și grădinii zoologice”; la art.105 „anexa nr.12 – Grădinile zoologice” se exclud. b) Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător: tabelul din Capitolul II, Actele permissive care se încadrează în categoria autorizațiilor, din Anexa nr. 1
--	--	--	--

			Nomenclatorul actelor permissive eliberate de către autoritățile emitente persoanelor fizice și persoanelor juridice pentru practicarea activității de întreprinzător se completează și va avea următorul cuprins:”
		La anexa nr. 1: În conformitate cu art. 49 alin. (3) și (4) din Legea nr. 100/2017, anexa trebuie să aibă un temei-cadru în textul actului normativ și să se refere exclusiv la obiectul determinat prin norma de trimitere. Semnalăm că anexa nr. 1 nu are un temei-cadru în textul proiectului, prin urmare se va înlătura omisiunea dată. Se va exclude cuvântul „Model”, deoarece vine în contradicție cu însăși prevederea proiectului legislativ prin care se intenționează prezentarea unui document cadru cu conținut obligatoriu. Prin lege se instituie dispoziții cu caracter normativ, dar nu de recomandare. În caz contrar, nerespectarea recomandărilor din conținutul legii riscă să compromită valoarea, importanța și respectul față de actele cu caracter normativ în general (observație valabilă pentru toate anexele la proiectul de lege). Sugerăm excluderea rubricii „Termenul de valabilitate _____”, având în vedere că, în conformitate cu art. 5 alin. (8) din proiect „Autorizația de mediu se eliberează de către Agenția de Mediu pe durată nedeterminată.”	Se acceptă Cuvântul „Model” și textul „Termenul de valabilitate” din anexa nr. 1 s-au exclus.
		La anexa nr. 2, se va revizui conținutul propus la pct. 3 de la rubrica „Anexez la prezenta Cerere următoarele documente:”, deoarece este expus defectuos. Cu titlu de remarcă generală, textul proiectului se va revizui în sensul eliminării neclarităților și greșelilor gramaticale. Conform prevederilor art. 54 din Legea nr. 100/2017, acesta se expune într-o formulă clară și concisă, pentru a se exclude orice echivoc, textul punctelor trebuie să aibă un caracter dispozitiv, să prezinte norma	Se acceptă Textul proiectului a fost revizuit în totalitate. Anexa nr. 2 s-a exclus. Prerogativa elaborării modelului de cerere se atribuie Agenției. Astfel textul la art. 3 alin. (5) s-a modificat și are următorul cuprins. „(5) După

		instituită fără explicații sau justificări. Verbele utilizate în text se vor expune la timpul prezent, forma afirmativă, pentru a se accentua caracterul imperativ al dispoziției respective.	îndeplinirea prevederilor alin. (3) cererea de autorizare se poate depune în format fizic la sediul Agenției sau în format electronic prin intermediul Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permissive (SIA GEAP), conform modelului aprobat de Agenție.”
--	--	--	---